

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน
ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

นายภาสกร ใจการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

Community Participation in Solid Waste and Infectious Waste Management
Under the Covid-19 Pandemic Case Study: Area of Wiang Subdistrict
Administrative Organization, Fang District, Chiang Mai Province

Mr. Partsakorn Jaikarn

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอย และขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเวียง อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อและนามสกุล	นายภาสกร ใจการ
แขนงวิชา	บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย

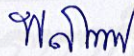
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน
ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษา นายภาสกร ไจการ **รหัสนักศึกษา** 2633000274 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ (2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน (3) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (4) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน (5) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลเวียง จำนวน 10,829 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ 385 คน ด้วยสูตรทายโรยามาน ด้วยการสุ่มแบบสัดส่วน และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า (1) ประชาชนในตำบลเวียง มีความรู้ความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ อยู่ในระดับมาก (2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน พบว่า การศึกษา และรายได้ ที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (3) ผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน จำแนกตามวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (4) ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน จำแนกตามภาวะผู้นำที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (5) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน จำแนกตาม วัฒนธรรมชุมชน และภาวะผู้นำ ที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม การจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ชุมชน สถานการณ์โควิด-19
องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

Independent Study title: Community Participation in Solid Waste and Infectious Waste Management Under the Covid-19 Pandemic Case Study: Area of Wiang Subdistrict Administrative Organization, Fang District, Chiang Mai Province

Author: Mr. Partsakorn Jaikarn; **ID:** 2633000274;

Degree: Master of Public Administration ;

Independent Study advisor: Dr. Kittipong Keatwatcharachai, Associate Professor;

Academic year: 2021

Abstract

This study aims to (1) study the level of participation; In the management of solid waste and infectious waste of the community. In the administrative area of Wiang Subdistrict, Fang District, Chiang Mai Province (2) compare the level of public participation in the management of solid waste and infectious waste of communities. In the area of Wiang Subdistrict Administrative Organization, Fang District, Chiang Mai Province. (3) compare the level of public participation in the management of solid waste and infectious waste issues. (4) compare the level of public participation in the management of solid waste and infectious waste. In the area of Wiang Subdistrict Administrative Organization, Fang District, Chiang Mai Province. (5) study approaches to developing public engagement. In the management of solid waste and infectious waste. In the administrative area of Wiang Subdistrict, Fang District, Chiang Mai Province.

This study is mixed methods study combines quantitative and qualitative datacollection and analysis in one study. The population studied was the people who voted in Wiang Subdistrict, total 10,829 people. A sample of 385 people was identified with the Taroyamane formula, with proportional randomization, and interviews with stakeholders of the Vieng Subdistrict Administration. The statistics used to analyze the data are divided into 2 parts: descriptive statistics to determine the frequency, percentage, average, standard deviation. Inferential statistics include T-Test and one-way anova analysis.

The results showed that (1) the people of Wiang subdistrict had knowledge and understanding; (2) The results of comparing participation in the management of solid waste and infectious waste. Classified according to different personal factors. It was found that different education and income have different knowledge and understanding. Statistically significantly less than 0.05 (3) the results compared the levels of public participation in the management of solid waste and infectious waste issues, classified according to different cultures. There are different understandings. Statistically significantly less than 0.05 (4) the results compared the levels of public participation in the management of solid waste and infectious waste issues, classified according to different leadership positions, with statistically significant differences of understanding less than 0.05 (5) The results of the study of guidelines for improving the level of public participation in the management of solid waste and infectious waste problems are classified accordingly. Different people have statistically significant differences in understanding of less than 0.05.

Keywords: Participation, Management of solid waste and infectious waste, Community, The covid 19 pandemic, Wiang Administrative Organization of Fang District , Chiang Mai Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้มีชื่อเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอย และขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย อาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ นับตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนกระทั่งเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ตลอดจนขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ มากมายให้กับผู้ศึกษาได้เป็นอย่างดี

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ ประธานหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์ อาจารย์ ดร.ธีรจุฑาชาติ ยงสวัสดิ์ ผู้เชี่ยวชาญสภากาชาดไทย รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา ชุ่มนาเสียว อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้ทรงตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขอขอบคุณ นายวสันต์ พรหมสุวรรณ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลเวียง นายฉัฐพงษ์ พุกคำ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงฝาง และนายประนอม เต๊ะจันนัง ผู้ใหญ่บ้านแม่ใจเหนือ หมู่ที่ 8 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูล และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์ ที่ให้ความกรุณาสละเวลาเป็น กรรมการสอบ และให้คำแนะนำในการปรับแก้ไขการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ และขอบคุณ บิดามารดาและครอบครัว ที่เป็นกำลังใจให้ผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาการศึกษา ทำให้ผู้ศึกษามีกำลังใจและก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ มาได้ด้วยดี ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ข้อมูลและความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ซึ่งทุกท่านที่กล่าวนามมาทั้งหมดล้วนมีส่วนสำคัญและเป็นกำลังใจให้ผู้ศึกษาได้สำเร็จการศึกษา ดังที่ตั้งใจไว้

ภาสกร ใจการ

สิงหาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
กรอบการศึกษา	5
สมมติฐาน	6
ขอบเขตการศึกษา	6
ข้อจำกัดในการศึกษา	6
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดการมีส่วนร่วม	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน	20
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและวัฒนธรรมชุมชน	38
แนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่	40
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	65
ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
การคำนวณหากลุ่มประชากรตัวอย่าง	66
การแปลผลข้อมูล	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	71
การเก็บข้อมูล.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อทำการเก็บข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา.....	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ตอนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	74
ตอนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	78
ตอนที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	86
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการศึกษา.....	96
การอภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	109
บรรณานุกรม.....	111
ภาคผนวก.....	114
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	115
ข หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ.....	117
ค หนังสือขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลเพื่อศึกษา.....	123
ง แบบสอบถามเพื่อการศึกษา.....	129
จ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	139
ประวัติผู้ศึกษา.....	144

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	74
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามเพศโดยใช้ t-test.....	87
ตารางที่ 4.3 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามอายุ.....	88
ตารางที่ 4.4 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามการศึกษา.....	89
ตารางที่ 4.5 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามอาชีพ.....	90
ตารางที่ 4.6 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามรายได้.....	91
ตารางที่ 4.7 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน.....	92
ตารางที่ 4.8 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามภาวะผู้นำ.....	93
ตารางที่ 4.9 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน.....	94
ตารางที่ 4.10 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามภาวะผู้นำ.....	95

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบการศึกษา..... 5
ภาพที่ 2.1	ถังขยะประจำในแต่ละหมู่บ้านเพื่อเป็นจุดทิ้งขยะติดเชื้อ..... 25
ภาพที่ 2.2	โครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่..... 49
ภาพที่ 2.3	โครงสร้างของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหาร ส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่..... 51
ภาพที่ 2.4	โครงสร้างอัตรากำลังกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม..... 52
ภาพที่ 2.5	ปริมาณขยะในศูนย์จัดการขยะที่มีจำนวนมากเกิน ที่จะสามารถบริหารจัดการได้ทัน..... 53
ภาพที่ 2.6	ชาวบ้านแอบเอาที่นอนที่ไม่ใช่และหน้ากากอนามัยมาทิ้งข้างทาง..... 53

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้สถานการณ์ โครonavirus โคโรนา-19 (COVID-19) ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลทำให้ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือการอยู่ร่วมกัน ในสังคม เปลี่ยนไปมาก ทำให้ธุรกิจหลายๆ ด้านต้องประสบปัญหาการขาดทุนเนื่องจากความรุนแรงของโรควirus ที่ยังไม่สามารถควบคุมได้ แต่ก็ส่งผลทำให้การประกอบธุรกิจหลายๆ ธุรกิจเติบโตขึ้น เช่น การจำหน่ายอาหารทางออนไลน์ การจำหน่ายอุปกรณ์ ที่มีความจำเป็นต่อสุขภาพ เช่น อุปกรณ์ทางการแพทย์ ชุด PPE หน้ากากอนามัย ชุดตรวจโคโรนา-19 (Rapid Test) เจลล้างมือ ซึ่งภายใต้สถานการณ์ของโรควirus โคโรนา-19 (COVID-19) ที่ทางรัฐบาลยังไม่สามารถควบคุมได้ถือได้ว่า มีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันสูงมาก จากข้อมูลที่กำลังมาเบื่องต้นก็ส่งผลทำให้ ปริมาณขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ หลายประเภท ที่เกิดจากหลากหลายภาคส่วน เช่น โรงพยาบาล ขนาดใหญ่ โรงพยาบาลชุมชน ศูนย์กักกันโรค (Quarantine Center) ศูนย์พักคอย (Community Isolation (CI) แต่ละพื้นที่ เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว เข็มฉีดยา สำลี ผ้าก๊อศ ขวดเจลแอลกอฮอล์ และขยะปกติ ถุงพลาสติกที่ปนเป็นเชื้อโรค ยิ่งสถานะที่มีโรควirus โคโรนา-19 (COVID-19) ในช่วงที่ผ่านมาปัญหาขยะติดเชื้อเหล่านี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยทั่วไปแล้ว ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในประเทศไทยปีละกว่า 27.8 ล้านตัน จากการรายงานของกรุงเทพมหานคร ปริมาณขยะพลาสติกทั้งหมด 9,370 ตัน/วัน ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2562 (2,120 ตัน/วัน) โดยเพิ่มขึ้น 1,320 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นปริมาณ 62% ประกอบด้วย ขยะพลาสติก รีไซเคิลได้ 660 ตัน/วัน (19%) และขยะพลาสติกปนเป็น (ขยะติดเชื้อ) 2,780 ตัน/วัน (81%) (กรมควบคุมมลพิษ 2562ก)

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545 หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรค ปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นและสามารถทำให้เกิดโรคได้ ที่ผ่านมาจากเหล่านี้มาจากหลายสถานที่ ทั้งเป็นซากชิ้นส่วนมนุษย์หรือสัตว์ วัสดุที่สัมผัสกับเลือด สารที่สัมผัสกับมนุษย์ สัตว์ หรือเชื้อโรค เช่น เข็มฉีดยา ผ้าก๊อศ สำลี เป็นต้น

เนื่องด้วยจังหวัดเชียงใหม่ ขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองหลวงอันดับที่ 2 ของประเทศไทย รวมทั้งยังเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว อันดับแรกๆที่นักท่องเที่ยว ให้ความนิยมาพักผ่อนหย่อนใจ แต่สิ่งที่ตามมานั้น คือ จำนวนปริมาณขยะธรรมชาติและขยะติดเชื้อ ที่เพิ่มมากขึ้นมากเป็นเงาตามตัว มีการใช้สินค้าอุปโภคบริโภค ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งขยะติดเชื้อ จากการใช้น้ำกากอนามัยที่เพิ่มขึ้นและยังเป็นอุปสรรคป้องกันที่รัฐบาลกำหนดให้ใช้เวลาออกจากที่พักอีกด้วย เนื่องจากจำนวนประชากรในพื้นที่ที่มีจำนวนมากอีกทั้งนักท่องเที่ยว และมีการสร้างศูนย์กักกันโรค (Quarantine Center) ศูนย์พักคอย (Community Isolation (CI) ในแต่ละพื้นที่ ตามจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ที่เพิ่มมากขึ้น โดยปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ โดยปัจจุบันมีขยะเฉลี่ยประมาณ 1,500 ตันต่อวัน นับเป็นปริมาณขยะมากเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ ที่มีขยะรวมกันถึง 28 ล้านตันต่อปี

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พศ.2537 มีพื้นที่ความรับผิดชอบ ทั้งหมด 89.29 ตารางกิโลเมตร มีหมู่บ้านทั้งหมด 20 หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งหมด 19,6080 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 10,829 คน จัดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ (ที่มา : สำนักงานทะเบียนอำเภอฝาง) เนื่องจากพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง นั้นเป็นพื้นที่ ที่มีเขตความรับผิดชอบขนาดใหญ่ และจำนวนประชากรที่มาก จึงมีจำนวนปริมาณขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่ว่าจะเป็น อุปกรณ์ทางการแพทย์ ชุด PPE หน้ากากอนามัย ชุดตรวจโควิด-19 (Rapid Test) เจลล้างมือ และยักรวมถึง ขยะมูลฝอยติดเชื้อ (ขยะทั่วไปที่ปนเปื้อนเชื้อโรค) ที่หลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นถุงพลาสติก ขยะอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือเก่า เสื้อผ้า และในพื้นที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเอง ยังมีประชากรซึ่งไม่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน (ประชากรแฝง) แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายชาวไทยใหญ่ ที่ยังไม่มีการศึกษาและขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสื่อสารและการจัดการขยะแต่ละชนิด ในที่อยู่อาศัยจึงส่งผลให้ขยะติดเชื้อ (หน้ากากอนามัย) ที่ใช้แล้ว ถูกทิ้งบริเวณที่อยู่อาศัยและข้างทางจำนวนมาก จึงส่งผลให้จำนวนขยะอันตรายหรือ ขยะติดเชื้อเพิ่มขึ้นในพื้นที่เขตความรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนเวียง อีกทั้งยังเป็นสถานที่ตั้งของ “บ่อขยะ” ของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อีกด้วย จึงทำให้จำนวนขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ เข้ามาในพื้นที่มีจำนวนมาก เหตุเพราะขยะจากอำเภอใกล้เคียง ก็นำขยะมาเข้าศูนย์นี้เช่นกันและศูนย์จัดการขยะแห่งนี้ เช่นกัน จากปัจจัยดังกล่าว อาจส่งผลต่อให้ขยะมีกลิ่นเหม็น และอาจส่งผลพื้นที่ชุมชนเป็นพื้นที่เสี่ยงที่จะแพร่กระจายเชื้อโรค ในพื้นที่ และกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านความสะอาด ของอำเภอฝางอีกด้วย จากข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้น ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อนั้น ทำได้ง่ายมากขึ้นโดย อาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในชุมชนเอง ไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชน กรรมการหมู่บ้าน และนักปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่รวมไปถึง การนำ กฎระเบียบข้อบังคับ ที่มีรากฐานมาจาก วัฒนธรรมชุมชน ตลอดจนจารีตประเพณีของแต่ละชุมชน ซึ่งจะทำให้สามารถ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของโรคระบาด โควิด-19 (COVID-19) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 (COVID-19) เขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ และอีกทั้งยังต้องการศึกษาแนวทางการใช้กฎระเบียบ หรือกติกาของชุมชน และหลักจารีตประเพณี ในการอยู่ร่วมกันในท้องถิ่นและ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออีกด้วย และ เพื่อให้ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถ นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดการจัดการปกครองสาธารณะ แนวใหม่ New Public Governance (NPG) ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ได้ระบุไว้ 6 หลักการ คือ มีส่วนร่วม โปร่งใส สำนึกรับผิดชอบ นิติธรรม คุณธรรมและคุ้มค่า โดยในหลักการมีส่วนร่วมได้อธิบายไว้ว่า การมีส่วนร่วมทั้งชายและหญิงเป็นสิ่งที่สำคัญของ ธรรมนูญ การมีส่วนร่วมอาจเป็นได้ทั้งทางตรง หรือโดยผ่านสถาบันบันหรือผู้แทน อย่างไรก็ตาม ประชาธิปไตย แบบตัวแทนก็ไม่ได้หมายถึง กลุ่มด้อยโอกาสในสังคมจะได้รับการผนวกเข้าไปประกอบการตัดสินใจ ดังนั้น การ มีส่วนร่วม จำเป็นต้องมีการ ให้ข้อมูลจากทุกกลุ่มจะได้รับการผนวกเข้าไปประกอบการตัดสินใจ (ถวิลวดี บุรีกุล ,2562,น.241) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ ในเรื่อง ของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในพื้นที่ใกล้เคียง หรือผู้ที่สนใจในลำดับต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

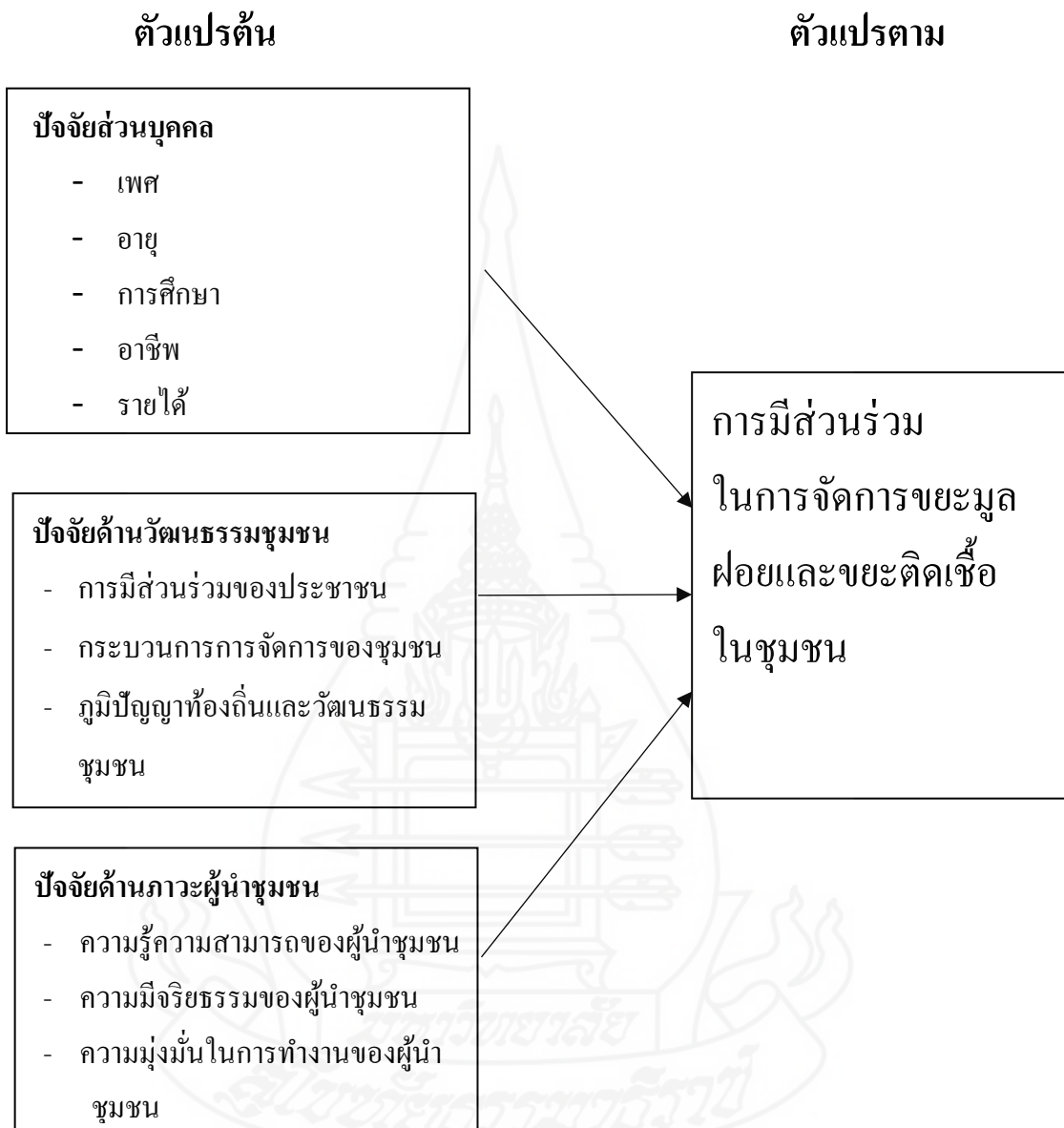
2.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

2.4 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน

2.5 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

3. กรอบการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบการศึกษา

4. สมมติฐาน

4.1 ระดับการมีส่วนการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ในพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก

4.2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน

4.3 ปัจจัยวัฒนธรรมชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน

4.4 ปัจจัยภาวะผู้นำชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาในครั้งนี้เก็บข้อมูลเฉพาะในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น

5.2 ขอบเขตด้านเวลา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาดังแต่เดือน กันยายน 2564 - กุมภาพันธ์ 2565 รวมเป็นระยะเวลา 6 เดือน

5.3 ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลจากประชาชนที่มี ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

5.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจาก เอกสาร วารสาร บทความ ตำรา อินเทอร์เน็ต และ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในเรื่อง ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน และ สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19

6. ข้อจำกัดในการศึกษา

6.1 ในการศึกษาครั้งนี้เนื่องด้วยสถานการณ์ของโรคระบาด โควิด-19 ทำให้การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอาจทำได้ยากเพราะกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มเป็นพื้นที่เสี่ยงและต้องกักตัว วิธีการคือต้องขอความร่วมมือกับผู้นำหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการ ช่วยแจกแบบสอบถามให้ จึงส่งผลให้อาจเกิดการสื่อสารที่ผิดพลาด คลาดเคลื่อนเนื่องด้วยข้อจำกัดหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นข้อคำถาม

บางข้อที่ต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม และความสามารถในการตอบแบบสอบถามเนื่องจากปัญหาส่วนตัว อายุ สายตา ของผู้ตอบแบบสอบถามเอง

6.2 ปัญหาจากการตอบแบบสอบถาม ตรงปัจจัยส่วนบุคคล ควรเพิ่ม เชื้อชาติ และสัญชาติ ลงไปด้วย เหตุผลเพราะ กลุ่มเป้าหมายที่ระบุไว้คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่ส่วนตัวผู้ศึกษาเองเป็นคนในพื้นที่ ก็เลยพอจะทราบและสามารถแจกแบบสอบถามได้โดยไม่ต้องกังวลเรื่องนี้

7. นิยามคำศัพท์เฉพาะ

7.1 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายส่วนบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันและส่งผลให้บุคคลมีความคิดเห็นในเรื่องนั้นๆ เหมือนหรือแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ รวมทั้ง ตำบลที่อยู่อาศัย

7.2 วัฒนธรรมชุมชน หมายถึง ความรู้และภูมิปัญญาที่สั่งสมกันมาเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนาชีวิตรวมถึงการ ปฏิเสธอำนาจของรัฐ และเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่จะเข้ามาครอบงำทางความคิด ภูมิปัญญาและ วิถีชีวิตของชุมชน

7.3 การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสบุคคล ได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกัน ด้วยจิตใจและ อารมณ์ของแต่ละบุคคลในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน และ ร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม

7.4 การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การบริหารจัดการการควบคุมและลดปริมาณในการจัดเก็บ การคัดแยก และการทำลายขยะมูลฝอย

7.5 ขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภคซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้ว บางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (SOLID WASTE) มีผลเสียต่อสุขภาพ ทางกาย และจิตใจ เนื่องจากความสกปรกเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคทำให้เกิดมลพิษ

7.6 ขยะติดเชื้อ หมายถึง สิ่งของที่สัมผัสกับสารคัดหลั่งของผู้ป่วย เช่น น้ำมูก น้ำลาย และเลือด เป็นต้น ซึ่งขยะติดเชื้อนี้รวมไปถึงชุดตรวจ COVID-19 ด้วยตัวเองอย่าง Antigen Test Kit หน้ากากอนามัยกระดาษใส่อาหารและช้อนส้อมพลาสติก (แบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง) และขวดน้ำดื่มหรือหลอดดูดน้ำพลาสติก (แบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง)

7.7 สถานการณ์โควิด-19 หมายถึง สถานการณ์ปัจจุบันที่กำลังเกิดโรคระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19

7.8 ชุมชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

7.9 ผู้นำชุมชน หมายถึง หัวหน้ากลุ่ม หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะ เป็นผู้นำของชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ ที่มีความรู้ ความสามารถ ความมุ่งมั่นในการทำงาน และมีคุณธรรม จริยธรรม

7.10 ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง ความสามารถในการ ปฏิบัติงานของผู้นำ เพื่อทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำ เป็นศิลปะในการทำงานของบุคคลที่มีอิทธิพลใน การจูงใจคนอื่นให้ร่วมกับปฏิบัติงานให้สำเร็จ

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 รู้ถึงระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

8.2 ทราบถึงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

8.3 รู้ถึงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะ มูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่แตกต่างกัน จำแนกตามวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

8.4 รู้ถึงผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะ มูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่แตกต่างกัน จำแนกตามภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน

8.5 รู้ถึงแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหาขยะมูล ฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมและกำหนดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน
3. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและวัฒนธรรมชุมชน
4. แนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่
5. แนวคิดเกี่ยวกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
6. งานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพราะการมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดความเข้าใจถึงปัจจัยพื้นฐาน สาเหตุความเป็นมาของปัญหาอย่างลึกซึ้ง การมีส่วนร่วม ก่อเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความภาคภูมิใจ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน หากขาดการมีส่วนร่วม จากประชาชน การพัฒนาใด ๆ ก็ไร้ผล เมื่อประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมแล้ว จะลดการต่อต้าน เกี่ยวกับแนวคิดและการดำเนินงาน ลดความขัดแย้งและความเครียดจากการดำเนินงาน ทำให้บุคคลได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำนายเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งจะทำให้รู้สึกพึงพอใจ ในผลงานที่เกิดขึ้น และเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

ทงศักดิ์ คุ่มไชนะ (2540) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ 3 ประเด็น ได้แก่

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ และ

ความชำนาญ ร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนการติดตามการปฏิบัติงาน ขององค์กร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาส ที่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกคิด แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามี แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ แสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ และแสดงออกซึ่งวิธีแก้ไขปัญหาและลงมือปฏิบัติ โดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุน และสร้างโอกาส ให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัคร รูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ทวิตักดีนพเกสร (2545, หน้า 44) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า ในการพัฒนา มิได้หมายถึง การให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมของการพัฒนาของรัฐตามที่รัฐกำหนด แต่หมายถึง การให้ ประชาชน กลุ่ม ชุมชน ร่วมกันคิด และตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนาการดำรงชีวิต ร่วมปฏิบัติตามแผนของกลุ่มหรือของชุมชน และรับประโยชน์ร่วมกัน โดยรัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุน

Cohen and Uphoff (1981) (อ้างอิงใน วชิรวัชร งามละม่อม, 2557, หน้า 2) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม การตัดสินใจ ว่าควรทำอะไร และทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจไว้ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

Creighton (อ้างอิงใน วันชัย วัฒนศัพท์, 2543, หน้า 15) กล่าวว่าไว้ว่า การมีส่วนร่วม เป็น กระบวนการซึ่งสาธารณะชนมีความห่วงกังวล มีความต้องการ และมีทัศนคติที่จะมีส่วนร่วม กับรัฐ ในการตัดสินใจ กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมาย โดยรวม เพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากสาธารณะชน

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543, หน้า 137) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมค้นปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยโครงการ จะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2544, หน้า 35-38) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่มีความหมายจริง ในชีวิต ของผู้คน หมายถึง การที่ประชาชนนับตั้งแต่บุคคลไปจนถึงองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ ที่ประชาชน

จัดขึ้นเอง สามารถเข้าไปร่วมตัดสินใจ หรือคัดค้านการตัดสินใจในเรื่องที่อยู่ในพื้นที่สาธารณะรวมกระทั่งแต่ในพื้นที่ส่วนบุคคลที่มีผลกระทบต่อถึงประโยชน์สาธารณะด้วย

คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม (2545, หน้า 80-81) ได้กล่าวถึงประชาชนผู้มีส่วนร่วมไว้ว่า ประชาชนผู้มีส่วนร่วม คือ ประชาชนที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้การให้ข้อมูลข่าวสาร และการรับฟังความคิดเห็นได้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายที่วางไว้ การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถแบ่งประชากรที่เป็นตัวอย่างได้ ดังนี้

1. กลุ่มประชากรผู้ทำหน้าที่ด้านการปกครองในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่ปกครอง สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนในระดับตำบล หมู่บ้าน ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ปลัดและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดและสมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น

2. กลุ่มหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ดินจังหวัด ที่ดินอำเภอ เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ ประมง พัฒนาการ โยธาธิการ การท่องเที่ยว เป็นต้น

3. กลุ่มประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ ซึ่งเป็นผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนิน โครงการที่อาจจะมีทั้งผลดีและผลเสีย

4. กลุ่มองค์กรอิสระ เช่น หอการค้า องค์กรเอกชน สื่อมวลชน และอื่น ๆ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ และทบวงมหาวิทยาลัย (2545, หน้า 114) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วม เป็นการที่ประชาชน หรือ ชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วม ในการรับประโยชน์จากบริการ รวมทั้ง มีส่วนในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า มี 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด โครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิ และพลังอำนาจ ของพลเมือง โดยประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตน และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลาง มาเป็น

ส่วนภูมิภาค เป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการกำหนด อนาคต ของตนเอง

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

ศิริภรณ์ ภิญญูโชโต (2549, หน้า 36) กล่าวถึง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การทำงานแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับบุคคล และองค์กรหลายประเภท ตามลักษณะงาน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายต้องมีอุดมการณ์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และมีผลประโยชน์ร่วมกัน

เดโช แสนภักดี (2546, หน้า 30-31) กล่าวถึง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน จะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้ร่วมกันเรียนรู้ สภาพของชุมชน การดำเนินชีวิต ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำงาน และร่วมกันค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการรวมกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็น เพื่อการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่ต้องใช้

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา โดยการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือ จากภายนอก

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นการนำเอากิจกรรมมาใช้ ให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคล และสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้แก่ การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และช่วงดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงมือทำเอง ได้แก่ การสนับสนุนทรัพยากร การร่วมบริหาร ร่วมลงแรง และร่วมใจ การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ ทั้งประโยชน์ทางใจและทางวัตถุ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ได้แก่ การตรวจสอบ ควบคุมการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด

สรุป องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) คนหรือบุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้อง 2) อุดมการณ์หรือเป้าหมาย 3) แผนงานหรือวิธีการ และ 4) งบประมาณ

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

เมตต์ เมตต์การ์ณจิต,(2541, หน้า 24) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. จำแนกตามกระบวนการบริหาร

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

- 1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 1.3 การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ
- 1.4 การมีส่วนร่วมในการสื่อสาร
- 1.5 การมีส่วนร่วมในการใช้อิทธิพล
- 1.6 การมีส่วนร่วมในการประสานงาน
- 1.7 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
2. จำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม
 - 2.1 การมีส่วนร่วมประชุม
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในการออกเงิน
 - 2.3 การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
 - 2.4 การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
 - 2.5 การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
 - 2.6 การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
3. จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม
 - 3.1 ระดับของการมีส่วนร่วมเทียม
 - 3.2 ระดับของการมีส่วนร่วมบางส่วน
 - 3.3 ระดับของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง
4. จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม
 - 4.1 การมีส่วนร่วมโดยตรง
 - 4.2 การมีส่วนร่วมโดยอ้อม

สรุป ลักษณะของการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกได้หลายรูปแบบ เช่น จำแนกตามกระบวนการบริหาร จำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

WHO/UNICEF (1978) ได้เสนอปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ หมายถึง การที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ นั้น จะมีเหตุผลที่สำคัญ คือ ประการแรก มองเห็นว่า ตนจะได้ผลตอบแทนในสิ่งที่ทำไป ประการที่สอง การได้รับการบอกกล่าว หรือได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ
2. ปัจจัยโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม หมายถึง การมองเห็นช่องทางในการมีส่วนร่วม และมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับหลังการมีส่วนร่วม ดังนั้น พื้นฐาน

ทางด้าน โครงสร้างของช่องทางกรมีส่วนร่วม จึงควรมีลักษณะ ดังนี้ ประการแรก เปิดโอกาสให้ทุก ๆ คน ในชุมชน มีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ประการที่สอง มีการกำหนดเวลา ที่ชัดเจนแน่นอน เพื่อผู้ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมจะสามารถกำหนดเงื่อนไขตามสภาพเป็นจริง ของตนเองได้ ประการที่สาม มีการกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร

3. ปัจจัยด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชน สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และผลประโยชน์ของกิจกรรมได้ การที่จะให้มนุษย์มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะต้องมียปัจจัยดังกล่าวข้างต้นประกอบด้วย เป็นแนวทางในการกระตุ้น เพื่อให้กิจกรรมนั้น ๆ ดำเนินไปด้วยดี

สุเมธ ทราชแก้ว (2536, หน้า 16) ได้เสนอถึงบริบทของการมีส่วนร่วมว่า ในการพิจารณาการมีส่วนร่วม จะคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความซับซ้อนอย่างมาก ได้แก่

1. ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ
3. ปัจจัยทางการเมือง
4. ปัจจัยทางสังคม
5. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม
6. ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. อายุและเพศ
2. สถานภาพทางครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา เป็นต้น
5. อาชีพ
6. รายได้และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่มีอยู่ในโครงการ
8. พื้นดินถือครอง และสถานภาพการทำงาน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมว่า ได้แก่ปัจจัยต่อไปนี้

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพัฒนาโรงเรียน การบำเพ็ญประโยชน์ การลงแขก เป็นต้น

2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความสามารถหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรง ผู้น้อยก็ช่วยแรง เป็นต้น

3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ

Putti (1987) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทุกกิจกรรม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่ม จะเกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ซึ่งปัจจัยสำคัญของการมีส่วนร่วม มี 4 ประการ คือ

1. เป็นความพยายามที่เกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและความรู้สึก
2. เป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ
3. เป็นการให้บุคคลรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน
4. เป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วม ซึ่งคำนึงถึงความสมดุล การมีส่วนร่วมที่แท้จริง

กับการมีส่วนร่วมมากเกินไป

จากแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การที่ครอบครัว หรือประชาชน จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาใด ๆ มากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับ เหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ความศรัทธา ความเกรงกลัว หรือการถูกบังคับ ตลอดจนแรงจูงใจจากสิ่งตอบแทน เป็นต้น

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

โกวิทย์ พวงงาม (2545, หน้า 8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหา และเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา ในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวบ้านจะไม่เข้าใจ และมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอา ปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน แม้ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถของตนเองที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวบ้านสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงาน และประเมินผลงาน ขาดการมีส่วนร่วมแล้ว ชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่า งานที่ทำไปนั้น ได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความยากลำบาก

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย (2545, หน้า 116) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม ในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชน ตลอดจนกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

2. ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนด ทรัพยากร และแหล่งทรัพยากรที่ใช้

3. ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้าง ประโยชน์ โดยการสนับสนุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงานประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนา ทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ

5. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่า การพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้น สำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

สรุป ขั้นตอนการมีส่วนร่วมมี 4 ขั้นตอน คือ การค้นหาปัญหา การวางแผน ลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล

ระดับการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 17) ได้กล่าวถึง ระดับของการมีส่วนร่วม ตามหลักการทั่วไปว่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลของตน/ครอบครัว/ชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย โดยแบ่งเป็น 3 กรณี แล้วแต่กิจกรรมของตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

3.1 คนมีอำนาจการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ

3.2 คนมีน้ำหนักรตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ

3.3 คนมีน้ำหนักรตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ

4. การมีส่วนร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด

5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ อาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือ ในด้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ ยังได้มีการแบ่งระดับของการมีส่วนร่วม เป็นระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพัฒนาชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยได้แบ่งไว้ ดังนี้

1. ร่วมค้นหาปัญหาของตนให้เห็นว่า สิ่งใดที่เป็นปัญหารากเหง้าของปัญหา

2. ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตนในปัจจุบันคืออะไร

2.1 ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดลำดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อนหลัง

2.2 วางแผนแก้ไขปัญหานั้นเป็นเรื่อง ๆ

2.3 ร่วมระดมความคิดถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาที่วางแผนนั้น

2.4 ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้

2.5 ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ

2.6 ร่วมติดตามการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงาน

2.7 ร่วมรับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

อดิศร วงศ์คงเดช (2539) กล่าวว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ชุมชนได้ประโยชน์ในการมีส่วนร่วมกิจกรรมการพัฒนาสุขภาพ ดังนี้

1. ชุมชนตระหนักในปัญหาของตนเอง และตระหนักที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของตนเอง

2. ชุมชนมีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองที่มีอยู่ ในรูปของความคิด การตัดสินใจ และการกระทำได้อย่างเต็มที่

3. เป็นการระดมทรัพยากรมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในชุมชน

4. ชุมชนจะมีความรู้สึกในความเป็นเจ้าของ ทำให้การพัฒนาที่มีความมั่นคงถาวร และประหยัด

5. เป็นกระบวนการพัฒนาความสามารถ และพลังชุมชนในการพึ่งตนเอง

6. เป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย

7. ชุมชนรับผิดชอบ และมีอำนาจสูงสุดในการพัฒนาชุมชนตนเอง

8. เป็นการแสดงออกถึงความเคารพ นับถือ เชื่อใจ ไว้วางใจ รัก และศรัทธาในชุมชน
ว่ามีความรู้ความสามารถ

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสำคัญ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิทธิพื้นฐานอันชอบธรรมของคนทุกคน ที่ต้อง
เคารพ ให้การยอมรับ และยกย่อง โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการ
การปรับปรุงวิถีชีวิตของเขา

2. งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องให้
คนหมู่มากเหล่านี้ มีสิทธิ์มีเสียงในการแสดงออก

3. กลยุทธ์ทั้งหลายในการพัฒนาที่ผ่านมา ยังไม่สามารถส่งผลถึงกลุ่มประชาชน
ผู้ด้อยโอกาส และยากจน และในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้กลุ่มคนผู้ได้เปรียบมีโอกาสมากขึ้น
จึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาใหม่ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน มากขึ้น

4. ประสบการณ์ที่ผ่านมา พบว่า มีโครงการจำนวนมากไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จ โดย
อาศัยวิธีให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในรูปของการรวมกลุ่ม และจัดตั้งองค์กรประชาชนใน
ขณะเดียวกัน มีตัวอย่างของโครงการที่ล้มเหลวจำนวนมาก อันเนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วม

5. การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นเรื่องของปฏิบัติการเป็นกลุ่ม หรือของกลุ่ม
(Group action) อันเป็นผลมาจากความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกแต่ละคน ที่เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อพิทักษ์
ประโยชน์ของเขา และในขณะเดียวกันก็ได้ประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย การมีส่วนร่วม จึงเป็นสิ่งจำเป็น

6. การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาชุมชน ยิ่งประชาชนเข้ามา
มีส่วนร่วมมากเท่าไร ยิ่งแสดงว่า ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากยิ่งขึ้น

7. ประชาชนย่อมรู้ดีว่า ตนเองนั้นต้องการอะไร มีปัญหาอะไร และอยากจะทำปัญหา
อย่างไร ถ้าให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา ย่อมช่วยให้โครงการต่าง ๆ
สนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ดีกว่า

8. การมีส่วนร่วมของประชาชน ช่วยให้การปฏิบัติการทางสังคม (Social action)
เป็นไปอย่างสงบสันติ ก่อให้เกิดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่มีระเบียบ เป็นระบบ และเป็นที่ยอมรับ
ทุกฝ่าย

9. เป็นนโยบายของรัฐในปัจจุบัน ที่ให้ทุกโครงการที่ลงสู่ชนบท ต้องให้ประชาชน
มีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น ตามปรัชญาของการพัฒนา

ณรงค์ ฌ เชียงใหม่ (2545) กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความสำคัญ คือ

1. ประชาชนยอมรับในโครงการนั้น และเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน

2. ประชาชนมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของมากขึ้น

3. ลดความขัดแย้ง การดำเนินการโครงการจะราบรื่น ได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น

4. โครงการจะให้ประโยชน์ต่อชุมชนมากขึ้น และระดมทรัพยากรในการพัฒนา

5. ช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชน

สนธยา พลศรี (2550) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้หลายประการ ดังนี้

1. เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิมนุษยชนที่ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกระดับ

2. สอดคล้องกับปรัชญา แนวความคิด และหลักการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน

3. เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จนโยบายของรัฐบาล ในเรื่องการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชน และท้องถิ่น

4. นำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน

5. ทำให้ดำเนินการพัฒนาชุมชนได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และชุมชน

6. เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคล กลุ่ม และองค์กรในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ

7. เป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับร่วมกันภายในกลุ่ม ไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในชุมชน

8. ทำให้เกิดความรัก ห่วงแค้น รับผิดชอบ และเป็นเจ้าของชุมชน

9. เป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

10. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพราะเป็นการพัฒนาคนในชุมชน โดยคนในชุมชน และเพื่อคนในชุมชนอย่างแท้จริง รัฐบาลเป็นเพียงผู้สนับสนุนในบางส่วนเท่านั้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน

ขยะติดเชื้อ หมายถึง สิ่งของที่สัมผัสกับสารคัดหลั่งของผู้ป่วย เช่น น้ำมูก น้ำลายและเลือด เป็นต้น ซึ่งขยะติดเชื้อนี้รวมไปถึงชุดตรวจ COVID-19 ด้วยตัวเองอย่าง Antigen Test Kit หน้ากากอนามัย ภาชนะใส่อาหารและช้อนส้อมพลาสติก (แบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง) และขวดน้ำดื่มหรือหลอดดูดน้ำ พลาสติก (แบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2546 ได้ให้ความหมายของ ขยะ หมายถึง หยากเยื่อ และมูลฝอย นั้น หมายถึง เศษสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เศษกระดาษ หยากเยื่อ เศษอาหาร เศษผ้า สีนํ้า ถูพลาสติก ภาชนะบรรจุภัณฑ์ ที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ ตลอดจนถึงสิ่งอื่นใด ที่ได้เก็บกวาดจากท้องถนนและตลาด พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นๆ (สุภาวดี อำไพ : 2560) คำจำกัดความของคำว่า “มูลฝอย” ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2550 ได้กล่าวไว้ในมาตรา 4 หมายถึง เศษวัสดุ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร สีนํ้าและถูพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ ซากสัตว์ ตลอดจนสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากท้องถนน และเลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 “ของเสีย” หมายถึง ขยะและสิ่งปฏิกูล อากาศเสีย น้ำเสีย หรือมูลสารและวัตถุอันตรายอื่นใดที่ปล่อยให้ทิ้งหรือมีที่มาตลอดแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมถึงตะกอนตกค้างต่างๆ ได้จำกัดตามความในกฎหมายฉบับนี้ คำว่า “ขยะมูลฝอย” คือของเสียประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากของเสียอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2552, น. 2) (จารุวัฒน์ ดิงหงะ, 2560)

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (2524, หน้า 136 – 137) ให้จำกัดความของ “ขยะมูลฝอย” หมายถึง เศษของเหลือทิ้งจากขบวนการผลิต รวมถึงการใช้สอยของมนุษย์ที่อาจมีลักษณะแตกต่างกันไปตามแหล่งเกิดขยะ กล่าวคือ ขยะจากบ้านเรือนที่พักอาศัย มีลักษณะ เศษผ้า และเศษของที่ใช้ไม่ได้ เป็นต้น (อนุกุล พัฒน์ทวีกิจ, 2560)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, น. 3) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ขยะมูลฝอย” ไว้ว่า สิ่งที่เหลือใช้และสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่งก่อเกิดจากกิจกรรมของคนและสัตว์ ทั้งจากการผลิต บริโภค ขับถ่าย และการดำรงชีวิต และอื่นๆ ส่วนนิยามของคำว่า “สิ่งปฏิกูล” หมายถึง สิ่งสกปรกของสกปรกของเน่าเปื่อย อุจจาระหรือปัสสาวะ และยังมีหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครก และมีกลิ่นเหม็นของขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็งที่เกิดจากมนุษย์และสัตว์ ทั้งจากการบริโภค การผลิต การขับถ่าย การดำรงชีพและอื่นๆ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548, น. 80) (จารุวัฒน์ ดิงหงะ, 2560)

ปิยะรัตน์ วงศ์จุมมะลิ (2511 อ้างถึงใน Neal and Schoble, 1987, หน้า 218) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ขยะมูลฝอย” (Solid Waste) หมายถึง วัตถุสิ่งของที่ทิ้งจากอาคาร บ้านเรือน สถานที่ทำงาน และโรงงานอุตสาหกรรม อาทิเช่น วัสดุเหลือใช้ เศษอาหาร ซากรถยนต์ และตะกอนน้ำเสีย เป็นต้น

อภิวัฒน์ เรืองพูล, (2563, น. 32) ได้อธิบายความหมายของขยะมูลฝอย กล่าวคือ สิ่งของที่เหลือใช้ในการทำกิจกรรมของมนุษย์และสัตว์ จากการอุปโภค-บริโภค การผลิต และการจับถ้าย อันเป็นวัตถุที่มีฟังก์ชันประสงค์ ซึ่งมีสถานะมาจาก สถานที่ทำงาน จากอาคารบ้านเรือนและโรงงานอุตสาหกรรม เช่น เศษซากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเศษสิ่งของวัสดุเหลือใช้หรือซากรถยนต์ กากน้ำเสียที่ปะปนมากับของเหลว เป็นต้น

กรมควบคุมมลพิษ (2553, น.7-17) ได้กล่าวว่า ในภาพรวมของประเทศปริมาณขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ปีละประมาณ 13 – 15 ล้านตัน มีการนำกลับมาใช้ใหม่ประมาณ 3.86 ล้านตัน หรือร้อยละ 26 ซึ่งขยะเหล่านี้ มาจากบ้านเรือนที่อยู่อาศัย โรงงาน โรงพยาบาล สถานศึกษา ร้านค้า สถานประกอบการ และตลาด แบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

1. ส่วนที่นำไปทำลาย ฝังกลบ ใช้เตาเผา
2. ส่วนที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยการคัดแยก และรีไซเคิล และร้านซื้อของเก่า ร้อยละ 81 อีกทั้งยังสามารถทำปุ๋ยหมักชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์เพื่อผลิตก๊าซ ร้อยละ 16 และผลิตพลังงานไฟฟ้าทดแทน ร้อยละ 3

ทั้งนี้จากนโยบายป้องกันและจัดมลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามแผนการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2540 – 2559 กำหนดไว้ดังนี้

1. การลดและควบคุม (Reduce and Control) หมายถึง การควบคุมหรือลดการผลิตขยะมูลฝอยของประชากร ในอัตราไม่เกิน 1.0 ก.ก.
2. สนับสนุนการนำไปใช้ประโยชน์ (Benefit Support) ให้มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในเขตของกรุงเทพมหานคร และแต่ละพื้นที่หรือชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศในอัตราไม่น้อยกว่า 15% ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น
3. การควบคุม (Control) ปริมาณขยะที่ตกค้างจากการบริการ การจัดเก็บในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาล และสำหรับนอกเขตเทศบาลนั้น จะมีปริมาณขยะตกค้างไม่เกินร้อยละ 10 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น
4. การสนับสนุนด้านแผนงาน (Planning Support) จัดเตรียมให้ในทุกจังหวัดมีแผนหลักและระบบแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลในถูกสุขลักษณะ และจัดการให้มีในทุกจังหวัด ของประเทศ

จากเป้าหมายที่กำหนดนำไปสู่การกำหนดเป็นนโยบายด้านป้องกัน และกำจัดมลพิษ จากขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล ซึ่งประกอบด้วย นโยบายหลัก 4 ประการ ดังนี้

- การบริหารจัดการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้ถูกต้องตั้งแต่การจัดเก็บ การขนส่งและการทำลาย
- การควบคุมอัตราการก่อเกิดขยะมูลฝอยของประชากรและเน้นการส่งเสริม การนำขยะมูลฝอยกลับมา ใช้ซ้ำเพื่อก่อเกิดประโยชน์ใหม่ ๆ
- จัดการส่งเสริมและให้การสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนก่อสร้าง และหรือบริหาร พร้อมดำเนินระบบการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย

จากเป้าหมายและการกำหนดนโยบายดังกล่าวมา จึงทำให้เกิดการบริหารจัดการปัญหา ขยะมูลฝอย ซึ่งประกอบด้วยการบริหารจัดการในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

- ด้านกลยุทธ์การจัดการและการดำเนินการ ดังนี้
 - กำหนดหน่วยงานหรือองค์กรที่ดำเนินการในการจัดการขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล โดยการใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย
 - กำหนดและทำการจัดเตรียมเขตพื้นที่ที่ใช้สำหรับการกำจัดขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล
 - กำหนดและจัดทำระบบการหมุนเวียนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลกลับมาใช้ใหม่
 - ให้การสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาดำเนินการ โดยมีการติดตามตรวจสอบ ประเมิน สภาพปัญหา และมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานข้อมูลการนำขยะมูลฝอยกลับมาเพื่ออำนวยความสะดวก การบริหารจัดการในระบบ
- ด้านการบริหารงบประมาณและการลงทุนในการดำเนินการ ดังนี้
 - ทำการจัดสรรงบประมาณเพื่อการลงทุนก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย ให้ถูก สุขลักษณะ
 - ทำการสนับสนุนและให้การส่งเสริม เพื่อให้เอกชนเข้ามาลงทุนเกี่ยวกับการจัดการ ขยะมูลฝอย เพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารจัดการ
 - ทำการจัดสรรงบประมาณจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยของส่วนกลาง
 - ทำการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการปรับปรุงสถานที่ตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย เพื่อให้ถูกสุขลักษณะ

- ด้านกฎหมาย

- ทำการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมตามความเหมาะสม
- สรุปข้อกำหนด มาตรฐาน ในการควบคุมมลพิษจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
- กำหนดข้อมาตรฐานการระบายของเสียจากแหล่งกำเนิด กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการเรียกคืน และการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย
- พัฒนาปรับปรุงระเบียบกฎหมาย เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนและประชาชน สามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่องมลพิษจากแหล่งกำเนิด

- ด้านการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินการ

- สนับสนุนช่วยเหลือด้านการศึกษา/วิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย
- จัดการฝึกอบรมให้ความรู้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
- เสริมสร้างความคิดและทัศนคติแก่ประชาชนในการใส่ใจเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด และการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อนั้น สามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งก็มีทั้งการจัดการขยะที่ถูกสุขลักษณะและไม่ถูกสุขลักษณะบ้าง อาทิเช่น การนำไปทิ้งในที่ดินว่างเปล่าไม่ใช้งาน ใช้ถมที่ ทิ้งลงไปในแม่น้ำลำคลอง การเผา ฟังกลบ และทำปุ๋ยหมัก จากสถานการณ์และปัญหาการจัดการขยะโดยภาครัฐ จะต้องเป็นผู้ที่กำหนดนโยบาย และวางแผนเป็นขั้นตอน รวมทั้งศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาขยะมูลฝอยที่เป็นอยู่ ภายใต้สถานการณ์ของโรคระบาดโควิด-19 ทำให้จำนวนขยะมูลฝอยในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปีละกว่า 27.8 ล้านตัน จากการรายงานของกรุงเทพมหานคร ปริมาณขยะพลาสติกทั้งหมด 9,370 ตัน/วัน ในเดือนเมษายน พ.ศ.2563 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2562 (2,120 ตัน/วัน) โดยเพิ่มขึ้น 1,320 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นประมาณ 62% ประกอบด้วย ขยะพลาสติก รีไซเคิลได้ 660 ตัน/วัน (19%) ขยะพลาสติกปนเปื้อน 2,780 ตัน/วัน (81%) (กรมควบคุมมลพิษ 2562 ก)

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วน ทั้งราชการและเอกชนจะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาจึงกำหนดให้การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยนั้นเป็นวาระแห่งชาติ และในวันที่ 26 สิงหาคม 2557 ได้มีมติเห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินการในการขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้บูรณาการแผน

บริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด (รวมกรุงเทพมหานคร) และจัดทำเป็นแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.2559 – 2564) เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 -2564) โดยแนวคิดการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ประกอบด้วย ลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิดก่อนการนำของเสีย กลับมาใช้ซ้ำ และการใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของภาคการผลิตรวมทั้งลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย เพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนต่อไป

ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่ ในปี 2557 ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 26.19 ล้านตัน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และพฤติกรรมการใช้บริโภคของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป มีการใช้บรรจุภัณฑ์ พลาสติกเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากแนวโน้มอัตราการเกิดของขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อคนต่อวันเพิ่มสูงขึ้น จาก 1.04 กิโลกรัม/คน/วันในปี 2553 เพิ่มขึ้นเป็น 1.11 กิโลกรัม/คน/วัน ในปี 2557 โดยจังหวัดที่มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นสูงสุด 10 ลำดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (10,870 ตัน/วัน) นครราชสีมา (2,264 ตัน/วัน) สมุทรปราการ (2,025 ตัน/วัน) ชลบุรี (1,957 ตัน/วัน) ขอนแก่น (1,829 ตัน/วัน) เชียงใหม่ (1,698 ตัน/วัน) อุดรธานี (1,622 ตัน/วัน) นนทบุรี (1,617 ตัน/วัน) สงขลา (1,604 ตัน/วัน) และบุรีรัมย์ (1,553 ตัน/วัน)

จากปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในข้างต้น ปัจจุบันมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั่วประเทศจำนวน 2,450 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นฝังกลบที่เกิดขึ้นทั้งหมดมีเพียง 450 แห่ง ที่กำจัดถูกต้อง และมีการกำจัดโดยใช้เตาเผา 2 แห่ง เปิดทำการแล้วได้แก่ เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขณะเดียวกันมีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ประมาณ 4.82 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 18.4 เท่านั้น

การจัดการขยะติดเชื้อจากปัญหาโรคระบาดโควิด-19 ภายในชุมชน

จากปัญหาขยะติดเชื้อภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ภายในชุมชนนั้น นับวันจะ ทำให้มีปริมาณจำนวนขยะติดเชื้อที่เพิ่มมากขึ้น อาทิ หน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว ซึ่งขยะประเภทนี้ถือได้ว่าเป็นปัญหาของแต่ละชุมชนมากเหตุเพราะมีการใช้จนต้องถือได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ก่อนออกจากบ้านเพื่อป้องกันตัวเองจากโรคระบาดโควิด-19 แต่ปัญหาที่ตามมาคือ มีการทิ้งโดยไม่ถูกสุขลักษณะ และมีการแอบทิ้งข้างทางโดยตลอด จึงส่งผลให้พบขยะติดเชื้อประเภทนี้ จำนวนมากถูกทิ้งไม่เป็นที่เป็นทางภายในแต่ละชุมชน เรื่องนี้จึงถูกหยิบยกขึ้นมาให้เป็นเรื่องที่สำคัญ และทำให้ผู้นำชุมชนต่าง ๆ ร่วมกันทำความเข้าใจกับชาวบ้านในชุมชนของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บขยะง่ายต่อการจัดเก็บ ขนส่ง และนำไปกำจัด ทำลาย เพื่อให้ไม่เป็นที่แพร่ของเชื้อโรคได้ โดยผู้นำในหมู่บ้านหรือชุมชน เป็นบุคลากรหลักที่ทำหน้าที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับ

ลูกบ้านของตัวเอง รวมไปถึงการทำข้อตกลงกันเองในชุมชน ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้สนับสนุน ในด้านต่างๆ เช่น งบประมาณในการซื้อถังขยะ เพื่อแยกกันระหว่างขยะธรรมดาและขยะติดเชื้อ วิทยากรผู้ให้ความรู้เรื่องการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นต้น

ภาพที่ 2.1 ถังขยะประจำในแต่ละหมู่บ้านเพื่อเป็นจุดทิ้งขยะติดเชื้อ

โดยให้ชาวบ้านนำหน้ากากที่ใช้แล้วนำมาทิ้งที่จุดนี้จุดเดียวเพื่อให้เจ้าหน้าที่ เก็บขยะง่ายต่อการบริหารจัดการต่อไป

ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง

- มีขยะมูลฝอยตกค้างอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ดำเนินการ ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยมีการเผากลางแจ้ง กองทิ้งในบ่อดินเก่าหรือพื้นที่รกร้าง
- สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีไม่เพียงพอเนื่องจากหาพื้นที่ก่อสร้าง สถานที่กำจัดยาก ที่ดินมีราคาแพง บางแห่งเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม หรือพื้นที่ทหาร การขออนุญาตใช้พื้นที่ต้องใช้เวลาช้านาน หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่
- ประชาชนคัดค้าน ไม่เห็นด้วยให้มีสถานที่กำจัดของขยะมูลฝอยอยู่ในพื้นที่ของตนเอง ส่งผลให้สถานที่กำจัด ที่ก่อสร้างแล้ว ไม่สามารถเปิดเดินระบบได้ หรือคัดค้านไม่ให้ก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยใหม่
- นโยบายของผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะมูลฝอย บางแห่งขาดความต่อเนื่อง ในการบริหารจัดการ

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือในการเก็บขนและกำจัดไม่เพียงพอ และยังไม่มียุทธศาสตร์บูรณาการและขนส่งขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทเพื่อรองรับการคัดแยกขยะมูลฝอย

- ไม่มีระบบรองรับการให้บริการการจัดการขยะมูลฝอย อย่างเพียงพอในแหล่งท่องเที่ยว

- ขาดความร่วมมือและความตระหนักจากประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง รวมถึงยังมีการใช้สินค้า และ/หรือบรรจุภัณฑ์ที่กำจัดยาก อย่างฟุ่มเฟือย เช่น โฟม

- ขาดกฎระเบียบบังคับเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย แบบแยกประเภท เทศบัญญัติ การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม การเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยเป็นต้น รวมทั้ง การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพ อย่างเพียงพอ

- ขาดประสิทธิภาพของการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ให้ครอบคลุมและไม่สะท้อนต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยทั้งระบบ

- ขาดการบูรณาการอย่างแท้จริง ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้าน นโยบาย กฎหมาย แผนงาน และงบประมาณ

- การจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่มีขนาดเล็กและปริมาณขยะมูลฝอยน้อย เนื่องจากขาดการยอมรับจากผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและการคัดค้านจากประชาชน (อ้างอิง : แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ.2559-2564)

การจัดการขยะมูลฝอย นั้นส่วนใหญ่จะดำเนินการ โดยการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่โดยยึดหลัก 3 R

- การลดปริมาณ (Reduce) คือการลดปริมาณขยะลงซึ่งสอดคล้องกับภาณุ พิทักษ์เผ่า (2549) ที่กล่าวได้ว่า ควรหลีกเลี่ยงสิ่งของที่ย่อยสลายยาก หรือใช้ให้น้อยลง ได้แก่ พลาสติก และ โฟม นอกจากนี้ การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกในการใส่ของที่ซื้อจากร้านค้า หรือการใช้ถุงพลาสติกขนาดใหญ่ใบเดียวแทนการใช้ถุงพลาสติกใบเล็กหลายใบ ใช้แก้วน้ำเซรามิกแทนแก้วพลาสติกหรือแก้วกระดาษยังเป็นแนวทางที่เหมาะสมซึ่งเป็นการลดปริมาณขยะด้วยการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ทำให้ เกิดขยะน้อยที่สุด (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์และนนทพล กาญจนวัฒน์, 2543, น 8)

- การใช้ซ้ำ (Reuse) คือการนำกลับมาใช้ซ้ำอีกครั้ง สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ (2543, น8) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การนำผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่กลับมาใช้ใหม่ โดยคนเดิมหรือผู้อื่นในขณะที่ ภาณุ พิทักษ์เผ่า (2549) ได้กล่าวว่า การใช้ซ้ำทำให้มีการใช้วัสดุต่างๆ อย่างคุ้มค่าก่อนทิ้ง เช่น การใช้

กระดาษทั้ง 2 หน้า การนำกล่องพลาสติกมาบรรจุของต่างๆ และการซ่อมแซมวัสดุสิ่งของที่ชำรุด แทนการทิ้งแล้วไปหาซื้อใหม่มาใช้ ซึ่งกล่าวได้ว่าการใช้ซ้ำเป็นแนวทางในการใช้ประโยชน์ จาก วัสดุ หรือทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เช่น การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์จใหม่ (Rechargeable Battery) การใช้กระดาษซ้ำทั้ง 2 หน้า และใช้กระดาษหน้าที่ 3 ได้อีก เช่น นำมาพับ เป็นรูปทรงต่างๆ ใช้เป็น ถุงใส่สินค้าที่เป็นของใช้ชนิดแห้งและทำเป็นกระดาษพิมพ์อักษรเบรลล์ (Braille code) สำหรับผู้ พิการทางสายตา เป็นต้น หรือการนำขวดแก้วเก่ามาทำความสะอาดกลับมาใช้บรรจุภัณฑ์ใหม่ใน ระบบโรงงาน การนำขวดแก้วมาทำเป็นแจกันใส่ดอกไม้ นำขวดโหลแก้ว มาใส่กาแฟ หรือน้ำตาล ทราาย ถุงพลาสติกใช้แล้วนำมาใส่ขยะนำขวดน้ำพลาสติกมาทำที่รดน้ำต้นไม้แบบน้ำหยด นายง รัตนดีใช้แล้วมาทำเป็นเครื่องเล่นคั๊กและหรือนำมาใช้ทำเป็นถังขยะเพื่อใส่ขยะมูลฝอย

● การแปรรูปใหม่ (Recycle) คือการนำมาแปรรูปใหม่อีกครั้งสำหรับบรรจุภัณฑ์ บาง ประเภทอาจจะไม่สามารถนำมาใช้ซ้ำได้แต่ก็สามารถนำไปขายต่อให้กับโรงงานสำหรับแปรรูป เพื่อนำไปผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์ต่างๆ เช่น การนำขวดพลาสติก PET มาหลอมเป็นเม็ดพลาสติก หรือ เป็นเส้นใยสำหรับนำมาทอแทนเส้นใยแทนฝ้ายนำเศษกระดาษมาแปรรูปเป็นเยื่อกระดาษ เพื่อผลิต กระดาษใหม่ ในรูปแบบกระดาษสา ริไซเคิลนำมาใช้เป็นกระดาษห่อของขวดตกแต่งเป็นกระดาษ วาดภาพและแผ่นที่สีรองเท้าและใช้สอยในบ้านเรือนนำเศษแก้วมาหลอมแล้วขึ้นรูปขวดแก้วใหม่ นำเศษอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นผลิตภัณฑ์อะลูมิเนียม รวมทั้งกระป๋องอะลูมิเนียมและการนำเศษไม้ เศษเหล็กมาตัดแปลงทำเฟอร์นิเจอร์ซึ่งสิ่ง อินเทอร์เน็ต (อ้างถึงใน วุฒิวังศ์ โต้ะทอง,2548) การกำจัด ขยะทั่วไปและขยะอันตราย ต้องมีการลดปริมาณขยะ การคัดแยกขยะและการนำขยะการนำขยะ กลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ซึ่งสุนีย์ มัลลิกะมาลย์, (2543,น8) หมายถึง การแปลงผลิตภัณฑ์ที่ทิ้งแล้ว เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ และเพิ่มอีก 2Rs คือ Reject หมายถึง การปฏิเสธการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ยากต่อการ กำจัด และ Response หมายถึง ผู้ทิ้งขยะตอบรับที่จะมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ การจัดการขยะมูลฝอยด้วยวิธีการลดปริมาณขยะ โดยการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง และนำขยะบางประเภทกลับมาใช้ประโยชน์โดยใช้วิธี 5R ได้แก่ การใช้อย่างประหยัด (Reduce) การนำไปแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ (Recycle) การซ่อมแซมวัสดุที่ชำรุด (Repair) การหลีกเลี่ยงวัตถุ ที่มีพิษ (Reject) และ การนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) ส่วนระบบกำจัดขยะมูลฝอย มีหลายวิธี ได้แก่ การฝังกลบ (Landfill) การเผาทำลายด้วยความร้อน แยกประเภทอาหารเศษผัก เปลือกไม้ ใบไม้ นำไปหมักทำปุ๋ย (วินัย วีระวัฒนานนท์,2545,น104) การทำปุ๋ยหมัก เป็นเทคโนโลยีหลักในการ กำจัดขยะชุมชน และมีผลพลอยได้ คือ ได้พลังงานกลับมาใช้ในรูปของความร้อน หรือก๊าซชีวภาพ (วิชา วิชาการพิพัฒน์,2550,บทคัดย่อ การนำไปทิ้งทะเล และการแยกเศษอาหารนำไปเป็นอาหาร สัตว์) (เดือนจิต สุกสว่าง,2547,น29) และภาณุ พิทักษ์เผ่า,2549,น1) สอดคล้องกับสมาคมพัฒนา

คุณภาพสิ่งแวดล้อม (2551, น5-7) ได้กล่าวว่าการกำจัดขยะมูลฝอยมีหลายวิธี ได้แก่ การนำขยะไปทำปุ๋ยหมัก (Composting Method) การนำขยะไปเทกองกลางแจ้ง หรือการนำขยะไปทิ้งตามธรรมชาติ (Open Dump) การเผาด้วยความร้อนสูง หรือการกำจัดโดยใช้เตาเผา (Incineration) การฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) และการเอาขยะสดไปเลี้ยงสัตว์ (Hog Feeding) และสอดคล้องกับ สุทธิรักษ์ สุจริตตานนท์ (2550) ได้กล่าวว่า วิธีกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง คือการเผาในเตาเผาขยะ (อ้างอิงเล่ม มาตรฐานเขียวทอง : 2562, หน้า12-13) (ลลิตา กิ่งกัน, 2559, น7) ระบบกำจัด คือขั้นตอนสุดท้ายที่ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยหมดไป หรือลดลงให้เหลือน้อยที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ (สมคิด ยอดสาร, 2560, น47) กำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ได้แก่ การฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล และการใช้ การเผาโดยใช้ความร้อนสูงซึ่งสอดคล้องกับ (อภิวัฒน์ เรื่องพุล, 2560, น35) การจัดเก็บขยะมูลฝอยในองค์ประกอบส่วนนี้มีผล อย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลง ให้เพิ่มหรือลดปริมาณขยะได้ ซึ่งสอดคล้องกับ (จารุวัฒน์ ดิงหงะ, 2560, น27) การนำมาแก้ไข (Repair) โดยการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายซึ่งจะทิ้งเป็นมูลฝอยมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น แก้ว

ปัญหาของการจัดการ เรื่องขยะมูลฝอย

ในปัจจุบันภายใต้สถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้น เป็นผลเกิดจากการบริหารจัดการที่ผิดพลาดเนื่องด้วยเป็น โรคระบาดที่อุบัติขึ้นใหม่และเกิดการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ในการปฏิบัติงานตามความเป็นจริงของภาครัฐ ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในบางครั้ง ก็อาจติดขัดปัญหาหลายประการ เช่น ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องขยะติดเชื้อจากปัญหาโรคระบาดโควิด-19 ซึ่งเป็นโรคใหม่ ด้านกำลังคน งบประมาณ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นจึงส่งผลให้ การบริหารจัดการเป็น ไปอย่างขาดประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ นราศักดิ์ ปิยานทร (2561 : บทคัดย่อ) ชุมชนบ้านปงพร้าว ตำบลร่องกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ด้านเพียงพอของงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมมีน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการและผลประเมินพบว่า ชุมชนได้นำ วิธีแบบพึ่งตนเอง คือ ดำเนินกิจกรรมขยะออมบุญ เพื่อนำเงินไว้เป็นกองทุน เพื่อใช้จ่าย, สมคิด ยอดสาร (2560 : บทคัดย่อ) การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในชุมชนแบบมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ จากความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านปงพร้าว ได้ส่งผลให้มีปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องที่ผ่านมาไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดปริมาณขยะที่เข้าสู่ แหล่งกำจัดขยะมูลฝอยรวมของตำบลร่องกาศมีปริมาณที่มากชาวบ้านปงพร้าวที่เข้าร่วมประชุมได้ มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อต้องการแก้ไขสภาพปัญหาจึงร่วมกันกำหนดแผนยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของประชาชน, จารุวัฒน์ ดิงหงะ (2560 : บทคัดย่อ) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ถึงขยะไม่เพียงพอ ยังมีขยะตกค้าง ไม่มีการคัดแยกขยะ ขาดจิตสำนึกที่ดี ไม่มีนโยบาย

หรือกฎระเบียบ การจัดการขยะขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ และการจัดเก็บมีความล่าช้า, สรุสิทธิ์ เพราะเพชรปิตุพงษ์ (2560 : บทคัดย่อ) การประเมินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านวังหม้อในเขตเทศบาลตำบลร่องกวาง จังหวัดแพร่ พบว่าจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ดังนั้นควรประสานงาน ภายในหน่วยงาน คือให้กองต่างๆของเทศบาลเข้าร่วมในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจนที่มีใช่เป็นเพียงขอความร่วมมือ และควรมีการจัดตั้งคณะทำงาน โดยมีทั้งส่วนของเจ้าหน้าที่เทศบาลและประชาชนเข้ามาเป็นคณะทำงานร่วม, อภิวัฒน์ เรืองพลู (2560 : บทคัดย่อ) การร่วมมือกัน ผลัดในการบริหารจัดการขยะ กรณีศึกษาบ้านทุ่งศรี หมู่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ ได้เพิ่มข้อเสนอแนะไว้ว่า ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทสำคัญ ในการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลง และพัฒนาชุมชน คนในชุมชนและปราชญ์ประจำชุมชน ล้วนแล้วแต่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ ดังนั้นควรที่จะดึงคนรุ่นใหม่พลังแห่งความเปลี่ยนแปลงยุคใหม่ เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตบริการสาธารณะ ในทุกๆด้านของชุมชน โดยเฉพาะการจัดการแบบเบ็ดเสร็จในครัวเรือนต่อไป, วารุณี ป้อมไธสง (2559 : บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผลการจัดการสำหรับความคิดเห็น และข้อเสนออื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด อยากให้มีถังขยะหน้าบ้านทุกหลังคาเรือน รongลงมาอยากให้เทศบาลมีรถเก็บขยะและอยากให้เทศบาลจัดให้มีธนาคารขยะตามลำดับ, นันทพร สุทธิประภา, อนุชา เพียงชนะ (2563 : บทคัดย่อ) แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่เทศบาลตะการพืชผล อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน คือถังขยะไม่เพียงพอ ไม่มีถังขยะ สำหรับแยกประเภทขยะมูลฝอย ขยะมูลฝอยมีปริมาณมากเกินไป

การจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ” หมายความว่า มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย ที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ที่เป็นวัตถุหรือปนเปื้อนสารที่มีคุณสมบัติเป็นสารพิษ สารไวไฟ สารออกซิไดซ์ สารเปอร์ออกไซด์ สารระคายเคือง สารกัดกร่อน สารที่เกิดปฏิกิริยาได้ง่าย สารที่ระเบิดได้ สารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม สารหรือสิ่งอื่นใดที่อาจก่อหรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม แต่ไม่หมายความรวมถึงมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ กากกัมมันตรังสี และของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน “มูลฝอยทั่วไป” หมายความว่า มูลฝอยทั่วไปตามกฎหมายว่าด้วยสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป “มูลฝอยติดเชื้อ ” หมายความว่า มูลฝอยติดเชื้อตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ “ผู้ซึ่งก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ” หมายความว่า ประชาชน และ

เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่พักอาศัย ร้านจำหน่ายสินค้า สถานประกอบการ สถานบริการ ตลาด สถานบริการการสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ หรือสถานที่ใด ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน “น้ำชะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” หมายความว่า ของเหลวที่ไหลระเหิด หรือของเหลวที่ออกมาจากมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งอาจประกอบด้วยสารละลายหรือ สารแขวนลอยผสมอยู่

● **การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบได้ดังนี้**

ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีสถานที่ถ่าย เท หรือทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ในที่หรือทางสาธารณะ หรือกำหนดให้มีวิธีการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ตามกฎหมายนี้หรือตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ห้ามผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง ทำให้มีขึ้นหรือกำจัดซึ่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ในที่หรือทางสาธารณะ นอกจากถ่าย เท ทิ้งหรือกำจัด ณ สถานที่ หรือตามวิธีที่ราชการ ส่วนท้องถิ่นกำหนดโดยให้หน่วยงานหรือบุคคลดังต่อไปนี้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายนี้

1. ราชการส่วนท้องถิ่น

2. ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่ดำเนินการ ภายใต้ข้อตกลงร่วมกันตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง

3. บุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม

4. บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทน ด้วยการคิดค่าบริการตามกฎหมายกำหนด

1. **ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบซึ่งมีจำนวนและ คุณสมบัติดังต่อไปนี้ เพื่อควบคุมการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน**

1.1 ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลดังกล่าว ดำเนินการเก็บหรือขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างน้อยหนึ่งคน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าใน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ด้านสุขาภิบาลอนามัย สิ่งแวดล้อม หรือเคมี หรือสาขาวิชาวิศวกรรมด้านสิ่งแวดล้อม หรือสาขาอื่นซึ่งผ่านการฝึกอบรม การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนอย่างปลอดภัยตามหลักสูตรและระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.2 ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชน ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างน้อยหนึ่งคน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องขึ้นทะเบียน เป็นผู้ควบคุมดูแลระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานหรือต้องได้รับใบอนุญาต จากสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสาขาเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ

1.3 ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างน้อยหนึ่งคนซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนด

2. หน่วยงานหรือบุคคล ต้องจัดให้มีผู้ปฏิบัติงานซึ่งผ่านการฝึกอบรม การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนอย่างปลอดภัยตามหลักสูตรและระยะเวลาที่รัฐมนตรี กำหนด โดยมีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

2.1 สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ถุงมือยางหนา ผ้ายางกันเปื้อน หน้ากากป้องกันฝุ่นและสารเคมี รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง รวมทั้งอุปกรณ์ป้องกันตนเองอื่น ๆ ที่จำเป็นตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง

2.2 ในกรณีที่พบมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนรั่วไหล เกิดปฏิกิริยา หรือเหตุการณ์อื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ต้องปฏิบัติตามหลักสุขลักษณะและความปลอดภัยตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

3. หน่วยงานหรือบุคคลที่ได้รับอนุญาต ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 จัดให้มีห้องน้ำหรือสถานที่เพื่อทำความสะอาดร่างกายและห้องส้วมสำหรับเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบและผู้ปฏิบัติงาน

3.2 จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่และอุปกรณ์ ป้องกันอัคคีภัยและเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งเอกสารแสดงขั้นตอนการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ทั้งนี้ ต้องมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ดังกล่าวให้พร้อมใช้งานได้เสมอ

3.3 จัดให้มีการตรวจสุขภาพเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้ปฏิบัติงาน โดยอย่างน้อย ต้องเอกซเรย์ปอด ทดสอบสมรรถภาพปอด ตรวจผิวหนัง และตรวจการทำงานของตับและไตอย่างน้อย ปีละหนึ่งครั้ง

4. การเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

เพื่อประโยชน์ในการเก็บมูลฝอย ให้ผู้ซึ่งก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชนคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนออกจากมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อตามประเภท ดังต่อไปนี้

4.1 หลอดไฟ

4.2 ถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่

4.3 ภาชนะบรรจุสารเคมี และให้รวมถึงกระป๋องสเปรย์ กระป๋องสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องดี ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำ ตลับหมึกพิมพ์ ภาชนะ บรรจุน้ำมันปิโตรเลียม หรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ ป้องกัน หรือกำจัดแมลงและสัตว์ฟันแทะในบ้านเรือน

4.4 ยาและเวชภัณฑ์ตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

4.5 ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

4.6 มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนประเภทอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

5. ให้ผู้ซึ่งก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษ

หรืออันตรายจากชุมชนที่คัดแยกในภาชนะบรรจุมูลฝอยโดยไม่ให้มีส่วนล้า ออกนอกภาชนะนั้นก่อนนำไปบรรจุในภาชนะรองรับมูลฝอยหรือนำไปไว้ที่จุดแยกทิ้งมูลฝอย หรือนำไปไว้ในสถานที่พักรวมมูลฝอย ในกรณีที่มีปริมาณมูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ตั้งแต่หนึ่งร้อยกิโลกรัมต่อเดือน ผู้ซึ่งก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชนต้องจัดให้มี สถานที่พักรวมมูลฝอย เพื่อเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชน กรณีมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชนประเภทหลอดไฟ ทให้ผู้ซึ่งก่อให้เกิด มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน บรรจุหลอดไฟนั้นในภาชนะบรรจุมูลฝอย

6. ภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

6.1 ภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่เป็นกล่องหรือถัง ต้องทำ จากวัสดุ ที่แข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด สามารถป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรคได้ ขนาดเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก และง่ายต่อการถ่ายและเทมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตราย จากชุมชน

6.2 ภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่เป็นถุง ต้องทำจาก พลาสติก หรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียว ทนทาน ไม่ฉีกขาดง่าย ไม่รั่วซึม ขนาดเหมาะสม และ สามารถเคลื่อนย้าย ได้สะดวก

7. ภาชนะรองรับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

7.1 ต้องทำจากวัสดุที่แข็งแรง ทนทาน สามารถทนต่อการกัดกร่อนหรือการ เกิดปฏิกิริยา ของสารเคมี กันน้ำได้ ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด เหมาะสมตามประเภทของมูลฝอยที่เป็น พิษหรืออันตราย จากชุมชน และสามารถป้องกันการรั่วไหลระหว่างการเก็บรวบรวมและขนส่ง

7.2 มีข้อความว่า “มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” หรือข้อความที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยมีขนาดและสีของข้อความที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดตราหรือ สัญลักษณ์เพื่อแสดงบนภาชนะรองรับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ตามวรรคหนึ่ง

8. จุดแยกทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

8.1 ตั้งอยู่ในจุดที่สะดวกต่อการทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและอยู่ห่างจาก บ่อน้ำดื่ม แหล่งน้ำดิบ และแหล่งน้ำสาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์โดยไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อน กับแหล่งน้ำ สามารถป้องกันแดดและป้องกันน้ำซึมหรือน้ำฝนได้ และมีป้ายซึ่งระบุข้อความที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นสถานที่ทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

8.2 พื้นเรียบ ทำความสะอาดง่าย และมีการระบายอากาศที่เหมาะสม

8.3 มีภาชนะรองรับมูลฝอยในจำนวนที่เหมาะสม หรือมีภาชนะสำหรับ เก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนตามประเภทที่กำหนดที่ทำจากวัสดุที่แข็งแรง ทนทาน ไม้รั้วซึม ทำความสะอาดง่าย สามารถป้องกันการรั่วซึม และมีขนาดเหมาะสม โดยมีข้อความว่า “มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” หรือข้อความที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน และมีขนาดและสีของข้อความที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดตราหรือ สัญลักษณ์เพื่อแสดงบนภาชนะสำหรับเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

9. สถานที่พักรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

9.1 เป็นอาคารหรือห้องแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะที่สามารถรองรับปริมาณมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้นตามประเภทที่กำหนดในข้อ ๘ และปิดมิดชิด

9.2 มีพื้นคอนกรีตหรือมีพื้นที่น้ำซึมผ่านไม่ได้ มีผนังเรียบ ทำความสะอาดง่าย สามารถ ป้องกันแดดและฝนและการหกั่วไหลของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และมีการระบาย อากาศที่เหมาะสม

9.2 มีข้อความว่า “สถานที่พักรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” หรือข้อความ ที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นสถานที่พักรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ไว้ที่หน้าอาคารหรือ หน้าห้องนั้น และมีขนาดและสีของข้อความที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

10. ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอย จุดแยกทิ้งมูลฝอย หรือสถานที่พักรวมมูลฝอยหรือทางสาธารณะตามความเหมาะสม หรือตามที่ราชการส่วนท้องถิ่น กำหนด

11. ให้หน่วยงานหรือบุคคลที่ได้รับอนุญาต ตรวจสอบการคัดแยกและการบรรจุ มูลฝอยที่เป็นพิษ

หรืออันตรายจากชุมชนในสถานที่พักรวมมูลฝอยตามข้อ ๑๑ ของผู้ซึ่งก่อให้เกิด มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนที่มีปริมาณมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนตั้งแต่ หนึ่งร้อยกิโลกรัมต่อเดือน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

11.1 มีการคัดแยก ถ้าย เท และบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน แต่ละประเภท ตามที่ก กำหนดในข้อ ๘ ในภาชนะที่เหมาะสม

11.2 มีการเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในสถานที่พักรวมมูลฝอย ที่เป็นพิษหรือ ันตรายจากชุมชน โดยป้องกันมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่พักรวม ดังกล่าว

12. การขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

12.1 แยกเก็บและขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนตามกำหนดวัน ในการเก็บและขน ทั้งนี้ ตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด

12.2 จัดให้มีมาตรการควบคุมการขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เพื่อป้องกัน การลักลอบทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน การแตกหักของมูลฝอยที่เป็น พิษหรืออันตราย จากชุมชน และการรั่วไหลของสารเคมีที่ออกมาจากมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชน ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

12.3 ใช้ยานพาหนะขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่มีลักษณะตามที่ กำหนดในข้อ ๑๗ และต้องดูแลยานพาหนะดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) บำรุงรักษายานพาหนะและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนมูลฝอยที่ เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนให้อยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งานตลอดเวลา

(ข) ล้างทำความสะอาดยานพาหนะและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขน มูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเป็นประจำ โดยสถานที่ล้างทำความสะอาดดังกล่าวต้องมี

ลักษณะ เป็นพื้นเรียบ แข็งแรง ทนทาน มีความลาดเอียง น้ำไม่ท่วมขัง ทำความสะอาดง่าย มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรวบรวมน้ำเสียไปจัดการตามที่กฎหมายกำหนด และมีการป้องกันเหตุรำคาญและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

(ค) จัดให้มีบริเวณที่จอดเก็บยานพาหนะขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน มีขนาดกว้างเพียงพอ และมีการดูแลทำความสะอาดบริเวณยานพาหนะขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ตัวถังส่วนที่บรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนมีความแข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม มีลักษณะปกปิด ง่ายต่อการบรรจุ ขนถ่าย และทำความสะอาด ระดับตัวถังไม่สูงเกินไปหรือ อยู่ในระดับที่ปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน ในขณะที่ขนถ่ายมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และต้องมีช่องหรือภาชนะสำหรับเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไว้เป็นการเฉพาะด้วย

(2) มีการป้องกันหรือติดตั้งภาชนะรองรับน้ำจากมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เพื่อมิให้รั่วไหลตลอดการปฏิบัติงาน และสามารถนำน้ำเสียจากมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ไปบำบัดในระบบบำบัดน้ำเสีย

(3) มีสัญลักษณ์หรือสัญญาณไฟติดไว้ประจำยานพาหนะชนิดไม่ก่อให้เกิด ความรำคาญ สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล และเปิดให้สัญญาณตลอดเวลาในขณะที่ปฏิบัติงาน แสดงข้อความว่า “ขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชน” หรือข้อความที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงานหรือบุคคลนั้น และ ให้แสดงเลขที่ใบอนุญาตของผู้ได้รับใบอนุญาตด้วย

13. การกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

13.1 จัดให้มีสถานที่พักรวมมูลฝอยโดยมีขนาดที่เพียงพอในการรองรับปริมาณมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่จะรอการกำจัด

13.2 กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยให้ศึกษาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ก่อนทำการก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชน และมีมาตรการควบคุมการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในแต่ละวิธี ให้เป็นไปตามสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เพื่อป้องกันไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

เพื่อประโยชน์ในการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หน่วยงานหรือบุคคลที่ได้รับอนุญาต อาจแยกชิ้นส่วนของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนนั้นก็ได้

● **การแยกชิ้นส่วนของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน**

ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

1. แยกชิ้นส่วนในอาคารที่มีลักษณะและสถานที่ตั้งเหมาะสม โดยมีการป้องกันมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในอาคารดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
2. จัดให้มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรวบรวมน้ำเสียไปจัดการ ตามที่กฎหมายกำหนด
3. จัดให้มีมาตรการป้องกันเหตุรำคาญและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
4. เก็บรวบรวมเศษซากที่ไม่สามารถนำไปแยกชิ้นส่วนหรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้นำส่งไป และกำจัด

15. การกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้ดำเนินการตามวิธีหนึ่งวิธีใด ดังต่อไปนี้

1. การฝังกลบอย่างปลอดภัย
2. การเผาในเตาเผา
3. วิธีอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

16. การฝังกลบอย่างปลอดภัย ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

1. มีสถานที่ตั้งเหมาะสม มีบริเวณเพียงพอในการฝังกลบโดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายเหตุรำคาญ หรือความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น และมีมาตรการป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
2. มีพื้นที่แนวกันชน โดยรอบภายในอาณาเขตของสถานที่ฝังกลบมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน จัดเป็นพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ ถนน และรางระบายน้ำผิวดิน เพื่อลดปัญหา ด้านทัศนียภาพจากการฝังกลบ ฝุ่นละออง และปัญหากลิ่นรบกวน
3. มีระดับกันบ่อฝังกลบที่อยู่สูงกว่าระดับน้ำใต้ดินสูงสุดไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเซนติเมตร ยกเว้นในกรณีที่มีการออกแบบพิเศษเพื่อควบคุมและป้องกันแรงดันขึ้นของน้ำใต้ดินต่อชั้นมูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

4. ติดตั้งวัสดุกันซึมที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและทนต่อการกัดกร่อน โดยติดตั้งให้ครอบคลุมดิน ทั้งหมดที่สัมผัสกับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนหรือน้ำชะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชน และมีการจัดทำระบบป้องกันน้ำซึมผ่าน โดยการปูกันซึมแบบผสมสองชั้น ด้วยการใช้ ดินเหนียวบดอัด วัสดุสังเคราะห์ประเภทแผ่นโพลีเอทิลีนความหนาแน่นสูง หรือดินเหนียวรวมกับ วัสดุสังเคราะห์โดยทั่วไป

5. มีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค ฝุ่นละออง กลิ่น เสียง ความสั่นสะเทือน หรือการรบกวน การดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

6. มีระบบรวบรวมน้ำชะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเพื่อส่งไปยังระบบบำบัด น้ำเสียที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน และมีกระบวนการบำบัดน้ำชะมูลฝอยให้ได้มาตรฐาน น้ำทิ้งตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

7. มีระบบรวบรวมและระบายก๊าซออกจากหลุมฝังกลบ และมีระบบเผาทำลายก๊าซ เพื่อไม่ให้เกิดมลพิษทางอากาศกระจายสู่สิ่งแวดล้อม

8. มีบ่อสำหรับตรวจสอบการปนเปื้อนของน้ำใต้ดินและการรั่วไหลของน้ำชะมูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนบริเวณเหนือและท้ายการไหลของน้ำใต้ดิน อย่างน้อยสามบ่อ

9. มีการบำบัดเบื้องต้นก่อนนำมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ไปฝังกลบ เพื่อลด ความเป็นพิษของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนด้วยการปรับเสถียรหรือการทำให้เป็นก้อนแข็ง

10. มีการใช้วัสดุธรรมชาติหรือวัสดุสังเคราะห์กลบทับหรือปิดคลุมทุกครั้งที่มีการนำ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไปฝังกลบ และเมื่อบ่อฝังกลบเต็ม ให้ปิดทับตามลำดับด้วยชั้นดินเหนียว ชั้นวัสดุสังเคราะห์ประเภทแผ่นโพลีเอทิลีนความหนาแน่นสูงหรือชั้นวัสดุสังเคราะห์อื่น ที่มีคุณสมบัติเดียวกัน ชั้นกรวดทรายอัด ชั้นวัสดุรองใยสังเคราะห์ และกดทับด้วยชั้นดินที่มีความหนา ไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร แล้วปลูกพืชคลุมดิน เพื่อป้องกันฝุ่นละออง กลิ่นรบกวน การปลิวของ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ และแมลงพาหะนำโรค รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

17. การเผาในเตาเผา ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ殊ลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีสถานที่ตั้งและขนาดพื้นที่เหมาะสมกับกระบวนการเผามูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจาก ชุมชน และภายในอาคารต้องมีแสงสว่างและการระบายอากาศเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

2. มีพื้นที่แนวกันชนโดยรอบภายในอาณาเขตของสถานที่เผามูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชน จัดเป็นพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ ถนน และวางระบายน้ำผิวดิน เพื่อลดปัญหาด้านทัศนียภาพ จากการเผาและปัญหากลิ่นรบกวน

3. เหมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในเตาเผาที่มีห้องเผามูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและห้องเผาควัน โดยการเผามูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้เผา ที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่าแปดร้อยห้าสิบองศาเซลเซียส และในการเผาควันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า หนึ่งพันหนึ่งร้อยองศาเซลเซียส และมีระบบควบคุมคุณภาพอากาศที่ปล่อยจากปล่องเตาเผามูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้ได้มาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4. มีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค ฝุ่นละออง กลิ่น เสียง ความสั่นสะเทือนหรือการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5. มีการบำบัดน้ำเสียจากระบบกำจัด และน้ำเสียใด ๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นภายในสถานที่กำจัด ให้ได้มาตรฐานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

6. มีพื้นที่สำหรับเก็บเก็ล้าหนักที่มีการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีระบบในการนำ เก็ล้าหนักไปกำจัดเป็นประจำ โดยใช้วิธีการฝังกลบอย่างปลอดภัยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

7. มีพื้นที่สำหรับเก็บเก็ล้าลอยที่มีการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีระบบในการนำ เก็ล้าลอยออกไปกำจัดเป็นประจำ โดยใช้วิธีการฝังกลบอย่างปลอดภัยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (อ้างถึง กฎกระทรวง แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐)

3. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและวัฒนธรรมชุมชน

ธนาพร ประสิทธิ์นราพันธ์ (2544, หน้า 24) ได้ให้คำนิยามของคำว่าผู้นำ หมายถึง กระบวนการซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใดมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งบุคคลใด รวมถึง กนกศักดิ์ แก้วเทพ (2530, หน้า 16) ได้กล่าวถึงบุคคลที่จะเป็นผู้นำ โดยทั่วไปจะต้องมีลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งสามารถสร้างความพร้อมเพรียงกันของผู้คนได้ ดังนั้น ผู้นำชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการที่จะนำกลุ่ม หรือประชาชนไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่แท้จริง เพราะผู้นำเป็นผู้ที่มีบารมี และพลังในการที่จะขับเคลื่อนให้ผู้ตามดำเนินกิจการ

ต่างๆ ไปตามความต้องการได้ กล่าวคือ ผู้นำสามารถที่จะทำให้บุคคลอื่นคล้อยตาม และบทบาทของผู้นำควรมี 14 ประการได้แก่

1. ผู้นำในฐานะเป็นผู้บริหาร คนที่เป็นผู้นำนั้น ส่วนมากจะเป็นผู้บริหารองค์กรด้วย
2. ผู้นำในฐานะเป็นผู้วางแผน แผนทุกอย่างขององค์กรนั้นอาจเกิดจากความคิดของสมาชิกร่วมกัน แต่บุคคลที่เป็นผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนเป็นอย่างดี
3. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ชำนาญการ ถึงแม้ผู้นำไม่จำเป็นต้องรู้เรื่องต่างๆ ลึกซึ้งทุกเรื่องไป แต่ผู้นำจะต้องสามารถรู้เรื่องหนึ่งอย่างเชี่ยวชาญ
4. ผู้นำในฐานะเป็นผู้กำหนดนโยบาย เป็นสิ่งจำเป็นที่นโยบายส่วนหนึ่งขององค์กรจะต้องมาจากผู้นำ เพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงาน
5. ผู้นำในฐานะของกลุ่มเพื่อติดต่อภายนอก บทบาทดังกล่าวนี้เราจะพบเห็นอยู่เสมอในการเจรจา ติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ ผู้ที่ทำหน้าที่นี้มักจะเป็นผู้นำของกลุ่ม
6. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ควบคุมความสัมพันธภาพใน ความสัมพันธ์หรือความสามัคคีภายในหน่วยงานมาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ผู้นำจึงมักเป็นผู้ควบคุมความสัมพันธภาพในกลุ่ม
7. ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้โทษในทางปฏิบัติจะพบว่า ถ้าหากผู้นำไม่มีสิทธิหรืออำนาจที่จะ ให้คุณให้โทษก็จะรักษาความเป็นผู้นำได้ยาก
8. ผู้นำในฐานะผู้ไกล่เกลี่ยในหน่วยงาน หรือกลุ่มย่อมมีการทะเลาะเบาะแว้ง แยกความสามัคคี จำเป็นหน้าที่ของผู้นำที่จะต้องเป็นผู้ไกล่เกลี่ยประสานรอยร้าวให้ได้
9. ผู้นำในฐานะบุคคลตัวอย่าง บุคคลที่มีความดีงาม ความซื่อสัตย์สุจริต และอยู่ในศีลธรรม จะเป็นผู้นำที่ยั่งยืน
10. ผู้นำในฐานะสัญลักษณ์ของกลุ่ม ผู้นำที่เป็นตัวแทนหรือเป็นเครื่องหมายความภาคภูมิใจของสมาชิก ผู้นำที่อยู่ในฐานะสัญลักษณ์ของกลุ่มนั้นย่อมเห็นภาพลักษณ์ของกลุ่ม
11. ผู้นำในฐานะตัวแทนรับผิดชอบ ผู้นำจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบในกิจกรรมทั้งหลายในปัจจุบันผู้มักจะมีกรรมกรที่ปรึกษา แต่ผู้นำจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจและรับผิดชอบโดยตรงจะปฏิเสธหน้าที่ไม่ได้
12. ผู้นำในฐานะผู้มีอุดมคติ ผู้นำจะต้องมีจุดมุ่งหมายสูงสุด หรืออุดมคติของตนเอง มิฉะนั้นจะเป็นผู้นำที่โลเล หากจุดยืนไม่ได้
13. ผู้นำในฐานะบิดาผู้มีความกรุณา ผู้นำจะต้องมีศีลธรรม คุณธรรม ความกรุณาอยู่เป็นนิจ

14. ผู้นำในฐานะผู้รับผิดชอบแทน ผู้นำจะต้องเป็นผู้กล้าทุ่มตัวลงเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอยู่ได้อย่างเป็นสุข แม้ว่าความผิคนั้นจะไม่ได้เกิดจากการกระทำของตนก็ตาม ผู้นำในลักษณะนี้จะได้รับการบูชาหัวใจจากสมาชิก

จากการศึกษาเอกสารข้างต้น พบว่า ความหมายของคำว่าผู้นำและบทบาทของผู้นำที่ผู้รู้ทั้งหลายท่านกล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ผู้นำโดยทั่วไปจะมีลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งสามารถสร้างความพร้อมเพรียงกันของผู้คนให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไปตามความต้องการได้ โดยบทบาทที่ผู้นำแสดงออกมานั้น จะได้รับการยอมรับ และให้ความร่วมมือจะต้องถูกต้องตามความเข้าใจของชุมชนเป็นไปได้อย่างดี ถ้าหากบทบาทที่แสดงออกมาไม่ถูกต้องในการรับรู้ของชุมชนก็จะเกิดการต่อต้านขึ้น

4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance : NPG)

การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ หรือ การจัดการภาคีสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance : NPG) นั้น เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นศตวรรษที่ 21 และหลังจากนั้นได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบันนี้ แม้จะมีได้มีฐานะเป็นแนวคิดที่เป็นพาราไดม์ใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงยังมิได้รับการยอมรับ การบริหารจัดการงานสาธารณะในหลายๆ ประเทศเทียบเท่าแนวคิด NPM ก็ตาม แต่เป็นแนวคิดที่ทำทลายและเข้าไปเสริมจุดอ่อนของแนวคิด OPA และ NPM ได้เป็นอย่างมากและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้แนวคิด NPG เกิดขึ้นภายใต้บริบทที่ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ชุมชนองค์กรพัฒนาเอกชน และกลุ่มผลประโยชน์ทางวิชาชีพต่างๆ ในการร่วมตัวดำเนินงานสาธารณะ ใน “รูปแบบของการจัดการภาคี” แม้ว่า NPG มีอาจเข้าไปแทนที่ OPA และ NPM ได้ แต่การจัดการในรูปแบบ NPG ได้ขยายตัวอย่างมากในช่วงกว่าสิบปีที่ผ่านมา (Osborne, 2010a; Peter, 2010; Bovaird and Löffler, 2005b, อ้างในสมศักดิ์ สามัคคีธรรมและปรีดา วานิชภูมิ, 2556, น. 183-214)

Stephen P. Osborne (2010, pp. 7, 9, 11) ได้มองว่า NPG มีรากฐานมาจากทฤษฎีเครือข่าย (Network Theory) และทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory) โดยได้รับอิทธิพลทางความคิดจาก Ouchi (1979); Powell W. (1990); Powell W. and DiMaggio (1991) และ N. Nohria and R. Eccles (1992) โดยนักแนวคิด NPG ได้นำทฤษฎีระบบธรรมชาติแบบเปิด (Open Natural Systems Theory) มาใช้เป็นกรอบในการมอง อันทำให้พวกเขาพุ่งความสนใจไปที่แรงกดดันจากสภาวะแวดล้อมภายนอก ที่มีต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการให้บริหารสาธารณะที่อยู่ภายในรัฐแบบพหุ (Plural State) และ

รัฐพหุนิยม (Pluralist State) ซึ่งพบว่า ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวนี้ ประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่างๆ

Victor Pestoff (2010) ได้นิยาม “การจัดการภาคีสาธารณะแบบใหม่” (New Public Governance) ว่าหมายถึง การจัดการที่วางอยู่บนพื้นฐานของ “การผลิตร่วมกัน” (Co-production- ทั้งสินค้าและบริการ) การจัดการที่ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย รวมทั้งการให้บริการเกี่ยวกับสวัสดิการที่จัดขึ้นโดยฝ่ายที่สาม (third sector provision of welfare services) ในบทความที่ Pestoff เขียนร่วมกับ Taco Brandsen (2010, p. 223) เขาได้กล่าวว่า “NPG หมายถึงมีหลาย ๆ ฝ่ายที่เข้าร่วมในการให้บริการดูแลสุขภาพดูแลผู้สูงอายุการจัดการศึกษาที่อยู่อาศัยสวัสดิการความปลอดภัยและสินค้าสาธารณะ (Public Goods) อื่น ๆ ซึ่งเมื่อไม่กี่ทศวรรษนี้ได้ปรากฏให้เห็นถึงการจัดความสัมพันธ์ใหม่ระหว่างรัฐกับฝ่ายที่สามในการจัดให้มีสินค้าและบริการสาธารณะโฉมหน้าใหม่ของฝ่ายที่สามได้ถูกดึงให้เข้าร่วมจัดบริการสาธารณะกล่าวอีกด้านหนึ่งก็คือ มีการจัดการร่วมกัน (Co-Management) ระหว่างฝ่ายที่สามกับรัฐ...” นอกจากนี้การผลิตร่วมกันระหว่างภาครัฐกับฝ่ายที่สามยังก่อให้เกิดผลดี 2 ประการ คือ ประการแรกการทำให้สังคมมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น (Democratization) จากการที่พลเมืองเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในการผลิตบริการสาธารณะและประการที่สองก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรม (Creation of Innovation) เนื่องจากกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างภาคีต่าง ๆ จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการผลิตได้อย่างมีนัยสำคัญขณะเดียวกันการเชื่อมประสานกันในรูปของเครือข่ายจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นวัตกรรมสามารถแพร่ขยายไปสู่องค์กรต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางมากขึ้น (Pestoff and Brandsen, 2010, pp. 227-33)

Pestoff (2010) มองว่าในแนวคิดการจัดการแบบ NPG นั้นพลเมืองสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นภาคีกับภาครัฐได้ 3 ระดับ คือ 1) ระดับจุลภาค (Micro) สามารถมีส่วนร่วมได้โดย “การผลิตร่วมกัน” (Co-Production) ในสถานที่ตั้งในท้องถิ่นซึ่งมีการจัดการบริการให้แก่พลเมืองโดยพลเมืองสามารถมีส่วนร่วมในการผลิตบริการได้โดยตรง 2) ระดับมหภาค (Macro) พลเมืองสามารถมีส่วนร่วมในรูปของ “การจัดการภาคร่วมกัน” (Co-Governance) ทั้งในการให้บริการและการตัดสินใจร่วมกันในนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการดังกล่าวและ 3) ระดับกลาง (Meso) พลเมืองสามารถมีส่วนร่วมในรูปของ “การจัดการร่วมกัน” (Co-Management) เพื่อให้บริการระดับท้องถิ่นโดยผู้ให้บริการที่มาจากภาคีอันหลากหลาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นการจัดการภาคีสาธารณะแบบใหม่ (New Public Governance NPG) เป็นการจัดการสาธารณะยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 ภายใต้เงื่อนไขที่ภาคประชาสังคมกลุ่มธุรกิจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลาย ๆ ฝ่ายต่างมีอาจอยู่เฉย ๆ ในฐานะของผู้รับบริการ (Passive Public Service Receivers)

ดังเช่นเดิมได้โดยภาคพลเมืองจะเข้ามามีส่วนร่วมและมีความตื่นตัว (Active Participants) ในการจัดการสาธารณะร่วมกับภาครัฐมากยิ่งขึ้นซึ่งถือเป็นการแสดงออกถึงความเป็นประชาสังคมอย่างแท้จริง (กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย : 2562 หน้า 30-31)

การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG); รัฐเล็กลง สังคมใหญ่ขึ้น (Smaller Government, Bigger Society) การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) เป็นแนวคิดที่ก่อกำเนิดขึ้นบนพื้นฐานของ การดำรงอยู่ของแนวคิดการจัดการภาครัฐแบบดั้งเดิม (Public Administration: PA) และแนวคิด การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) และไม่ใช้กระบวนการทัศน์ใหม่หรือ การทำลายแนวคิดแบบเดิมหรือจะเข้ามาแทนที่แนวคิดทั้งสองที่กล่าวมา แต่ NPG เป็นเครื่องมือ เชิงมนโนทัศน์ที่จะช่วยขยายความเข้าใจที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงไปของกระแสสังคมโลกใน ศตวรรษที่ 21 ที่มีความแตกต่างหลากหลายและมีความสลับซับซ้อนของปัญหาและความต้องการ ที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งยังเป็นการเปิดมุมมองให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของวิธีการปฏิบัติงานของ บุคคลในภาครัฐให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การมุ่งเน้นแต่เพียงการจัดการที่ดี (Good Governance) (ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประสิทธิภาพ ยุติธรรม ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม) ในยุคนี้คงจะไม่เพียงพอกับบริบทและกระแส ของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้สถานการณ์ที่ ปัญหาความซับซ้อนของงานสาธารณะที่เพิ่มขึ้น อย่างมาก และปัญหาข้อจำกัด ทางด้านทรัพยากรของภาครัฐเอง รวมทั้งความเข้มแข็งและ ความกระตือรือร้นของภาคประชาสังคมได้ทำให้พื้นที่ สาธารณะกำลังเปิดกว้างต่อการมีส่วนร่วมจาก ภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ส่งผลให้ NPG เกิดขึ้นเพื่อรองรับต่อปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลง ที่กล่าวมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารจัดการ ปกครองอันแตกต่างหลากหลาย ซึ่งจำเป็นที่จะต้อง ประสานความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย (Stakeholder) และตัวแสดงอื่น ๆ การชักจูงให้ แต่ละฝ่ายนำทรัพยากรออกมาใช้เพื่อให้บริการ เข้าประสงค์ของส่วนรวม และการจัดการความขัดแย้ง ที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการร่วมกันทำ ระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ (Loffler, 2005)

การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) มีรากฐานมาจากการศึกษาสถาบันและ เครือข่าย (Institutional and Network Theory) ที่ตั้งอยู่บนการพิจารณา รัฐ ในลักษณะที่มีความแตกต่างหลากหลายภายในตนเองหรือรัฐพหุลักษณะ (Plural State) ซึ่งเป็นการมองว่ารัฐเป็น ตัวแสดงที่ประกอบด้วยองค์กรและองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่พึ่งพาอาศัยกัน หลากหลายระดับ และหลายรูปแบบเข้ามามีบทบาทในการจัดให้มีบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน (A Plural State: Where Multiple Interdependent Actors Contribute to The Delivery of Public Services) ส่วนรัฐพหุนิยม (Pluralist State) เป็นบริบทที่ภาครัฐต้องเผชิญกับสภาพสังคมที่มีความแตกต่าง หลากหลายในมิติต่างๆ (A Pluralist State: Where Multiple Processes Inform The Policy-Making System) (Osborne, 2010) ดังนั้น

แนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) จึงเป็น ความพยายามที่จะทำความเข้าใจถึง การพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติและการส่งมอบ บริการสาธารณะในสภาพของ ความเป็นจริง ภายใต้สถานการณ์ของรัฐในศตวรรษที่ 21 ที่มีทั้ง ความแตกต่างหลากหลายและ ความสลับซับซ้อนของตัวแสดงที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงาน ของภาครัฐ อีกทั้งความซับซ้อน ของสังคมแบบพหุและความหลากหลายของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ภายในโครงสร้าง ของรัฐเอง

Kennett (2010) ได้นำเสนอว่าการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) เป็น ความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ระหว่างรัฐกับสังคม โดยที่กิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นสาธารณะมิได้ผูกขาด อยู่ ที่ภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่เกิดจากปฏิสัมพันธ์อันหลากหลาย (A Plurality of Actors) ของ ผู้คนจากหลาย ๆ ภาคส่วนที่คำนึงถึงผลประโยชน์และให้ความสนใจที่จะเข้ามามีบทบาทใน กิจกรรม สาธารณะ Kennett มองว่า NPG เป็นการเปลี่ยนแปลงมุมมองจากการบริหารภาครัฐแบบ ดั้งเดิมที่ ปกครองในเชิงสังคมนิยม (The Realist Perception of Old Government) และระบบเวสต์ ฟาเลียเนียน (Westphalian System) ที่มีการแบ่งแต่ละรัฐออกจากกันอย่างอิสระ และแต่ละรัฐมีเอ นานา จอริปไตย เป็นของตนเอง มีความเป็นรัฐชาติและการรวมศูนย์อำนาจ แต่แนวคิด NPG มองการ บริหารภาครัฐ แบบเดิมว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่เท่านั้น เพราะ NPG คือ การมี ทุก ๆ ภาคส่วนที่หลากหลายเข้าร่วมในกิจกรรมของภาครัฐทั้งการกำหนดนโยบาย การนำนโยบาย ไปปฏิบัติและการส่งมอบบริการสาธารณะ

มุมมองในการวิเคราะห์การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) จำแนกออกเป็น 5 รูปแบบ คือ 1) การจัดการปกครองเชิงสังคมการเมือง (Socio-Political Governance) 2) การจัดการ ปกครองเชิงนโยบายสาธารณะ (Public Policy Governance) 3) การจัดการปกครองเชิงการบริหาร (Administrative Governance) 4) การจัดการปกครองในรูปแบบของการรับเหมาช่วง (Contract Governance) 5) การจัดการปกครองในรูปของเครือข่าย (Network Governance) (Osborne, 2010) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดการปกครองในรูปแบบของสังคม-การเมือง (Socio-Political Governance) แนวทางนี้มุ่งให้ความสนใจในการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภาครัฐกับสังคม (institutional Relationship Within Society) โดยมีมุมมองว่า รัฐบาลหรือฝ่ายการเมืองไม่ใช่ ตัวแสดง หลักที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายสาธารณะและส่งมอบบริการสาธารณะแต่เพียง ฝ่ายเดียว แต่ ยังเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสถาบัน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันกับตัวแสดงอื่น ๆ ในสังคม โดยการมอง แบบรวมทั้งหมด (Totality) เพื่อจะได้เข้าใจถึงการกำหนดนโยบายและการนำนโยบาย สาธารณะไป ปฏิบัติการวิเคราะห์แบบรวมทั้งหมดดังกล่าวนี้มองว่ากระบวนการนโยบายมักขึ้นอยู่กับ ผู้กระทำ

การทางสังคมอันหลากหลายต่าง ๆ (Societal Actors) ที่จะให้ความชอบธรรมและสามารถ บรรลุผล ในทางปฏิบัติแก่นโยบายเหล่านั้นได้ก็ต่อเมื่อกระบวนการดังกล่าวด าเนินการภายใต้ ความสัมพันธ์ ที่สอดคล้องกันระหว่างภาครัฐกับภาคสังคม (Kooiman, 1999)

2. การจัดการปกครองในรูปแบบนโยบายสาธารณะ (Public Policy Governance) แนวคิดนี้ให้ความสนใจไปที่ วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางด้านนโยบาย กับชุมชน เครือข่าย ต่าง ๆ (Policy Elites and Networks Interact) ในการสร้างสรรค์และมีอิทธิพลต่อการ กำหนด กระบวนการนโยบายสาธารณะ การจัดการปกครองในรูปแบบนี้มองว่าศูนย์กลางของการ กำหนด และการนำนโยบายไปปฏิบัติรวมทั้งการส่งมอบบริการสาธารณะมิใช่หน้าที่ภาครัฐแต่เพียง ฝ่ายเดียว อีกต่อไป แต่จะประกอบไปด้วยการท างานร่วมกันของชุมชน และเครือข่ายต่าง ๆ ที่ประกอบไปด้วย ตัวแสดงที่หลากหลายภาคส่วนที่มีผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจาก แนวคิดการจัดการ ภาครัฐแบบดั้งเดิม (PA) ที่มีภาครัฐเป็นตัวแสดงหลักโดยมีกลุ่มนักการเมืองเป็น ผู้กำหนดนโยบายและมีฝ่ายข้าราชการประจำเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติตามแนวคิดการเมือง และการบริหารควรแยก ออกจากกันของ Woodrow Willson (Willson, 2007)

3. การจัดการปกครองในรูปแบบของการบริหารราชการ (Administrative Governance) แนวคิดนี้ให้ความสนใจไปที่การประยุกต์ใช้การบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิม (Public Administration - PA) ให้เกิดประสิทธิผลกับการบริหารงานสาธารณะในบริบทปัจจุบัน พร้อมกับ เสนอให้ปรับปรุง แนวทางการปฏิบัติภายใต้หลักการการบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิมเสียใหม่ เพื่อให้ สอดคล้องกับ การบริหารจัดการภาครัฐที่มีความซับซ้อนของยุคสมัยปัจจุบัน การวิเคราะห์ใน มุมมองที่เปลี่ยนแปลง ไปของแนวคิดนี้ให้ความสำคัญในการศึกษาแนวทางการน านโยบายไป ปฏิบัติและการส่งมอบบริการ สาธารณะ และการพัฒนากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เหมาะสมกับ บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของกระแส สังคมโลกในยุคปัจจุบัน การจัดการปกครองในรูปแบบนี้ยังอยู่ บนหลักการบริหารงานภาครัฐแบบ ดั้งเดิม (PA) แต่ต้องมีการปรับปรุงสาระสำคัญในเรื่องของ กรอบแนวคิดและหลักการปฏิบัติเพื่อให้ สอดคล้องกับสภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไป โดยการน าแนวคิด การจัดการปกครองสาธารณะมาปรับใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ นำบริการสาธารณะของรัฐจำนวนมาก มาให้เครือข่ายขององค์กรไม่แสวงหากำไรและองค์กร เอกชนแสวงหากำไรเป็นผู้รับเหมาช่วงจนทำให้ ภาครัฐเองกลายเป็น “รัฐกลวง” (Hollow State) (Ewalt, 2001) นั่นแสดงให้เห็นว่า รัฐไม่สามารถ จัดการบริหารได้เพียงล ำพังอีกต่อไป และในการ บริหารราชการรัฐก็ไม่ใช่ตัวแสดงที่มีฐานะเหนือกว่า ตัวแสดงอื่น ๆ ในสังคม ทำให้การบริหาร จัดการสังคมปราศจากศูนย์กลางในการใช้อำนาจตัดสินใจ (Salamon (2002); Lynn; Heinrich & Hill (2001) และ Frederickson (1999) อ้างถึงใน Osborne (2010)

4. การจัดการปกครองในรูปแบบของระบบสัญญา (Contract Governance) แนวคิดนี้ให้ความสนใจไปยัง การบริหารงานสาธารณะภายใต้กรอบแนวคิด การจัดการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Management: NPM) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำกลไกการสร้างความสัมพันธ์ เชิงพันธะสัญญา (Contractual Relationships) มาใช้สำหรับการส่งมอบบริการสาธารณะของภาครัฐ และเสนอให้นำรูปแบบของการจัดการปกครองมาใช้ในฐานะของการเปิดให้บริษัทเอกชนทำหน้าที่ รับทำสัญญาในการให้บริการสาธารณะแก่สาธารณชน โดยรัฐจะต้องมีการประสานงานและกำกับติดตามการดำเนินงานของบริษัทรับทำสัญญาต่าง ๆ เหล่านี้ ได้อย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในบริการที่ได้รับ แนวคิดนี้มองว่ารัฐสมัยใหม่ต้องแบกความรับผิดชอบในระบบการให้บริการสาธารณะจึงต้องมีการอาศัยระบบการทำสัญญาแทนระบบราชการแบบดั้งเดิม (Kettl 1993 และ Kettl, 2000 อ้างถึงใน Osborne (2010)

5. การจัดการปกครองในรูปแบบของเครือข่าย (Network Governance) แนวคิดนี้ ให้ความสนใจไปที่การวิเคราะห์ถึงวิธีการทำงานของเครือข่ายที่มีการประสานงานร่วมกันระหว่างองค์กรจัดการตนเองต่าง ๆ (Self-Organizing of Inter-organizational Networks) ในการจัดตั้ง ตนเองของเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรดังกล่าวนี้ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะ โดยมีรัฐ เข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนหนึ่ง (A Partner) ของเครือข่ายดังกล่าวอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้แนวคิดนี้คล้ายคลึงกับแนวคิดการจัดการปกครองในรูปแบบนโยบายสาธารณะ (Public Policy Governance) หากแตกต่างกันตรงที่แนวคิดการจัดการปกครองในรูปแบบนโยบายสาธารณะ ให้ความสนใจต่อบทบาทของชนชั้นนำทางนโยบายในการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเครือข่าย เพื่อการริเริ่มและกำหนดกระบวนการนโยบายสาธารณะ แต่แนวคิดการจัดการปกครองในรูปแบบของเครือข่าย มุ่งความสนใจไปที่บทบาทของเครือข่ายของตัวแสดงที่มีบทบาทร่วมในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติและกระบวนการนโยบายสาธารณะของภาครัฐ (Osborne, 2010) (ไททัศน์ มาลา : 2561 หน้า184-187)

5. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)

2. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 67)

1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอย
 และสิ่งปฏิกูล

3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
 7) คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากร
 ให้ตามความ จำเป็นและสมควร

3. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจกรรมในเขต
 องค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 68)

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีการบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- 5) ให้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 12) การท่องเที่ยว
- 13) การผังเมือง

4. การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือ
 หน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะ ดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลต้องแจ้งให้
 อบต. ทราบล่วงหน้าตามสมควร หาก อบต. มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้นำ
 ความเห็นของ อบต. ไปประกอบการพิจารณา ดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ อบต. ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้ค่านึง ถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนา อบต. การ จัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และ หลักเกณฑ์และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 69/1)

6. มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนิน กิจการ ของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการ รักษาความมั่นคงแห่งชาติ (มาตรา 70)

7. ออกข้อบัญญัติอบต. เพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจ หน้าที่ ของ อบต. ในการ นี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่ จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 71)

8. อาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติกิจการของ อบต. เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาด จากต้นสังกัดเดิม (มาตรา 72)

9. อาจทำกิจการนอกเขต อบต. หรือร่วมกับสภาตำบล อบต. อบจ. หรือหน่วยการ บริหารราชการส่วน ท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำการกิจการร่วมกันได้ (มาตรา 73)

โครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง และบทบาทหน้าที่

สภาตำบลเวียง ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เวียง พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้พื้นที่ตำบลตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ส่วนที่อยู่นอกเขต เทศบาลและสุขาภิบาลมีสภาตำบลเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในตำบลมีฐานะ เป็นนิติบุคคล ซึ่งทำให้มีอำนาจในการก่อนิติสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และมีความสามารถในการจัดทำโครงการและ งบประมาณได้ ด้วยตนเอง มีหมู่บ้านทั้งหมด 17 หมู่บ้าน มีพื้นที่รับผิดชอบ 89.29 ตารางกิโลเมตร มีหมู่บ้านในพื้นที่ คาบเกี่ยวเทศบาลตำบลเวียง จำนวน 5 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2,3,4,5 และ 9

สภาตำบลเวียง ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง ตามประกาศ กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2539 ลงนามโดยนายเสนาะ เทียนทอง ขณะที่ยังดำรง ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อบต.เวียง ได้จัดตั้งขึ้นในครั้งที่ 3 พ.ศ. 2540 มีผล บังคับใช้ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก 10 พฤษภาคม 2540 ครั้งที่ 2 เมื่อ วันที่ 23 มิถุนายน 2544 และครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 โดยที่มาตรา 40 และ มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 บัญญัติให้จัดตั้ง องค์การ บริหารตำบล และให้โอนบรรดางบประมาณทรัพย์สิน สิทธิเรียกร้องหนี้และเจ้าหน้าที่ของสภา

ตำบลไปเป็นขององค์การบริหารตำบล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงให้สภาตำบลจัดตั้งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล มีขอบเขตตามตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ยกเว้นส่วนที่อยู่ในเทศบาลและสุขาภิบาลที่มีอยู่ในตำบลนั้น ในปี 2545 ตำบลเวียงได้แยกหมู่บ้านอีก 2 หมู่บ้าน และปี 2549 แยกอีก 1 หมู่บ้าน ปัจจุบันมีทั้งหมด 20 หมู่บ้าน จัดเป็นประเภท องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่

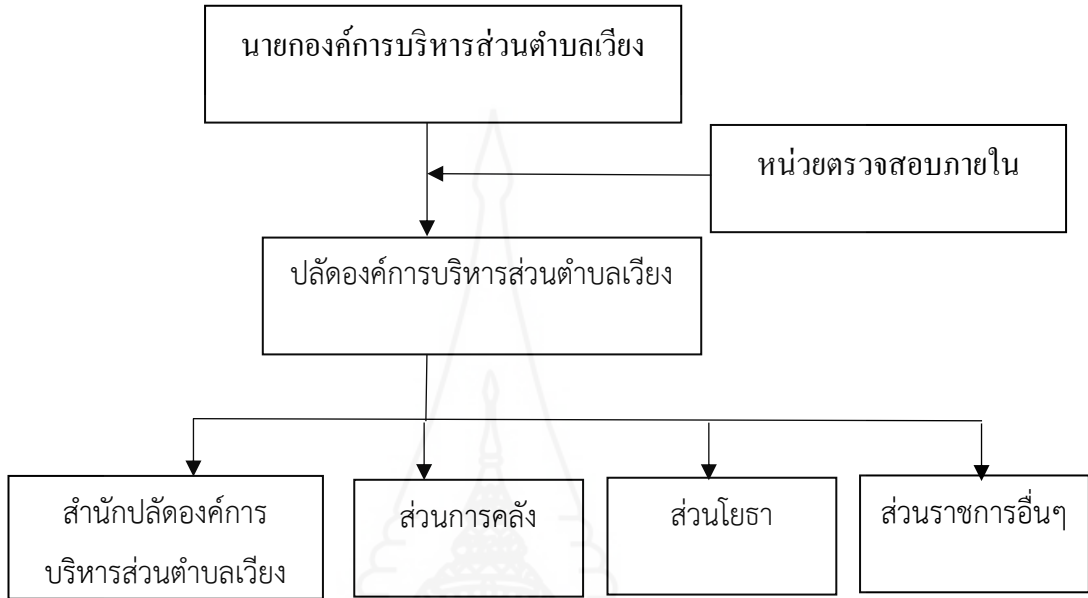
ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอฝาง ระยะทาง ประมาณ 3 กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ 155 กิโลเมตร มีพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 984 ฟุต โดยมีอาณาเขตของตำบล ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อบต.แม่สาว อ.แม่เฒ่า จ.เชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อบต.สันทราย, อบต.แม่คะ และที่ว่าการอำเภอฝาง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อบต.สันต้นหมื้อ , อบต.บ้านหลวง อ.แม่เฒ่า จ.เชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อบต.โป่งน้ำร้อน, อบต.ม่อนปิ่น อ.ฝาง จ.เชียงใหม่

โครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนั้น อยู่ในพื้นที่ในเขตของอำเภอฝาง องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนั้น มีพื้นที่รับผิดชอบ 89.29 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยจำนวนประชากรทั้งหมด 17,775 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 5,373 ครัวเรือน หมู่บ้านทั้งหมด 20 หมู่บ้านประกอบด้วย หมู่1 บ้านหนองคุ้ม, หมู่2 บ้านป่าบง, หมู่3 บ้านหนองอึ่ง,หนองไฮ้,เตาดิน, หมู่4 บ้านสวนดอก, หมู่5 บ้านต้นหนูน, หมู่6 บ้านสันทรายคลองน้อย, หมู่7 บ้านศรีดอนชัย, หมู่8 บ้านแม่ใจ, หมู่9 บ้านสันป่าไหนด, หมู่10 บ้านสันป่ายาง, ห้วยเขี่ยน, หมู่11 บ้านท่าสะแล, หมู่12 บ้านโป่งถีบ, หมู่13 บ้านห้วยปอน, หมู่14 บ้านเสาหิน, หมู่ที่15 บ้านโป่งใน, หมู่16 บ้านปางผึ้ง, หมู่17 บ้านใหม่คลองน้อย, หมู่ที่18 บ้านศรีดอนชัย, หมู่19 บ้านใหม่ชรราม, หมู่20 บ้านสระนิคม

โครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง ประกอบด้วย
สภาอบต.และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง มีรายละเอียด ดังนี้

ที่มา : สืบค้นจาก <http://www.wiang.go.th/index.php> (เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564)

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง
จังหวัดเชียงใหม่

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในฐานะที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง รัฐก็ต้องกระจายอำนาจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ

- (5) การสาธารณูปการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

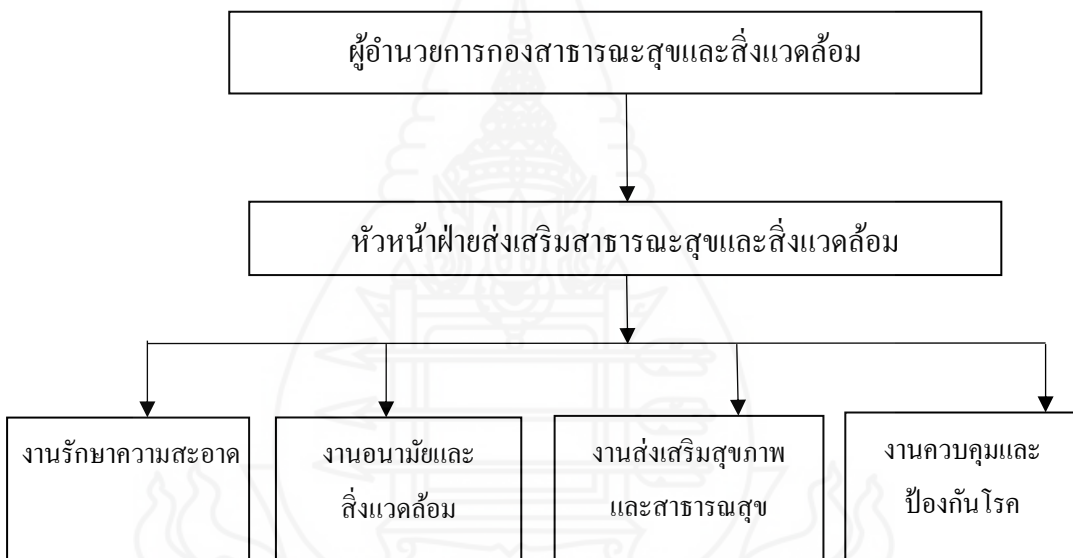
(30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่ คณะกรรมการประกาศกำหนด

แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบโดยตรงในเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยนั้น คือ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยมี โครงสร้างของกองงานดังนี้

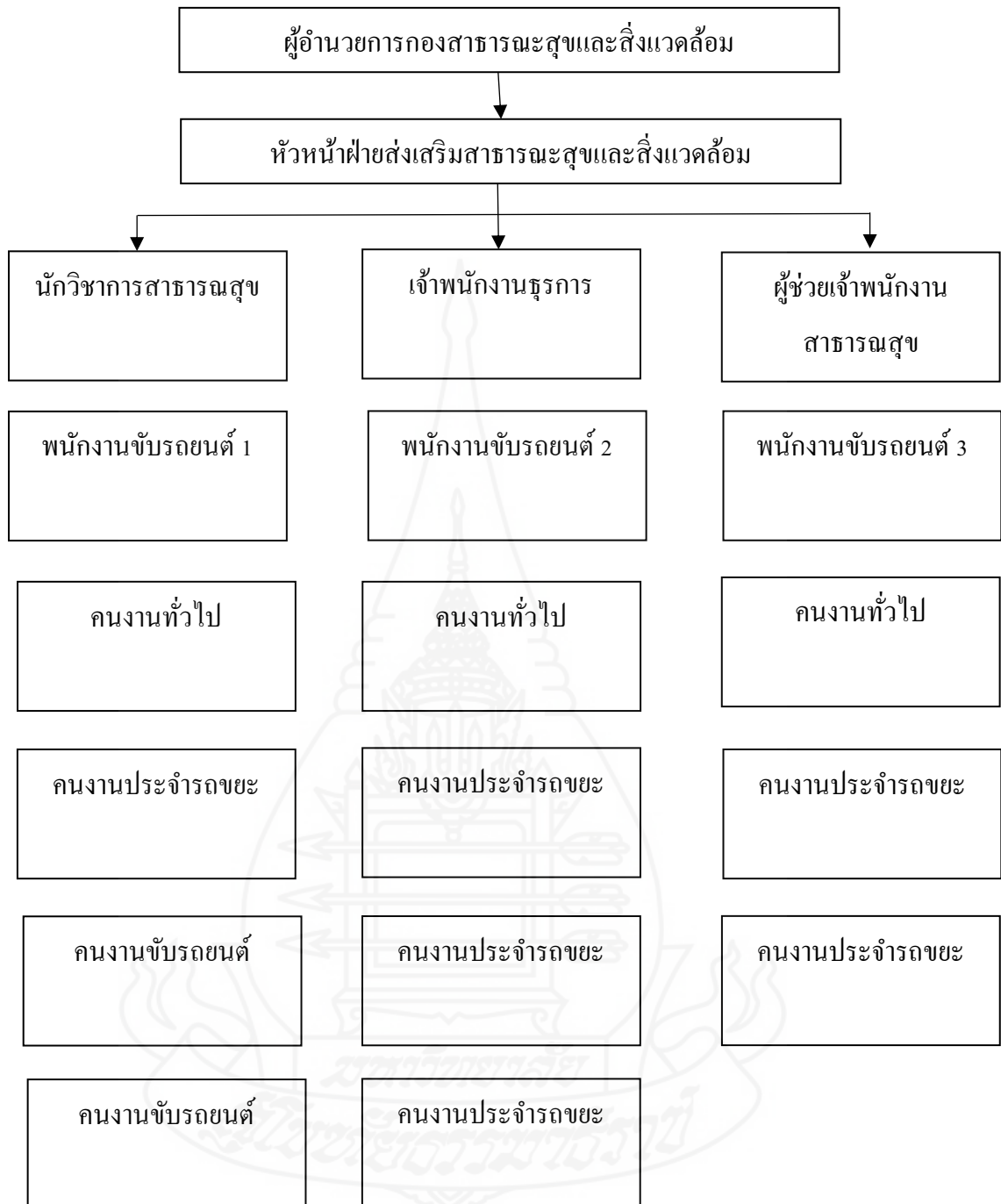
โครงสร้างของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ที่มา : สืบค้นจาก <http://www.wiang.go.th/index.php> เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

จากภาพที่ 2.3 โครงสร้างของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง นั้นมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะดังต่อไปนี้ งานควบคุมสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย งานรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินสาธารณะงานขนถ่ายปฏิกูลและมูลฝอย งานกำจัดมูลฝอยและน้ำเสีย งานส่งเสริมและเผยแพร่ งานศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบ งานติดตามตรวจสอบ

ที่มา : สืบค้นจาก <http://www.wiang.go.th/index.php> เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างอัตรากำลังกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาเศษที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง จากปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ศูนย์จัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลเวียงฝาง นั้นตั้งอยู่ในหมู่บ้านห้วยบอน ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง และจะมีเรื่องร้องเรียนตลอด ไม่ว่าจะเป็นน้ำเสียได้ดิน ขยะที่มากจนส่งกลิ่นเหม็นจะส่งผลกระทบต่อทางอารมณ์และจิตใจ อีกทั้งชาวบ้านชอบทิ้งขยะที่เป็นเศษไม้ และเฟอร์นิเจอร์เก่ารวมไปถึงที่นอนที่ไม่ใช่แล้วอีกทั้งไม้ทิ้งเป็นที่ เป็นทางอีกด้วยเนื่องด้วยชาวบ้านบริเวณนั้น เป็นแรงงานต่างด้าว และคนในพื้นที่สูง (ชาวเขาเผ่าต่างๆ) ที่มาสร้างบ้านพักอาศัยอยู่ในบริเวณชุมชนที่เกิดปัญหา

ที่มา : สืบค้นจาก <http://vrp.co.th/index.php/vrpnews/vrpnews/71-2011-09-06-08-24-07.html>

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564

ภาพที่ 2.5 ปริมาณขยะในศูนย์จัดการขยะที่มีจำนวนมากเกินที่จะสามารถบริหารจัดการได้ทัน

ภาพที่ 2.6 ชาวบ้านแอบเอาที่นอนที่ไม่ใช่และหน้ากากอนามัยมาทิ้งข้างทาง

ขอบเขตความรับผิดชอบ

ในขอบเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ 89.29 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยจำนวนประชากรทั้งหมด 17,775 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 5,373 ครัวเรือน หมู่บ้านทั้งหมด 20 หมู่บ้านประกอบด้วย

- หมู่ 1 บ้านหนองต๋ม
- หมู่ 2 บ้านป่าบง
- หมู่ 3 บ้านหนองอึ่ง, หนองโฮ้ง, เตาดิน
- หมู่ 4 บ้านสวนดอก
- หมู่ 5 บ้านต้นหนูน
- หมู่ 6 บ้านสันทรายคลองน้อย
- หมู่ 7 บ้านศรีดอนชัย
- หมู่ 8 บ้านแม่ใจ
- หมู่ 9 บ้านสันป่าไหนด
- หมู่ 10 บ้านสันป่ายาง
- หมู่ 11 บ้านท่าสะแล
- หมู่ 12 บ้านโป่งถีบ
- หมู่ 13 บ้านห้วยปอน
- หมู่ 14 บ้านเสาหิน
- หมู่ที่ 15 บ้านโป่งใน
- หมู่ 16 บ้านปางผึ้ง
- หมู่ 17 บ้านใหม่คลองน้อย
- หมู่ที่ 18 บ้านศรีดอนชัย
- หมู่ 19 บ้านใหม่ชรราราม
- หมู่ 20 บ้านสระนิคม

จำนวนบุคลากรกองงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

- ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 1 คน
- หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสาธารณสุข 1 คน
- นักวิชาการสาธารณสุข 1 คน
- เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน 1 คน

- ผู้ช่วยเจ้าพนักงานสาธารณสุข 1 คน
 - พนักงานขับรถยนต์ 2 คน
 - พนักงานขับรถขยะ 2 คน
 - พนักงานประจำรถขนขยะ 6 คน
- จำนวนรถเก็บขยะมูลฝอย**
- รถเก็บขยะแบบอัดท้าย 2 คัน

การกำจัดขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ อบต.เวียง

ขยะมูลฝอยปกตินั้นทาง อบต.เวียง ได้ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือผ่าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน โดยการนำขยะมูลฝอยปกติทำการจัดใส่ถุงดำและนำออกมาวางหน้าบ้านตนเองในวันที่ รถขนขยะมาเก็บเท่านั้น ซึ่งในตอนแรกก็มีเสียงบ่นว่ายุ่งยากอยู่ แต่พอทำไปได้ระยะหนึ่ง ก็ทำให้การจัดเก็บขยะเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และทางองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงอำเภอฝาง ได้นำขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ไปกำจัดที่ ศูนย์การจัดการมูลฝอยตามหลักสุขาภิบาลของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

การจัดการของเสียอันตราย

ในส่วนของเสียอันตรายนั้น การจัดการขยะที่เป็นของเสียอันตรายนั้นทาง องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงได้ขอความร่วมมือจากชุมชน และห้างร้าน ส่วนราชการต่างๆ และทำการคัดแยกออกจากขยะมูลฝอยปกติ และทำการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายและแยกเก็บไว้เพื่อ กำจัดและทำลายให้เป็นไปตามมาตรฐาน

การจัดการขยะติดเชื้อ

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนั้นได้ทำการให้บริการจัดเก็บขยะติดเชื้อ และทำการจัดส่งให้กับ บริษัท เวสท์ยูทิลิตี้จำกัด เพื่อทำการกำจัด โดยบริษัทนี้ ได้รับอนุญาตให้ทำการบริหารจัดการภายในศูนย์กำจัดขยะของเทศบาลตำบลเวียงฝาง

การจัดการขยะเปียก

เนื่องด้วยการจัดการขยะเปียกในเขตพื้นที่ตำบลเวียง ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนั้น จัดทำการขอความร่วมมือจาก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน โดยการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ โดยการขอความร่วมมือแต่ละครัวเรือน ให้มีจุดหลุมในการกำจัดขยะเปียกภายในบ้านตัวเอง และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เหตุเพราะว่าในเขตท้องที่ตำบลเวียงนั้นเป็นเขตชนบทจึงมีพื้นที่ ที่สามารถขุดหลุมได้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาลัย เขียวทอง (2562) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี” การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษาคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา จำนวน 78,055 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ 400 คน ด้วยสูตรของทาโรยามานะ ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิสำหรับผู้บริหารและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทยาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษา พบว่า (1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทยาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่การกำจัดหรือทำลายขยะ การจัดเก็บขยะการควบคุมปริมาณขยะ และการคัดแยกขยะ เรียงตามลำดับ (2) ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในของเมืองพัทยาที่สำคัญ คือการฝังกลบ ขยะทำให้เกิดกลิ่นเหม็น ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเกิดการร้องเรียนจากชุมชน ชุมชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะที่ถูกวิธี จำนวนรถขนขยะไม่เพียงพอในการจัดเก็บขยะจึงทำให้ขยะตกค้าง เกิดการเน่าเสีย และส่งกลิ่นเหม็น และพนักงานเก็บขยะมีจำนวนไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณขยะที่ต้อง เก็บในแต่ละวัน (4) แนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทยาที่สำคัญ ได้แก่ ควรใช้ วิธีกำจัดขยะโดยการเผาและแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้า ควรจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ และ ให้ความรู้ในการคัดแยกขยะที่ถูกวิธีแก่ชุมชน ควรเพิ่มรถขนขยะตามจำนวนรถที่เสีย หรือชำรุด และ ควรจัดซื้อจัดจ้างเอกชนที่มีความพร้อมเข้ามาจัดการขยะมูลฝอยร่วมกัน

นราศัคดี ปิยานนตร (2561) วิจัยเรื่อง “การประเมิน โครงการการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านปงพร้าว ตำบลร่องกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่” การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน โครงการการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านปงพร้าว และเพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงาน โครงการการบริหารจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านปงพร้าวตำบลร่องกาศอำเภอสูงเม่นจังหวัดแพร่ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้สัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารของหน่วยงานดำเนิน โครงการเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

ผู้แทนชุมชนและตัวแทนชาวบ้านที่เกี่ยวข้องกับโครงการการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่งพร้าวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 140 คนผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ผลการประเมินบริบทคือสภาพแวดล้อม (Context evaluation) ในด้านความจำเป็นของการดำเนินงานโครงการการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่งพร้าวพบว่ามีความสอดคล้องกับนโยบายของฝ่ายบริหารท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่ประสบปัญหาการเผาขยะในหมู่บ้านซึ่งที่ส่งกลิ่นเหม็น ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) ด้านศักยภาพของความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่มีความเพียงพอที่จะนำมาทำให้มีความเป็นไปได้ของโครงการขณะที่ด้านความเพียงพอของงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ และการประเมินพบว่าชุมชนได้นำวิถีคิดแบบพึ่งตนเองคือการดำเนินกิจกรรมขยะออมบุญ โดยให้ชาวบ้านนำขยะมารวมกันขายแล้วนำเงินที่ได้ไว้เป็นกองทุนเพื่อใช้จ่ายกิจกรรมของชุมชนซึ่งทำให้ชุมชนมีเงินกองกลาง เพื่อทำกิจกรรมบางกิจกรรมได้ผลการประเมินกระบวนการ (Process evaluation) ด้านการดำเนินงานผลการประเมินพบว่าการศึกษาดูงานครั้งที่ 1 ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยพบสาเหตุว่า เมื่อดู เมื่อได้ศึกษาดูงานกลับมาแล้วได้เว้นช่วงเวลาปฏิบัติงานเพราะเข้าสู่ฤดูการเกษตรกรรมจึงได้ไปศึกษาดูงานครั้งที่ 2 เพื่อสร้างแรงกระตุ้นในการดำเนินกิจกรรมหลังจากการศึกษาดูครั้งนี้ทำให้แกนนำและสมาชิกเริ่มมีความรู้และเริ่มมีความสนใจในการคัดแยกขยะมากขึ้นและสามารถลดปริมาณขยะในชุมชนได้ประการที่สำคัญกิจกรรมออมบุญได้พบว่าทำให้เกิดทัศนคติที่มองเรื่อง “คุณค่า” มากกว่าการมองเรื่องของมูลค่าหรือกำไร ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่สำคัญ และส่งผลต่อความสำเร็จของกิจกรรมกองทุนขยะออมบุญบ้านโป่งพร้าวด้วยเช่นกัน ผลการประเมินผลผลิต (product evaluation) ด้านผลจากการเข้าร่วมโครงการพบว่า การขับเคลื่อนในระดับท้องถิ่นเกิดกลไก ในการขับเคลื่อนที่ดีขึ้นการเกิดหมู่บ้านชุมชนต้นแบบ และสามารถขยายผลกำไรการดำเนินงาน ไปยังชุมชนอื่นๆและชุมชนใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษาดูงาน และพบว่าแกนนำชาวบ้านทุ่งพร้าวได้ตกลงกับ องค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศ ที่จะร่วมกันผลักดันการลดปริมาณขยะลงอย่างต่อเนื่อง และอนาคตจะขอคืนเก็บถังขยะในพื้นที่บ้านโป่งพร้าวทั้งหมด ผลจากการประเมินได้พบข้อเสนอแนะ และแนวทางการบริหารจัดการขยะชุมชนคือ การสนับสนุนโครงการยังน้อยไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของการดำเนินกิจกรรม ดังนั้นเพื่อให้กิจกรรมมีความต่อเนื่อง องค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศควรจัดทำแผนงบประมาณ เพื่อบรรจุในแผนงบประมาณพร้อม กับมีการวางแผนด้านบุคลากรเพื่อสนับสนุนให้ชุมชน ได้พัฒนาชุมชนยิ่งขึ้น และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นแกนนำชุมชนบ้านโป่งพร้าว ควรมีการถอดบทเรียนและการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยอาศัย

ความสามารถที่มีอยู่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ยกระดับกิจกรรมชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนต้นแบบ และขยายผลแก่ชุมชนอื่นๆต่อไป

นายจาวรวัฒน์ ติงหงะ (2560) วิจัยเรื่อง“แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต” การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอย เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคใน การบริหารจัดการขยะมูลฝอย และเพื่อศึกษาแนวทางการ พัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัด ภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 235 คน ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย () และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ส่วนด้านการติดตาม ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้แก่ถังขยะไม่เพียงพอ ยังมีขยะตกค้าง ไม่มีการคัดแยกขยะ ขาดจิตสำนึกที่ดีไม่มีนโยบายหรือกฎระเบียบ การจัดการขยะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ และการจัดเก็บขยะมีความล่าช้า และ 3) แนวทางการ พัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต คือ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน ปลูกฝัง ทักษะคติที่ถูกต้อง กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคัดแยกขยะ ระบบการเก็บขนขยะ บริหารจัดการ กำจัดขยะด้วยวิธีที่เหมาะสม และส่งเสริมให้มีการ(แปรรูปใหม่ Recycle) (หรือนำกลับมาใช้ใหม่Reuse) (ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตควรพิจารณา) จัดซื้อถังขยะให้เพียงพอ สนับสนุนส่งเสริมให้มีการแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง โครงการจัดการขยะให้ เหลือศูนย์ วางแผนจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอย อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

สมคิด ยอดสาร (2560) วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศอำเภอสูงเม่นจังหวัดแพร่” การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) การศึกษาบริหารจัดการขยะมูลฝอย บ้านปางพร้าวองค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่และ 2) เพื่อเสนอแนะการบริหารจัดการขยะ บ้านปางพร้าวองค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้นำชุมชนและประชาชนบ้านปางพร้าวหมู่ที่ 6 ในเขตพื้นที่องค์การบริหาร

ส่วนตำบลร่องกาศ จำนวน 760 คนและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการขยะในชุมชน แบบมีส่วนร่วมและเป็นผู้ที่เต็มใจให้ความร่วมมือ ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 50 คน

ผลการศึกษาพบว่าจากความเจริญทางเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านบ้านโป่งพร้าว ได้ส่งผลให้มีปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมามีการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดปริมาณขยะที่เข้าสู่แหล่งกำจัดขยะมูลฝอยรวม ของตำบลร่องกาศ มีปริมาณที่มาก ชาวบ้านโป่งพร้าว ที่เข้าร่วมประชุมได้มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อต้องการแก้ไขสภาพปัญหาจึงร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกันและมีการณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกในการลดขยะในครัวเรือนทำให้ปริมาณ ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ขยะทั่วไป ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ควรส่งเสริมศึกษา การบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านโป่งพร้าว องค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศอำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยใช้หลักการแบบมีส่วนร่วม ที่ทุกฝ่ายร่วมกันคิดร่วมทำร่วมตัดสินใจ และร่วมรับประโยชน์ร่วมกันนอกจากนี้ยังใช้หลัก การส่งเสริมการบริหารจัดการเป็นไปตามวัฏจักรเดมมิงหรือ PDCA ของ Dr. Deming ที่เน้นการเผยแพร่ภูมิปัญญาแบบตะวันตก ผสมผสานกับภูมิปัญญาแบบตะวันออก อันเน้นการปลูกจิตสำนึก การตรวจสอบด้วยตัวเอง ในส่วนของผลการประเมินเน้นตาม ทฤษฎีระบบคือประเมินตั้งแต่ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ และยังสามารถนำรูปแบบการศึกษานี้ ไปพัฒนาการบริหารจัดการขยะกับหน่วยงานอื่นๆได้

สุรสิทธิ์ เพชรปิตุพงษ์ (2560) วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอย บ้านวังหม้อในเขตเทศบาลตำบลร่องกวาง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่”การศึกษา เรื่องการประเมินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านวังหม้อ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน โครงการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านวังหม้อและเพื่อเสนอแนวทางการบริหาร โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านวังหม้อ เทศบาลตำบลร่องกวางอำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP จากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารเทศบาลร่องกวาง ผู้แทนชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 15 คน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์ ความเรียงจากแบบสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารงาน โครงการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านวังหม้อ ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ด้านสถานะแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินโครงการ การการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านวังหม้อมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งผ่านการประชุมประชาคมเป็นโครงการที่ประชาชนนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารด้านการจัดการขยะมูลฝอย ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในด้านการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย โดยศึกษาหาความรู้จากการอบรม และการศึกษาดูงาน ด้านข้อมูลเอกสารประกอบการอบรมมีความเพียงพอ และสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการมีความเหมาะสม ด้านกระบวนการ พบว่าประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการจัดการขยะมูลฝอยจากการอบรมและการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการได้ความรู้ เรื่องโทษที่เกิดจากปัญหาขยะมูลฝอย และพบว่า การดำเนินโครงการมีแผนการดำเนินงาน และการแบ่งโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการประสานงานผ่านประธานชุมชน และประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) โดยมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์ คือ ป้ายประชาสัมพันธ์ รถประชาสัมพันธ์ และเสียงตามสายในชุมชน ด้านผลผลิตพบว่า ผลของการดำเนินโครงการ และทำให้ปัญหาขยะมูลฝอยลดลง ประชาชนมีการนำขยะรีไซเคิลไปขายและมีส่วนร่วม ในการเสนอปัญหาและความต้องการ เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย ประชาชนมีการนำขยะที่คัดแยกไปทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ เพื่อนำไปจำหน่าย และพบว่า การดำเนินโครงการ เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น ตั้งแต่เริ่มโครงการ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการของโครงการ แต่ยังมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการน้อย ส่วนด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย พบว่าการดำเนินโครงการทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลง และในขณะเดียวกันกับพบว่า จำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ดังนั้นควรประสานงานภายในหน่วยงาน คือให้กองต่างๆของเทศบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน ที่มีใช่เป็นเพียงการขอความร่วมมือ และควรมีการจัดตั้งคณะทำงาน โดยมีทั้งส่วนเจ้าหน้าที่เทศบาล และประชาชนเข้ามาเป็นคณะทำงานร่วมกัน

อภิวัฒน์ เรื่องพุล (2560) วิจัยเรื่อง “การร่วมกันผลิตในการบริหารจัดการขยะ กรณีศึกษา บ้านทุ่งศรี หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่” การร่วมกันผลิตในการบริหารจัดการขยะ (Coproduct) ในชุมชนบ้านทุ่งศรี หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ ” มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการร่วมกันผลิตในการบริหารจัดการขยะ ของชุมชนบ้านทุ่งศรี หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ 2. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงวิชาการ โดยเป็นการศึกษาภายใต้หลักการ “การร่วมกันผลิตบริการสาธารณะเพื่อการจัดการขยะอย่างครบวงจร” และวิธีการวิจัยเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง กับกลุ่มตัวอย่างในชุมชนบ้านทุ่งศรี ทั้งการเลือกสัมภาษณ์ผู้บริหารชุมชน ตามผังโครงสร้างทางการบริหารชุมชน

ของหมู่บ้าน จำนวน 8 คน และใช้วิธีการแนะนำบอกต่อจากหัวหน้าคุ้ม จำนวน 12 คน รวมผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด จำนวน 20 คน และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนบ้านทุ่งศรี ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนภายใต้การลงมติในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อสรุป แนวทางปฏิบัติที่เป็นไป ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การร่วมกันวางแผนไปถึงการประเมินผล และการร่วมกันวางแผน เพื่อพัฒนาองค์กร ของตนเองในอนาคต ทุกคนจะมีส่วนร่วม และได้ร่วมกันตามกระบวนการ ซึ่งตั้งแต่กระบวนการคิด วางแผนงาน นำไปสู่การปฏิบัติ และประเมินผล การดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาการร่วมกันปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยมี 2 ประการ ได้แก่ 1) จากการวิจัย พบว่า ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชน คนในชุมชน และประชาชนประจำชุมชน ล้วนแล้วแต่อยู่ในวัยสูงอายุ ดังนั้นควรที่จะดึงคนรุ่นใหม่พลังแห่งการเปลี่ยนแปลงยุคใหม่ เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันผลิตบริการสาธารณะในทุก ๆ ด้านของชุมชน โดยเฉพาะการจัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จ ในครัวเรือนต่อไป 2) ควรมีการศึกษา และวิจัยเพิ่มเติมในเชิงแนวคิด “การร่วมกันผลิต (Coproduction)”

อนุกุล พัฒน์ทวีกิจ (2560) วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการขยะและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการลดปริมาณขยะของชุมชนบ้านศรีจอมแจ้ง ตำบลหงส์หิน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา” การศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการขยะและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการลด ปริมาณขยะ ของชุมชนบ้านศรีจอมแจ้ง ตำบลหงส์หิน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ การบริหารจัดการขยะ และระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ต่อการลดปริมาณขยะของชุมชน เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้สถิติ One way ANOVA

ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนบ้านศรีจอมแจ้ง มีรูปแบบการบริหารจัดการขยะ โดยการคัดแยกขยะ ที่ต้นทาง คือ ครัวเรือน และมีการนำขยะที่คัดแยกได้ ไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เช่น ขยะรีไซเคิล นำไปจำหน่าย เป็นรายได้ หรือมีการนำไปแปรรูปให้เป็นของใช้ในครัวเรือน เช่น นำกล่องนมยูเอชที ไปถักเป็นเสื่อ สานตะกร้า นำกระป๋องกาแฟไปแปรรูปเป็นชุดรับแขก ซองกาแฟสำเร็จรูปนำไปแปรรูปเป็นกระเป๋าถือ เป็นต้น ขยะอินทรีย์ นำไปหมักทำปุ๋ย นอกจากนี้ ยังมีการรณรงค์ใช้ตะกร้า หรือถุงผ้าไปจ่ายตลาด เพื่อลดการนำขยะ เข้าสู่ครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับหลัก 3R's ได้แก่ (Reduce, Reuse, Recycle) โดยมีผู้นำชุมชนและอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นผู้กำกับและติดตาม จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การคัดแยกขยะ

ของชุมชน อยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 98.9) มีการนำขยะไปใช้ประโยชน์ ในระดับดีมาก (ร้อยละ 100) ด้านระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการลดปริมาณขยะของชุมชน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$) โดยแยกเป็นการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาของชุมชน ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$) มีส่วนร่วมในการวางแผนของชุมชนในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$) มีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) และมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.47$) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การคัดแยกขยะของครัวเรือน มีผลทำให้ปริมาณขยะในชุมชน บ้านศรีจอมแจ้ง ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การบริหารจัดการขยะในชุมชนโดยใช้หลัก 3R's มีผลทำให้ปริมาณขยะในชุมชนบ้านศรีจอมแจ้ง ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการมีส่วนร่วม ของชุมชน มีผลทำให้ปริมาณขยะในชุมชน บ้านศรีจอมแจ้ง ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศุภาวดี อำไพ (2560) วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของความรู้ต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร” การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาความรู้ของประชาชนในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร (2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ พรหมานิกม จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ประชาชนที่อาศัย อยู่ในเขตอำเภอพรหมานิกมจังหวัดสกลนคร จำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.77 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 มีอายุ 40-49 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.90 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท จำนวน สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30 มีถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นเทศบาลตำบล จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 74.60 ตามล ดับ 2. ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร

โดยรวมเฉลี่ย 18.35 จากคะแนนเต็ม 20 คิดเป็นร้อยละ 91.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร ด้าน ความหมายและประเภทของขยะ เฉลี่ย 6.83 จากคะแนนเต็ม 7 คิดเป็น ร้อยละ 97.57 ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ อำเภอ พรหมานิกม จังหวัดสกลนคร ด้านการคัดแยกขยะ เฉลี่ย 3.65 จากคะแนนเต็ม 4 คิดเป็น ร้อยละ 91.25 ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ อำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร ด้านประโยชน์และโทษของขยะ เฉลี่ย 4.26 จาก คะแนนเต็ม 5 คิดเป็นร้อยละ 85.20 และประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร ด้านการกำจัดขยะ เฉลี่ย 3.61 จากคะแนนเต็ม 4 คิดเป็นร้อยละ 90.25 3. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต พื้นที่อำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นราย ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านสิ่งอ านวยความสะดวกในการ บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการให้บริการ 4. ความรู้ของประชาชนในการจัดการ ขยะมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลใน การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน เขตอำเภอพรหมานิกม จังหวัด สกลนคร โดยมีค่าสหสัมพันธ์ ($r = .572$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 แสดงว่า ความรู้ของประชาชนด้าน ความหมายและประเภทของขยะ การคัดแยกขยะ ประ โยชน์และ โทษของขยะ และการก ำจัดขยะ มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร

ลลิตา กิ่งกัน (2559) วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วน ท้องถิ่น อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว” การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษา คือเพื่อ ศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัด สระแก้ว และเพื่อเปรียบเทียบการ บริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอ เมืองสระแก้วจังหวัดสระแก้วจำแนกตามหน่วยงาน ฝ่ายงานหลักที่รับผิดชอบการบริหารจัดการขยะ มูลฝอยและจำนวนบุคลากร ที่รับผิดชอบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยดา เนินการเก็บ รวบรวม ข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากประชากรที่เป็นบุคลากรเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยใน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำนวนทั้งสิ้น 55คน สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ค่าความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย(μ)และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมมีการบริหารจัดการขยะอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย

รณรงค์ให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการลดการผลิตมูลฝอยในแต่ละวันเป็นอันดับ 1 มีการบริหารจัดการขยะอยู่ในระดับดีมากรองลงมาคือด้านระบบกำจัดด้านจัดระบบการรีไซเคิล หรือรวบรวมขยะเพื่อนำ ไปสู่ การแปรรูปเพื่อใช้ใหม่และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการขนส่ง ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวม พบว่า ก) องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าแยก มีระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยสูงที่สุด ในขณะที่เทศบาลเมืองสระแก้วมีระดับการบริหาร จัดการขยะมูลฝอยต่ำที่สุด ข) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีระดับการบริหารจัดการขยะมูล ฝอย ดีมากกว่ากองช่าง ค) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบการบริหาร จัดการขยะมูลฝอยต่ำกว่า 10 คน มีระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีมากกว่า องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ที่มีจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยจำนวน 10 คนขึ้นไป

วารุณี ป้อมไธสง (2559) วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์” การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมการวางแผนแก้ไขปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และด้านการมีส่วนร่วมติดตามผล และประเมินผลการจัดการกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง ทาโรยามานะ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 378 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีแบบสอบถาม 3 ลักษณะ คือแบบสอบถามรายการแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 6 ระดับ และแบบปลายเปิดได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8959 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับมาก และ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผลการจัดการอยู่ในระดับ น้อย ส่วนด้านนอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา และสาเหตุของปัญหารองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานส่วน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผลการจัดการ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ อยากให้มีถังขยะหน้าบ้านทุกหลังคาเรือน รองลงมาคืออยากให้เทศบาลมีรถเก็บขยะและอยากให้เทศบาล จัดให้มีธนาคารขยะตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) โดยเน้นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพผู้วิจัยดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตท้องที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10,829 (ที่มา : สำนักงานทะเบียนและบัตรประชาชน อำเภอฝาง)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือประชาชนในพื้นที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ จำนวนไม่น้อยกว่า 385 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตรการคำนวณของ ทาโรยามานะ โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n แทน จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 10,829

e แทน ความคลาดเคลื่อน 0.05

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{10,829}{1+10,829(0.05)^2}$$
$$= 385$$

2. การคำนวณหากลุ่มประชากรตัวอย่าง

$$n = \frac{\text{จำนวนประชากรกลุ่มหมู่บ้าน} * \text{ผลลัพธ์ที่ไว้}}{1,0829}$$

การสุ่มตัวอย่าง กาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านจำนวน 20 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

หมู่ที่	รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวนตัวอย่างการสุ่ม
1	บ้านหนองคุ้ม	447	16
2	บ้านป่าบง (บางส่วน)	278	10
3	บ้านหนองอึ่ง (บางส่วน)	419	15
4	บ้านสวนดอก (บางส่วน)	542	19
5	บ้านต้นหนูน (บางส่วน)	278	10
6	บ้านสันทรายคลองน้อย	786	28
7	บ้านแม่ใจใต้	732	26
8	บ้านแม่ใจเหนือ	643	23
9	บ้านสันป่าไผ่ (บางส่วน)	213	7
10	บ้านสันป่ายาง	914	32
11	ท่าสะแล	341	12
12	บ้านโป่งดิบ	837	30
13	บ้านเด่นหลวง	872	31
14	บ้านเสาทิน	504	18
15	บ้านโป่งโน	663	24
16	บ้านปางผึ้ง	257	9
17	บ้านใหม่คลองน้อย	571	20
18	บ้านศรีคอนชัย	482	17
19	บ้านใหม่ชยาราม	440	16
20	บ้านสระนิคม	610	22
รวมจำนวนการสุ่มตัวอย่างประชากร			385

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ และการสร้างเครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลซึ่งขั้นตอนและวิธีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนด ข้อคำถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยที่แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลในชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ทั้งนี้ ลักษณะคำถามของแบบสอบถามทั้ง 5 ตอนนี้เป็นแบบ Likert's scale โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบคำถามแต่ละข้อดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่า ครอบคลุมวัตถุประสงค์ จากการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบ IOC ของแบบสอบถาม โดยได้ค่าทุกรายการข้อคำถาม มากกว่า 0.50 ทุกรายการ แล้วจึงนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำไปใช้ในการทดลองใช้

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับลักษณะประชากรที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.95 ซึ่งมากกว่า 0.70 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริง

3. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)

การหาค่าความเที่ยงตรง ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา เพื่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาถึงความเหมาะสมในข้อคำถามแต่ละข้อ และสำหรับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาในแบบสอบถาม ผู้ศึกษามีการนำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเรียบร้อยแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์

ตำแหน่ง ประธานหลักสูตร ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์

2. อาจารย์ ดร.ธีรจุฑาชาติ ยงสวัสดิ์

ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญสภากาชาดไทย

3. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา ชุ่มนาเสียว

ตำแหน่ง อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่มีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

คะแนน +1 เมื่อข้อคำถามวัดได้ตรงหรือมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

และวัตถุประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงหรือมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

และวัตถุประสงค์

คะแนน -1 เมื่อข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงหรือสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

จากนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตรของโรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinell and Hambleton, 1977 อ้างใน สุพจน์ โกถิยะจินดา, 2550) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ทำการพิจารณา

ในการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ที่ได้จากการคำนวณจากสูตรดังกล่าว โดยมีค่าดัชนีระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 ซึ่งมีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป สามารถคัดเลือกข้อคำถามนั้นไว้ใช้ได้

ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขและปรับปรุง

ทั้งนี้การวิเคราะห์ค่า IOC แต่ละข้อคำถามได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านจนได้แบบสอบถาม 48 ข้อและส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงก่อนนำไปทดลอง Try out กับประชากรที่คล้ายคลึงกันกับประชากรจริงต่อไป การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของรายการข้อคำถามด้วยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำผลการแสดงความคิดเห็นที่ได้มาวิเคราะห์ค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) แล้วได้ค่า IOC ที่มีค่า 0.66-1 สรุป IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปจัดทำแบบสอบถามสำหรับนำไปใช้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยนำแบบสอบถามแจกให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ ตามที่ได้จำแนกแต่ละหมู่บ้าน ไว้ในตาราง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย () ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANOVA) การเปรียบเทียบรายคู่แบบพหุคูณด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (LSD)

3. การแปลผลข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดการวัดไว้ 5 ระดับ โดยใช้เทคนิคการวัดของ ลิเคิร์ต (Likert scale) และกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยซึ่งมีค่าระหว่าง 1-5 โดยกำหนดอัตรภาคชั้น (Class interval) ไว้จำนวน 5 อัตรภาคชั้น โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาอัตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.21-5.00	การมีส่วนร่วมของประชาชนดีมากที่สุด
3.41-4.20	การมีส่วนร่วมของประชาชนดีมาก
2.61-3.40	การมีส่วนร่วมของประชาชนปานกลาง
1.81-2.60	การมีส่วนร่วมของประชาชนน้อย
1.00-1.80	การมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การเก็บข้อมูล

1.1 การเก็บข้อมูล ในการศึกษานี้ ทำการเก็บข้อมูลอยู่ 2 ประเภท กล่าวคือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทางด้านทุติยภูมิ (Secondary Data) สามารถเก็บข้อมูลได้ดังนี้

1.1.1 ข้อมูลด้านปฐมภูมิ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง โดยอาศัยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่และผู้นำชุมชน โดยจะทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นท่ามกลางสถานการณ์ของโรคระบาด โควิด-19 ภายในเขตความรับผิดชอบ พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) นายกองการบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง
- 3) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลเวียง

1.1.2 ข้อมูลด้านทุติยภูมิ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง ข้อมูลด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ตลอดจนปัจจัยเรื่องภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 และข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบ มาตรฐานและนโยบายในการบริหารจัดการขยะติดเชื้อ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อทำการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อทำการเก็บข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) กับผู้บริหาร กล่าวคือ นายกองการบริหารส่วนตำบลเวียงและผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง โดยวิธีการคือ พูดคุยสอบถามโดยการสัมภาษณ์ ที่เกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในกรณีของการมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำภายในชุมชน ตลอดจนแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเกี่ยวกับปัญหาขยะติดเชื้อ ภายใต้สถานการณ์ของโรคระบาด โควิด-19

ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง ได้มีคำถามประกอบการสัมภาษณ์ ทั้งหมดจำนวน 16 ข้อ โดยมีแนวคำถาม ประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง
2. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง
3. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ต่อการจัดการปัญหาขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วน ตำบลเวียง
4. แนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง แบ่งออกเป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ
 - 4.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน
 - 4.2 ด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน
 - 4.3 ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียน เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายใต้สถานการณ์ โควิด-19

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์แบบ 3 เสา (Triangulation) คือ การวิเคราะห์จาก แหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่ ภาคส่วนราชการโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และการศึกษาจากเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ และการมีส่วนร่วมของผู้นำของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน ตลอดจนข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาจากผู้ให้สัมภาษณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด 19” กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามทัศนคติที่แตกต่างกัน 4) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน 5) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 385 คน และยังรวมไปถึงการดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้ที่รับผิดชอบ โดยตรงกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออีกทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง จำนวน 3 ท่าน โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

4.2.1 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

4.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกัน จำแนกตามวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

4.2.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกัน จำแนกตามภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

4.3.1 ระดับการมีส่วนการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก

4.3.2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน

4.3.3 ปัจจัยวัฒนธรรมชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน

4.3.4 ปัจจัยภาวะผู้นำชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่แตกต่างกัน

4.3.5 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	185	48.1
หญิง	200	51.9
รวม	385	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
2. อายุ		
18-30 ปี	37	9.6
31-40 ปี	81	21.0
41-50 ปี	95	24.7
51-60 ปี	109	28.3
61 ปี ขึ้นไป	63	16.4
รวม	385	100.0
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	22	5.7
ประถมศึกษา	138	35.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	57	14.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	81	21.0
อนุปริญญา/ปวส.	19	4.9
ปริญญาตรี	63	16.4
สูงปริญญาตรี	5	1.3
รวม	385	100.0
4. อาชีพ		
ค้าขาย	68	17.7
รับจ้างทั่วไป	153	39.7
นักเรียน/นักศึกษา	7	1.8
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	6.5
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	31	8.1
เกษตรกร	78	20.3
อื่นๆ	23	6.0
รวม	385	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
5. รายได้		
ไม่เกิน 6,000 บาท	137	35.6
6,001-12,000 บาท	151	39.2
12,001-18,000 บาท	57	14.8
18,001-24,000 บาท	21	5.5
มากกว่า 24,000 บาท ขึ้นไป	19	4.9
รวม	385	100.0
6. หมู่บ้าน		
หมู่ที่ 1 บ้านหนองคุ้ม	16	4.2
หมู่ที่ 2 บ้านป่าบง (บางส่วน)	10	2.6
หมู่ที่ 3 บ้านหนองอิ่ง (บางส่วน)	15	3.9
หมู่ที่ 4 บ้านสวนดอก (บางส่วน)	19	4.9
หมู่ที่ 5 บ้านต้นหนูน (บางส่วน)	10	2.6
หมู่ที่ 6 บ้านสันทรายคลองน้อย	28	7.3
หมู่ที่ 7 บ้านแม่ใจใต้	26	6.8
หมู่ที่ 8 บ้านแม่ใจเหนือ	23	6.0
หมู่ที่ 9 บ้านสันป่าไหนด (บางส่วน)	7	1.8
หมู่ที่ 10 บ้านสันป่ายาง	32	8.3
หมู่ที่ 11 ท่าสะแล	12	3.1
หมู่ที่ 12 บ้านโป่งถีบ	30	7.8
หมู่ที่ 13 บ้านเด่นหลวง	31	8.1
หมู่ที่ 14 บ้านเสาหิน	18	4.7
หมู่ที่ 15 บ้านโป่งใน	24	6.2
หมู่ที่ 16 บ้านปางผึ้ง	9	2.3
หมู่ที่ 17 บ้านใหม่คลองน้อย	20	5.2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
หมู่ที่ 18 บ้านศรีคอนชัย	17	4.4
หมู่ที่ 19 บ้านใหม่ชยาราม	16	4.2
หมู่ที่ 20 บ้านสระนิคม	22	5.7
รวม	385	100.0

จากตารางที่ 4.1 เมื่อทำการวิเคราะห์แบบสอบถามแล้วพบว่า ลักษณะของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 385 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ได้ข้อมูลดังนี้

1. **เพศ** จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 และเพศชาย 185 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1

2. **อายุ** จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 ส่วนลำดับรองลงมา อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 และช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 และช่วงอายุ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 และช่วงอายุลำดับสุดท้าย คือ ช่วงอายุ 18-30 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6

3. **ระดับการศึกษา** จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 ระดับรองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ระดับปริญญาตรี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 และลำดับสุดท้าย ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

4. **อาชีพ** จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 อาชีพเกษตรกร จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 อาชีพค้าขาย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 อาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และอาชีพสุดท้ายคือนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

5. รายได้ต่อเดือน จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รายได้ 6,001-12,000 บาท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รายได้ไม่เกิน 6,000 บาท จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 รายได้ 12,001-18,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 รายได้ 18,001-24,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 รายได้ มากกว่า 24,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

6. หมู่บ้านที่อยู่อาศัย จากการตอบแบบสอบถามโดยแจกตามค่าที่กำหนดตามแบบ สัดส่วน มีค่าเฉลี่ยร้อยละดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านหนองคุ่ม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 หมู่ที่ 2 บ้านป่าบง (บางส่วน) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 หมู่ที่ 3 บ้านหนองอิ่ง (บางส่วน) จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 หมู่ที่ 4 บ้านสวนดอก (บางส่วน) จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 หมู่ที่ 5 บ้านต้นหนูน (บางส่วน) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 หมู่ที่ 6 บ้านสันทรายคลอง น้อย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 หมู่ที่ 7 บ้านแม่ใจใต้ 26 คน คิดเป็นจำนวน 6.8 หมู่ที่ 8 บ้าน แม่ใจเหนือ จำนวน 23 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 6.0 หมู่ที่ 9 บ้านสันป่าไหล่ (บางส่วน) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 หมู่ที่ 10 บ้านสันป่ายาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 หมู่ที่ 11 ท่าสะแล จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 3.1 หมู่ที่ 12 บ้านโป่งถีบ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 หมู่ที่ 13 บ้าน เค้นหลวง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 หมู่ที่ 14 บ้านเสาหิน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 หมู่ที่ 15 บ้านโป่งใน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 หมู่ที่ 16 บ้านปางผึ้ง จำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.3 หมู่ที่ 17 บ้านใหม่คลองน้อย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 หมู่ที่ 18 บ้านศรีดอนชัย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 หมู่ที่ 19 บ้านใหม่ชยาราม 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 หมู่ที่ 20 บ้านสระนิคม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7

ตอนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาครั้งนี้ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน จากจำนวนประชากร 385 คน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก 44.7 จำนวน 172 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง 21.0 จำนวน 81 คน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะ ติดเชื้อในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) 3.49 โดยได้มีการณรงค์ให้ ประชาชนลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์เช่น ถูพลาสติกขวดพลาสติกกล่องกระดาษ อยู่ในระดับมาก

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.64$ และชุมชนของท่าน ได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักการแยกขยะ ดัดเชื่อมักขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.62$ ได้มีการรณรงค์ให้ความรู้ ประชาชนเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่ถูกต้อง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.62$ โดยด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการทำให้สัมภาษณ์ “ภายในชุมชนของเรามีการจัดเก็บและคัดแยกขยะ ต่างชนิดกันเพื่อสอดคล้องกับนโยบายของอบต. เวียง เช่น การไปใช้ถังขยะข้างทาง แต่ให้แต่ละครัวเรือนมีการคัดแยกขยะก่อนนำมาทิ้งในวันและ เวลาที่ได้ตกลงกันไว้เพื่อรอรถเก็บขยะของ อบต.มาทำการขนไป” (ผู้ใหญ่นบ้านหมู่ที่ 8, 2565) และ สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ “ในแต่ละชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน จะให้ความรู้ ความเข้าใจชาวบ้านในชุมชนของตัวเอง ในแต่ละครัวเรือน ในเรื่องการทิ้งขยะติดเชื้อขยะ ธรรมดา” (ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขของค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ในแต่ละชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและ คณะกรรมการหมู่บ้าน จะให้ความรู้ความเข้าใจชาวบ้านในชุมชนของตัวเอง ในแต่ละครัวเรือน ในเรื่องการทิ้งขยะติดเชื้อขยะธรรมดา เพื่อสอดคล้องกับนโยบายของอบต. เวียง ให้แต่ละ ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะก่อนนำมาทิ้งในวันและเวลาที่ตกลงกันไว้เพื่อรอรถเก็บขยะของ อบต.มาทำการขนไป

4.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูล ฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 และเพศชาย 185 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 ส่วนลำดับรองลงมา อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 และช่วงอายุลำดับสุดท้าย คือ ช่วงอายุ 18-30 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็น ร้อยละ 9.6 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 ระดับรองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ระดับปริญญาตรี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 และลำดับสุดท้าย ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 อาชีพเกษตรกร จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 อาชีพค้าขาย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 อาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 อาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 23 คิดเป็นร้อยละ 6.0 และอาชีพ

สุดท้ายคือนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 รายได้ 6,001-12,000 บาท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รายได้ไม่เกิน 6,000 บาท จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 รายได้ 12,001-18,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 รายได้ 18,001-24,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 รายได้ มากกว่า 24,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันนี้ พบว่า ด้านการศึกษา และรายได้ ของประชาชนในเขตตำบลเวียง มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 แต่ในส่วนของ เพศ อายุ อาชีพ นั้นไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนดังการสัมภาษณ์ “สาเหตุมาจาก 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขยะไม่เพียงพอ ส่วนที่ 2 คือ จำนวนถังขยะสีแดงอาจไม่เพียงพอ ในจุดที่สำคัญ เพราะพื้นที่ความรับผิดชอบของอบต. เวียง เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ และมองว่า ความรู้ความเข้าใจสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ อาชีพ” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) ซึ่งตรงกับการให้สัมภาษณ์ “โดยส่วนใหญ่ชาวบ้านในแต่ละพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ และงานต่างตัว และคนพื้นที่สูง ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดการขยะในครัวเรือน และมีปัญหาด้านการสื่อสาร แต่มองว่า สามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้ เพราะการศึกษาในยุคปัจจุบันไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ในโรงเรียนเสมอไป” (ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) และอาจเกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยส่วนตัว กล่าวคือ “มีความมักง่ายของบางคน ในหมู่บ้านเอง ในช่วงแรกๆ อาจมีการหย่อนยานเรื่องระเบียบวินัยบ้าง แต่พอช่วงหลังดีขึ้น” (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8, 2565)

จากการทดสอบที่ค่า t (Independent Sample t-test) การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA เพื่อใช้ทดสอบกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การศึกษา และรายได้ นั้นมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียงที่มีการศึกษา รายได้ที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน

4.2.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน จำแนกตามวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จากจำนวนประชากร 385 คน พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก 43.1 จำนวน 166 คน ระดับปานกลาง 25.5 จำนวน 98 คน ระดับมากที่สุด 16.9 จำนวน 65 คน ด้านกระบวนการการจัดการของชุมชนจากจำนวนประชากร 385 คน พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก 35.1 จำนวน 135 คน และระดับมากที่สุด 27.0 จำนวน 104 คน ระดับปานกลาง 21.8 จำนวน 84 คน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชนจากจำนวนประชากร 385 คน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง 32.5 จำนวน 125 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมาก 27.0 จำนวน 104 คน และระดับน้อย 17.4 จำนวน 67 คน ระดับมากที่สุด 16.4 จำนวน 63 คน เกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.56$ เมื่อได้จำแนกออกมาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการจัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในครัวเรือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.69$ และความเห็นรองลงมา คือ การขอความร่วมมือในการกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.67$ และมีการจัดกิจกรรมหรือประชุมเพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับการคัดแยกขยะธรรมดาและขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.54$ ด้านกระบวนการการจัดการเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคโควิด-19 มีการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยรายด้านเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.61$ โดยเรียงดังนี้ มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการแพร่เชื้อโรคของขยะติดเชื้อจากโรคโควิด-19 ภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และมีการแยกถังขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.64$ และมีการคัดแยกระหว่างขยะมูลฝอยธรรมดาและขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.60$ มีการจำแนกถังขยะตามประเภทของขยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.43$ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.32$ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ มีการสร้างจิตสำนึกเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในช่วงโรคระบาดโควิด-19 ในชุมชนอยู่ในระดับมากเพียงตัวเดียว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.57$ และมีการใช้จารีตประเพณีพื้นถิ่น ในการสอดแทรกการรณรงค์การพัฒนาและการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชนในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.35$ และมีการคิดริเริ่มภูมิปัญญาใหม่ในการบริหารจัดการ

ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชนในระดับปานกลาง(\bar{X}) = 3.32 และมีปราชญ์ชุมชนคอยให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการขยะในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) = 3.25 และมีแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการขยะภายในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) = 3.14 โดยรวมด้านภูมิปัญญานี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ การสัมภาษณ์ “ในชุมชนของเรานี้จะมีการประชาสัมพันธ์ตลอดทุกอาทิตย์เพื่อให้เกิดการตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา เพราะในวันอาทิตย์จะมีสภากาแฟ เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่เกิดขึ้นในบ้านหรือชุมชนก็เลยทำให้ชาวบ้านเกิดความเอาใจใส่และตระหนักอยู่ตลอด” (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8, 2565) “ทาง อบต.เวียง เป็นผู้ให้แนวทางในการจัดการแบบมีส่วนร่วม แต่ให้อิสระแก่ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการ ของ หมู่บ้านในการบริหารจัดการภายใน” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) “ผู้นำชุมชนหรือผู้ใหญ่บ้านจะนำความรู้ที่ อบต. ได้จัดอบรมกลับไปถ่ายทอดให้กับลูกบ้านของตนเอง ในแต่ละหมู่บ้าน” (ผู้อำนวยการกองสาธารณสุของค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565)

จากการทดสอบในครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA การทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชน ใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ประชาชน ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงที่มีวัฒนธรรมชุมชนที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.4 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่ แตกต่างกัน จำแนกตามภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน จากจำนวน ประชากร 385 คน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง 42.3 จำนวน 163 คน และ ลำดับรองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง 25.2 จำนวน 97 คน และระดับมากที่สุด 19.7 จำนวน 76 คน ด้านความมีจริยธรรมของผู้นำชุมชน จากจำนวนประชากร 385 คน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก 45.5 จำนวน 175 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง 24.2 จำนวน 93 คน ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้นำชุมชน จากจำนวนประชากร 385 คน พบว่า ความคิดเห็น ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด 41.8 จำนวน 161 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมาก 36.1 จำนวน 139 ปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ (\bar{X}) = 3.60 และผู้นำมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและ

ขณะคิดเชื่ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.66$ และผู้นำสามารถให้ทุกคนมีความร่วมมือ ร่วมใจกันในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อชุมชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.61$ และผู้นำมีความเป็นระเบียบวินัยในการทำงานด้านการจัดการขยะเพื่อชุมชนอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.61$ และผู้นำมีการมอบหมายแบ่งงานเรื่องการบริหารจัดการขยะมูล ฝอยและขยะติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 โดยรวมด้านความรู้ ความสามารถของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านความมีจริยธรรมของผู้นำชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.72$ และท่านคิดว่า การให้เกียรติ และให้ความสำคัญกับ ประชาชน ทำให้เกิดความร่วมมือจากชุมชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.85$ เป็นผู้นำที่ ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เป็นแนวทางการปกครองชาวบ้านภายในชุมชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ $(\bar{X}) = 3.75$ เป็นผู้นำที่ให้ความช่วยเหลือตามสมควร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 เป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างของการอยู่ร่วมกันในสังคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.69$ โดยรวมทุกข้อมีค่าอยู่ในระดับมาก ความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.82$ และตัวแทนในชุมชนของ (ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการหมู่บ้านอ สม.) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก เทศบาลหรือหน่วยงานอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.88$ และผู้นำรับฟังเสียงจาก และยอมรับมติภายในชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.85$ ผู้นำของท่านเสนอ โครงการต่างๆที่ดำเนินการในชุมชนมีการประชุมปรึกษาหารือกันก่อนดำเนินการเสมอ อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.81$ โดยภาพรวมด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ “ทาง อบต.เวียง เป็นผู้นำให้แนวทางในการจัดการแบบมีส่วนร่วม แต่ให้อิสระแก่ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการ ของหมู่บ้านในการบริหารจัดการภายใน” (นายก องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ “ผู้นำชุมชนหรือผู้ใหญ่บ้านจะ นำความรู้ที่ อบต.ได้จัดอบรมกลับไปถ่ายทอดให้กับลูกบ้านของตนเองในแต่ละหมู่บ้าน” (ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) “ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการ หมู่บ้านในทุกภาคส่วน จะมีกิจกรรมจัดอบรมให้ความรู้จากท่านวิทยากร โดย ได้รับความช่วยเหลือ จากภาคส่วนราชการ และเอกชนเอง ไม่ว่าจะเป็น เจ้าหน้าที่จาก โรงพยาบาลตำบล พยาบาลจาก โรงพยาบาลเอกชน” (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8, 2565)

จากการทดสอบในครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน ทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่ม จากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA การทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชน ในเขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามภาวะผู้นำพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ

ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงที่มี ภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.5 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาครั้งนี้ ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน จากจำนวนประชากร 385 คน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก 41.8 จำนวน 161 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด 31.4 จำนวน 121 คน และระดับปานกลาง 23.9 จำนวน 92 คน ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน จากจำนวนประชากร 385 คน พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมากที่สุด 45.2 จำนวน 174 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด 34.8 จำนวน 134 คน และระดับปานกลาง 16.6 จำนวน 64 คน ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน จากจำนวนประชากร 385 คน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด 41.8 จำนวน 161 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด 36.1 จำนวน 139 คน และระดับปานกลาง 18.7 จำนวน 72 คน แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.97$ และควรกำหนดข้อตกลงในชุมชนเรื่องการคัดแยกขยะแต่ละประเภทภายในครัวเรือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 4.01$ และควรกำหนดกฎระเบียบและบทลงโทษเรื่องการกำจัดขยะติดเชื้อไม่ถูกสุขลักษณะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.92$ และควรกำหนดให้มีการปรับปรุงกฎระเบียบเรื่องการจัดการขยะให้ทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 3.98$ ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X}) = 4.13$ ควรปลูกจิตสำนึกของเยาวชนให้รู้จักการจัดการขยะติดเชื้อภายในครอบครัวของตนเองเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 4.23$ และควรมีการรวมกลุ่มของเยาวชนเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดเรื่องขยะในชุมชนของตนเอง อยู่ในระดับ $(\bar{X}) = 4.10$ และควรมีการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ใกล้เคียงในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 4.06$ การพัฒนาคนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของชุมชน ส่วนมากอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X}) = 4.06$ และ ควรมีการจัดตั้งโครงการ เช่น เยาวชนต้นกล้าพัฒนาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 4.07$ และควรมีการจัดอบรมกลุ่มคนรุ่นใหม่โดยมีวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐเข้ามาให้ความรู้เรื่องขยะกับ

ตั้งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 4.07$ และควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อ ขับเคลื่อนโครงการของคนรุ่นใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X}) = 4.06$ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ “เนื่องจาก อบต.เป็นส่วนกลาง ที่คอยเป็นผู้สนับสนุนในเรื่องต่างๆ แต่ในส่วนของข้อตกลง ก็ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้านว่าจะมีข้อตกลงในหมู่บ้านของตัวเองอย่างไรบ้าง” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ “เป็นการขอความร่วมมือผ่านข้อตกลงของแต่ละหมู่บ้านโดยบางหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็ง ก็สามารถทำได้ โดยจัดทำเป็นลักษณะข้อตกลงประจำหมู่บ้าน (ธรรมนูญหมู่บ้าน)” (ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) และยังสอดคล้องกับ “ผู้ใหญ่บ้านให้มีการจัดประชุม เพื่อให้มีมติ เรื่องข้อตกลงระเบียบหรือเรียกว่าธรรมนูญประจำหมู่บ้าน โดยในธรรมนูญมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษที่ใช้กันเองเฉพาะในหมู่บ้านนี้ เช่น ถ้าเป็นเหตุทะเลาะวิวาท ด้วยการติดสุรายาเมาจะมีการ ทำโทษโดยทำการตักเตือน 2 ครั้ง ถ้าไม่รับฟังและกระทำการขึ้นอีก ก็จะถูกลดเครดิตในหมู่บ้าน กล่าวคือ เวลา มีงานศพ งานขึ้นบ้านใหม่ ก็จะไม่มีการไปช่วยงานเลยทั้งพระสงฆ์และคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือการตัดออกจากการเป็นสมาชิกเงินล้าน” (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8, 2565) “ทางเรามีการลงพื้นที่ไปในแต่ละโรงเรียนผู้สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ เพราะทางเรามองว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายของเราเลย แต่ยังเป็นกลุ่มที่อยู่ในโรงเรียน แต่ก็มีการปรึกษาหารือกับผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้านว่า อยากให้มีกลุ่มหมู่บ้านตัวอย่างเพื่อให้เกิดการต่อยอดในอนาคตต่อไป” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) “ทางอบต.มีความคิดเรื่องนี้อยู่ และเคยพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้ใหญ่บ้านหลายๆหมู่บ้าน แต่ก็ยังไม่มีการจัดทำโครงการนี้ขึ้นมาอย่างเป็นทางการ” (ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ “ยังไม่มีการให้ความรู้แบบเฉพาะเจาะจงกับคนกลุ่มนี้ ส่วนมากเป็นการจัดอบรมแบบทุกช่วงอายุ” (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8, 2565) “ยังไม่ถือว่าเป็นเยาวชน แต่จะเป็นกลุ่มนักเรียนของโรงเรียนภายในชุมชนเอง มาและเปลี่ยนกับกลุ่มชาวบ้านเพื่อเป็นกิจกรรมเชิงบูรณาการ ในเรื่องการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ” (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8, 2565) และยังมีด้านงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ “ตอนนี้ยังไม่มียุทธศาสตร์ทางด้านงบประมาณในด้านนี้อย่างเป็นทางการ เป็นเพียงการจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้เด็กและเยาวชน แต่ในอนาคตคงต้องดำเนินการจัดหางบประมาณมาส่วนนี้บ้างแล้ว” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565) “ด้านงบประมาณนี้เองด้วยทาง อบต. จะมีงบประมาณให้เฉพาะกองสาธารณสุขดำเนินการ เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งขยะ และค่าจ้างพนักงาน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ให้ในแต่ละหมู่บ้าน แต่ที่จริงในอนาคตก็น่าจะมีการจัดสรรอยู่” (ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง, 2565)

“หมู่บ้านได้รับการสนับสนุนจากเงินงบประมาณ จากกลุ่มต่างๆในหมู่บ้านเอง ไม่ว่าจะเป็น เป็น กองทุนเงินล้าน กลุ่มออมทรัพย์ การจัดหาเอง ธนาคารชกส. เช่น มีการนำเยาวชนมาทำอาหารให้คนในหมู่บ้านที่ กักตัวช่วง โควิด-19 ระยะเวลา 14 วัน” (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8, 2565)

จากการทดสอบในครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA การทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน และภาวะผู้นำ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงที่มีภาวะผู้นำที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

4.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีเพศ ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบที่ค่า t (Independent Sample t-test) เพื่อใช้ทดสอบกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายในชุมชนแตกต่างกัน ดังนั้น จะยอมรับสมมติฐานหลัก (H1) ก็ต่อเมื่อ Sig มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง
จำแนกตามเพศโดยใช้ t-test

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	t	df	Sig
การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน	.582	383	.561

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.2 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่
อบต.เวียง จำแนกตามเพศพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและ
ขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) และปฏิเสธ
สมมติฐานรอง (H1)หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียงที่มีเพศที่ แตกต่างกัน มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอายุ ที่ต่างกัน
มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอายุ แตกต่างกัน
ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอายุ แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทาง
เดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจาก
การทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะยอมรับสมมติฐาน (H1) ก็ต่อเมื่อค่าระดับ
นัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าความแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการ
ทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบมีดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง
จำแนกตามอายุ

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	SS	Df	MS	f	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4.467	4	1.1117	.746	.561
ภายในกลุ่ม	568.909	380	1.497		
รวม	573.829	384			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.3 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่
อบต.เวียง จำแนกตามอายุพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและ
ขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig มากกว่า 0.05 แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) และปฏิเสธสมมติ
ฐานรอง (H1) หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียงที่มีอายุที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อไม่แตกต่างกัน

**ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่ มีการศึกษา ที่ต่างกัน
มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ**

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีการศึกษา แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีการศึกษา
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทาง
เดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจาก
การทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะยอมรับสมมติฐาน (H1) ก็ต่อเมื่อค่าระดับ
นัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าความแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการ
ทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบมีดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง
จำแนกตามการศึกษา

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	SS	Df	MS	f	Sig
ระหว่างกลุ่ม	36.829	4	9.207	3.731	.005
ภายในกลุ่ม	974.805	380	2.468		
รวม	974.634	384			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.4 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่
อบต.เวียง จำแนกตามการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
และขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับ
สมมติฐานรอง (H1)หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียง ที่มีการศึกษาที่ ต่างต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอาชีพ ที่ต่างกัน
มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอาชีพ ต่างต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอาชีพ ต่างต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทาง
เดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจาก
การทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะยอมรับสมมติฐาน (H1) ก็ต่อเมื่อค่าระดับ
นัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าความแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการ
ทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบมีดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง
จำแนกตามอาชีพ

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	SS	Df	MS	f	Sig
ระหว่างกลุ่ม	16.141	4	4.035	.966	.426
ภายในกลุ่ม	1587.921	380	4.179		
รวม	1604.062	384			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.5 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่
อบต.เวียง จำแนกตามอาชีพพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะ
ติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig มากกว่า 0.05 แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) และปฏิเสธสมมติ
ฐานรอง (H1) หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียงที่มีอาชีพที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อไม่แตกต่างกัน

**ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีรายได้ ที่ต่างกัน
มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ**

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีรายได้ แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีรายได้ แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทาง
เดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจาก
การทดสอบความแปรปรวนจากราย ANOVA จะยอมรับสมมติฐาน (H1) ก็ต่อเมื่อค่าระดับ
นัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าความแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการ
ทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบมีดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง
จำแนกตามรายได้

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	SS	Df	MS	f	Sig
ระหว่างกลุ่ม	30.694	4	7.673	6.986	.000
ภายในกลุ่ม	417.369	380	1.098		
รวม	448.062	384			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.6.2 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามรายได้พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1)หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียงที่มีรายได้ที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน

4.3.2 ปัจจัยวัฒนธรรมชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีวัฒนธรรมชุมชน แตกต่างกัน ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะเชื้อไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีวัฒนธรรมชุมชน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะเชื้อแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะยอมรับสมมติฐาน (H1) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าความแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบมีดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ ออบต.เวียง
จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	SS	Df	MS	f	Sig
ระหว่างกลุ่ม	286.724	4	71.681	111.835	.000
ภายในกลุ่ม	243.562	380	.641		
รวม	530.286	384			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.7 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ ออบต.เวียง จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ ออบต.เวียงที่มีวัฒนธรรมชุมชนที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน

4.3.3 ปัจจัยภาวะผู้นำชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่แตกต่างกัน

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีภาวะผู้นำแตกต่างกัน ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีภาวะผู้นำแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากราย ANOVA จะยอมรับสมมติฐาน (H1) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าความแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบมีดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง
จำแนกตามภาวะผู้นำ

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	SS	Df	MS	f	Sig
ระหว่างกลุ่ม	109.679	4	27.420	50.504	.000
ภายในกลุ่ม	206.311	380	.543		
รวม	315.990	384			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.8 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน
เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามภาวะผู้นำ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูล
ฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับ
สมมติฐานรอง (H1) หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียงที่มีภาวะผู้นำที่ ต่างกันมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน

4.3.5 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหา
ขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง
จังหวัดเชียงใหม่

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีวัฒนธรรม
ชุมชน แตกต่างกัน ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและ
ขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีวัฒนธรรม
ชุมชน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและ
ขยะติดเชื้อ แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความ
แปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น
95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากราย ANOVA จะยอมรับสมมติฐาน (H1)
ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าความแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่ม

ไม่เท่ากันจะทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบมีดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ ออบต.เวียง
จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน

ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการ จัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	SS	Df	MS	f	Sig
ระหว่างกลุ่ม	68.418	4	17.104	14.073	.000
ภายในกลุ่ม	461.868	380	1.215		
รวม	530.286	384			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชน
ในเขตพื้นที่ ออบต.เวียง จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
จัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก
(H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ ออบต.เวียงที่มีวัฒนธรรม
ชุมชนที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและ
ขยะติดเชื้อแตกต่างกัน

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีภาวะผู้นำ
ที่ต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีภาวะผู้นำ
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ
ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีภาวะผู้นำ
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ
แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะยอมรับสมมติฐาน (H1) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าความแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบมีดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง
จำแนกตามภาวะผู้นำ

ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการ จัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ	SS	Df	MS	f	Sig
ระหว่างกลุ่ม	34.216	4	34.216	72.585	.000
ภายในกลุ่ม	179.127	380	.471		
รวม	315.990	384			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนใน เขตพื้นที่ อบต.เวียง จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) หมายความว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.เวียงที่มีภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด 19” กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษา แบบผสมเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามวัฒนธรรมชุมชน จำแนกตามภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลเวียง จำนวน 10,829 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ 385 คน ด้วยสูตรทอโรยามาน ด้วยการสุ่มแบบสัดส่วน และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบลเวียงส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 มีรายได้ 6,001-12,000 บาท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 และมีหมู่บ้านที่อยู่อาศัย แจกตามค่าที่กำหนดตามแบบสัดส่วน มีค่าเฉลี่ยร้อยละดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านหนองต๋ม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 หมู่ที่ 2 บ้านป่าบง (บางส่วน) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 หมู่ที่ 3 บ้านหนองอึ่ง (บางส่วน) จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 หมู่ที่ 4 บ้านสวนดอก (บางส่วน) จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 หมู่ที่ 5 บ้านต้นหนูน (บางส่วน) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 หมู่ที่ 6 บ้านสันทรายคลองน้อย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 หมู่ที่ 7 บ้านแม่ใจใต้ 26 คน คิดเป็นจำนวน 6.8 หมู่ที่ 8 บ้านแม่ใจเหนือ จำนวน 23 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 6.0 หมู่ที่ 9 บ้านสันป่าไหล่ (บางส่วน) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 หมู่ที่ 10 บ้านสันป่ายาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 หมู่ที่ 11 ท่าสะแล จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 3.1 หมู่ที่ 12 บ้านโป่งถีบ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 หมู่ที่ 13 บ้านเด่นหลวง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 หมู่ที่ 14 บ้านเสาหิน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 หมู่ที่ 15 บ้านโป่งใน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 หมู่ที่ 16 บ้านปางผึ้ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 หมู่ที่ 17 บ้านใหม่คลองน้อย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 หมู่ที่ 18 บ้านศรีดอนชัย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 หมู่ที่ 19 บ้านใหม่ชยาราม 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 หมู่ที่ 20 บ้านสระนิคม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก 43.1 จำนวน 166 คน ระดับปานกลาง 25.5 จำนวน 98 คน ระดับมากที่สุด 16.9 จำนวน 65 คน

2) ด้านกระบวนการ การจัดการของชุมชน พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก 35.1 จำนวน 135 คน และระดับมากที่สุด 27.0 จำนวน 104 คน ระดับปานกลาง 21.8 จำนวน 84 คน

3) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 32.5 จำนวน 125 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมาก 27.0 จำนวน 104 คน และระดับน้อย 17.4 จำนวน 67 คน ระดับมากที่สุด 16.4 จำนวน 63 คน

1.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของประชาชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1) ด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})= 42.3 จำนวน 163 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})= 25.2 จำนวน 97 คน และระดับมากที่สุด 19.7 จำนวน 76 คน

2) ด้านความมีจริยธรรมของผู้นำชุมชน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก 45.5 จำนวน 175 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง 24.2 จำนวน 93 คน

3) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้นำชุมชน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X})= 41.8 จำนวน 161 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมาก (\bar{X})=36.1 จำนวน 139 คน

1.3.3 ปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก (\bar{X})= 44.7 จำนวน 172 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})=21.0 จำนวน 81 คน

1.3.4 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน

1) ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก (\bar{X})=41.8 จำนวน 161 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X})=31.4 จำนวน 121 คน และระดับปานกลาง (\bar{X})=23.9 จำนวน 92 คน

2) ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X})=45.2 จำนวน 174 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X})=34.8 จำนวน 134 คน และระดับปานกลาง (\bar{X})=16.6 จำนวน 64 คน

3) ด้านการพัฒนาคนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของชุมชน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X})=41.8 จำนวน 161 คน และลำดับรองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X})=36.1 จำนวน 139 คน และระดับปานกลาง (\bar{X})=18.7 จำนวน 72 คน

2. ปัจจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน ทั้ง 3 ด้าน แสดงรายละเอียดเป็นรายข้อ แสดงรายละเอียดเป็นรายข้อ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.56$ เมื่อได้จำแนกออกมาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการจัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในครัวเรือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.69$ และความเห็นรองลงมา คือ การขอความร่วมมือในการกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.67$ และมีการจัดกิจกรรมหรือประชุมเพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับการคัดแยกขยะธรรมดาและขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.54$

2.2 ด้านกระบวนการ การจัดการของชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านกระบวนการจัดการเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคโควิด-19 มีการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยรายด้านเท่ากับ $(\bar{X})=3.61$ โดยเรียงดังนี้ มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการแพร่เชื้อโรคของขยะติดเชื้อจากโรคโควิด-19 ภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.82$ และมีการแยกถังขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และมีการคัดแยกระหว่างขยะมูลฝอยธรรมดาและขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.60$ มีการจำแนกสีถังขยะตามประเภทของขยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.58$ ชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.43$ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X})=3.32$ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ มีการสร้างจิตสำนึกเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในช่วงโรคระบาดโควิด-19 ในชุมชนอยู่ในระดับมากเพียงตัวเดียว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.57$ และมีการใช้จารีตประเพณีพื้นถิ่น ในการสอดแทรกการรณรงค์การพัฒนาและการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชนในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.35$ และมีการคิดริเริ่มภูมิปัญญาใหม่ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชนในระดับปานกลาง $(\bar{X})=3.32$ และมีประชาชนชุมชนคอยให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการขยะในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.25$ และมีแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการขยะภายในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.14$ โดยรวมด้านภูมิปัญญานี้อยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทั้ง 3 ด้าน แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน ด้านความมีจริยธรรมของผู้นำชุมชน และด้านความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้นำชุมชน

3.1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X})=3.60$ และผู้นำมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.66$ และผู้นำสามารถให้ทุกคนมีความร่วมมือร่วมกันในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อชุมชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.61$ และผู้นำมีความเป็นระเบียบวินัยในการทำงานด้านการจัดการขยะเพื่อชุมชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.61$ และผู้นำมีการมอบหมายแบ่งงานเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.51$ โดยรวมด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก

3.2 ด้านความมีจริยธรรมของผู้นำชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความมีจริยธรรมของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.72$ และท่านคิดว่า การให้เกียรติ และให้ความสำคัญกับประชาชนทำให้เกิดความร่วมมือจากชุมชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.85$ เป็นผู้นำที่ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เป็นแนวทางการปกครองชาวบ้านภายในชุมชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.75$ เป็นผู้นำที่ให้ความช่วยเหลือตามสมควร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.69$ เป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างของการอยู่ร่วมกันในสังคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.69$ โดยรวมทุกข้อมีค่าอยู่ในระดับมาก

3.3 ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้นำชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X})=3.82$ และตัวแทนในชุมชนของ (ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการหมู่บ้านอสม.) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.88$ และผู้นำรับฟังเสียงจากและยอมรับมติภายในชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.85$ ผู้นำของท่านเสนอโครงการต่างๆที่ดำเนินการในชุมชนมีการประชุมปรึกษาหารือกันก่อนดำเนินการเสมอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.81$ โดยภาพรวมด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอยู่ในระดับมาก

4. ปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.49$ โดยได้มีการรณรงค์ให้ ประชาชนลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์เช่น ถุงพลาสติกขวดพลาสติกกล่องกระดาษ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.64$ และชุมชนของท่าน ได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักการแยกขยะติดเชื้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.62$ ได้มีการรณรงค์ให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่ถูกต้อง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.62$ โดยด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

5. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ทั้ง 3 ด้าน แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชนจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ด้านการพัฒนาคนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

5.1 ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.97$ และควรกำหนดข้อตกลงในชุมชนเรื่องการคัดแยกขยะแต่ละประเภทภายในครัวเรือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=4.01$ และควรกำหนดกฎระเบียบและบทลงโทษเรื่องการกำจัดขยะติดเชื้อไม่ถูกสุขลักษณะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.92$ และควรกำหนดให้มีการปรับปรุงกฎระเบียบเรื่องการจัดการขยะให้ทันสมัยกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=3.98$

5.2 ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียนรู้การจัดการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X})=4.13$ ควรปลูกจิตสำนึกของเยาวชนให้รู้จักการจัดการขยะติดเชื้อภายในครอบครัวของตนเองเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=4.23$ และควรมีการรวมกลุ่มของเยาวชนเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดเรื่องขยะในชุมชนของตนเอง อยู่ในระดับ $(\bar{X})=4.10$ และควรมีการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ใกล้เคียงในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=4.06$

5.3 ด้านการพัฒนาคนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของชุมชน ส่วนมากอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $(\bar{X})=4.06$ และ ควรมีการจัดตั้ง โครงการ เช่น เยาวชนต้นกล้าพัฒนาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=4.07$ และควรมีการจัดอบรมกลุ่มคนรุ่นใหม่โดยมีวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐเข้ามาให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=4.07$ และควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อ ขับเคลื่อน โครงการของคนรุ่นใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X})=4.06$

สรุปการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางวัฒนธรรมชุมชน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีเพศ แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

1.2 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอายุ แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

1.3 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีการศึกษาแตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าระดับ 0.05

1.4 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ไม่แตกต่างกัน

1.5 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีรายได้ แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าระดับ 0.05

1.6 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีวัฒนธรรมชุมชน
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าระดับ 0.05

1.7 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีภาวะผู้นำ
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ น้อยกว่าระดับ 0.05

1.8 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีวัฒนธรรมชุมชนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าระดับ 0.05

1.9 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีภาวะผู้นำแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ น้อยกว่าระดับ 0.05

2. การอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อต้องการศึกษาแนวทางการใช้กฎระเบียบหรือกติกาของชุมชน และหลักจารีตประเพณี ในการอยู่ร่วมกันในท้องถิ่นและปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชนสามารถแยกเป็นรายด้านทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมชุมชน

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง ต่อการจัดการขยะในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการจัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในครัวเรือน อยู่ในระดับมาก การขอความร่วมมือในการกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน และมีการจัดกิจกรรมหรือประชุมเพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับการคัดแยกขยะธรรมดาและขยะติดเชื้อมีความสำคัญมาก ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านในทุกภาคส่วน จะมีกิจกรรมจัดอบรมให้ความรู้จากท่านวิทยากร โดย ได้รับความช่วยเหลือจากภาคส่วนราชการ และเอกชนเอง ไม่ว่าจะเป็น เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลตำบล พยาบาลจากโรงพยาบาลเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สมคิด ยอดสาร (2560) วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศอำเภอสูงเม่นจังหวัดแพร่ ผลการศึกษาพบว่าจากความเจริญทางเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านบ้านโป่งพร้าว ได้ส่งผลให้มีปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมามีการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดปริมาณขยะที่เข้าสู่แหล่งกำจัดขยะมูลฝอยรวม ของตำบลร่องกาศ มีปริมาณที่มากชาวบ้านโป่งพร้าว ที่เข้าร่วมประชุมได้มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อต้องการแก้ไขสภาพปัญหาจึงร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างเป้าหมาย

ร่วมกันและ มีการรณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกในการลดขยะในครัวเรือนทำให้ปริมาณ ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ขยะทั่วไป ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นก่อนเริ่มดำเนินโครงการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา กิ่งกัน (2559) วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมมีการบริหารจัดการขยะอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอยรณรงค์ให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการลดการผลิตมูลฝอยในแต่ละวันเป็นอันดับ 1 มีการบริหารจัดการขยะอยู่ในระดับดีมากรองลงมาคือด้านระบบกำจัดด้านจัดระบบการรีไซเคิล

1.2 ด้านกระบวนการจัดการเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคโควิด-19 มีการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการแพร่เชื้อโรคของขยะติดเชื้อจากโรคโควิด-19 ภายในชุมชน มีการแยกถังขยะติดเชื้อภายในชุมชน ชุมชนทำงานหมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำ จะทำการจัดหาถังเสริมงบประมาณค่าใช้จ่ายเช่น การจัดหาถุงดำแจกจ่ายให้ชาวบ้าน เพื่อคัดแยกขยะติดเชื้อออกจากขยะทั่วไป โดยได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้านในชุมชนที่มีศักยภาพในการช่วยเหลือเพื่อนบ้านกันเองในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ เพชรปิตุพงษ์ (2560) วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอย บ้านวังหม้อในเขตเทศบาลตำบลร่องกวาง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่” พบว่า พบว่าการดำเนินโครงการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านวังหม้อมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งผ่านการประชุมประชาคม เป็นโครงการที่ประชาชนนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการจัดการขยะมูลฝอย จากการอบรมและการประชาสัมพันธ์ ตลอดถึงการได้ความรู้ เรื่อง โทษที่เกิดจากปัญหาขยะมูลฝอย

1.3 ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีการสร้างจิตสำนึกเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในช่วงโรคระบาดโควิด-19 ในชุมชนอยู่ในระดับมากเพียงตัวเดียว และมีการใช้จารีตประเพณีพื้นถิ่น ในการสอดแทรกการรณรงค์การพัฒนาและการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชนในระดับปานกลาง มีการคิดริเริ่มภูมิปัญญาใหม่ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน มีการประชุมประชาคม เรื่องข้อตกลงในการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน รวมไปถึงเรื่องการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะเปียก เช่น มีการร่วมด้วยช่วยกัน ขุดหลุมขยะเปียกประจำครัวเรือน และการทำปุ๋ยหมัก อีกทั้งการดูแลเอาใจใส่ เพราะส่วนมากอยู่กันด้วยระบบเครือญาติ ทุกคนในชุมชนจะรู้จักกันเกือบทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ อภิวัฒน์ เรืองพูล (2560) วิจัยเรื่อง “การร่วมกันผลิตในการบริหารจัดการขยะ กรณีศึกษา บ้านทุ่งศรี หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่” พบว่า ชุมชนบ้านทุ่งศรี ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันในการดำเนินงาน ในทุกขั้นตอนภายใต้การลงมตินที่ประชุม ประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อสรุป แนวทางปฏิบัติที่เป็นไป ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การ ร่วมกันวางแผนไปถึงการประเมินผล และการร่วมกันวางแผน เพื่อพัฒนาองค์กร ของตนเองใน อนาคต ทุกคนจะมีส่วนร่วม และได้ร่วมกันตามกระบวนการ ซึ่งตั้งแต่กระบวนการคิด วางแผนงาน นำไปสู่การปฏิบัติ และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาการร่วมกันปฏิบัติ

2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

2.1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้นำมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออยู่ในระดับมากและผู้นำสามารถให้ทุกคนมีความ ร่วมมือร่วมใจกันในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อชุมชน มีการจัดอบรมทั้ง คณะกรรมการ อสม.และผู้นำในแต่ละคุ้มที่ ตัวเองรับผิดชอบอยู่ โดย ผู้ใหญ่บ้าน จะประสานขอ ความร่วมมือวิทยากรมาให้ความรู้ จาก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สปสช และเจ้าหน้าที่จาก ภาครัฐเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ เรืองพูล (2560) วิจัยเรื่อง “การร่วมกันผลิตในการ บริหารจัดการขยะ กรณีศึกษา บ้านทุ่งศรี หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่” พบว่า ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชน คนในชุมชน และ ประชาชนประจำชุมชน ล้วนแล้วแต่อยู่ในวัยสูงอายุ ดังนั้นควรที่ จะดึงคนรุ่นใหม่พลังแห่งการ เปลี่ยนแปลงยุคใหม่ เข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมกันผลิตบริการสาธารณะในทุก ๆ ด้านของชุมชน โดยเฉพาะการจัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จ ในครัวเรือนต่อไป 2) ควรมีการศึกษา และวิจัยเพิ่มเติมใน เชิงแนวคิด “การร่วมกันผลิต (Coproducton)”

2.2 ด้านความมีจริยธรรมของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ให้ความสำคัญ กับประชาชนทำให้เกิดความร่วมมือจากชุมชน เป็นผู้นำที่ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เป็นแนวทางการ ปกครองชาวบ้านภายในชุมชน เป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างของการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ นราศักดิ์ ปิยานทร (2561) วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการบริหารจัดการขยะแบบ มีส่วนร่วมของชุมชนบ้านปงพร้าว ตำบลร่องกาศ อำเภอสองแคว จังหวัดแพร่” พบว่า เพื่อสร้างแรง กระตุ้นในการดำเนินกิจกรรมหลังจากการศึกษาคุณครั้งนี้ทำให้แกนนำและสมาชิกเริ่มมีความรู้และ เริ่มมีความสนใจในการคัดแยกขยะมากขึ้นและสามารถลดปริมาณขยะในชุมชน ได้ประการที่สำคัญ กิจกรรมออมบุญได้พบทำให้เกิดทัศนคติที่มองเรื่อง “คุณค่า” มากกว่าการมองเรื่องของ มูลค่าหรือกำไร ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่สำคัญ และส่งผลต่อความสำเร็จของกิจกรรมกองทุนขยะออมบุญ

บ้านโป่งพร้าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายจรรุวัฒน์ ดิงหงะ (2560) วิจัยเรื่อง“แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมืองจังหวัดภูเก็ต” พบว่า พัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต คือ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน ปลูกฝัง ทักษะคนที่ถูกต้อง กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคัดแยกขยะ ระบบการเก็บขนขยะ บริหารจัดการ กาจจัดขยะด้วยวิธีที่เหมาะสม

2.3 ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก มีตัวแทนในชุมชนของ (ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการหมู่บ้านอสม.) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น ๆ ผู้นำรับฟังเสียงจากและยอมรับมติภายในชุมชน ชุคขณะทำงานหมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำ จะทำการจัดหาส่งเสริมงบประมาณค่าใช้จ่ายเช่น การจัดหาถุงดำแจกจ่ายให้ชาวบ้าน เพื่อคัดแยกขยะติดเชื้อออกจากขยะทั่วไป โดยได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้านในชุมชนที่มีศักยภาพในการช่วยเหลือเพื่อนบ้านกันเองในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ เพชรปิตุพงษ์ (2560) วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอย บ้านวังหม้อในเขตเทศบาลตำบลร่องกวาง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่” พบว่าประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการจัดการขยะมูลฝอย จากอบรมและการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการได้ความรู้ เรื่องโทษที่เกิดจากปัญหาขยะมูลฝอย และพบว่าการดำเนินโครงการมีแผนการดำเนินงาน และการแบ่งโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการประสานงานผ่านประธานชุมชน และประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) โดยมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์ คือ ป้ายประชาสัมพันธ์ รถประชาสัมพันธ์ และเสียงตามสายในชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุกุล พัฒน์ทวีกิจ (2560) วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการขยะและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการลดปริมาณขยะของชุมชนบ้านศรีจอมแจ้ง ตำบลหงส์หิน อำเภोजุน จังหวัดพะเยา” พบว่า ชุมชนบ้านศรีจอมแจ้ง มีรูปแบบการบริหารจัดการขยะ โดยการคัดแยกขยะ ที่ต้นทาง คือ ครั้วเรือน และมีการนำขยะที่คัดแยกได้ โดยมีผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นผู้กำกับและติดตาม

3. ปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน อยู่ในระดับมาก มีการรณรงค์ให้ ประชาชนลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์เช่น ถุงพลาสติกขวดพลาสติกกล่องกระดาษ จัดการออกตรวจตราในแต่ละครั้วเรือนโดยการ เปลี่ยนเวรเยี่ยมบ้านชาวบ้านที่ยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการบริหาร

จัดการขยะในครัวเรือนของตนเอง โดยใช้พีชผักที่กรรมการปลูกกันเองเพื่อใช้เป็นโอกาสในการเยี่ยมเยียนในแต่ละครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลัย เขียวทอง (2562) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี” พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเมือง พัทยาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่การกำจัดหรือทำลายขยะ การจัดเก็บขยะการควบคุมปริมาณขยะ และการคัดแยกขยะ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี ป้อมไธสง (2559) วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับมาก และ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผลการจัดการอยู่ในระดับ น้อย ส่วนด้านนอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา และสาเหตุของปัญหา

4. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อใน

4.1 ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบชุมชน อยู่ในระดับมาก ควรกำหนดข้อตกลงในชุมชนเรื่องการคัดแยกขยะแต่ละประเภทภายในครัวเรือน อยู่ในระดับมาก ผู้ใหญ่บ้านให้มีการจัดประชุม เพื่อให้มีมติ เรื่องข้อตกลงระเบียบหรือ เรียกว่าธรรมนูญประจำหมู่บ้าน โดยในธรรมนูญมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษที่ใช้กันเองเฉพาะในหมู่บ้านนี้ เช่น ถ้าเป็นเหตุทะเลาะวิวาท ด้วยการดุด่าสาธยายาจะมี การ ทำโทษโดย ทำการตักเตือน 2 ครั้ง ถ้าไม่รับฟังและกระทำการขึ้นอีก ก็จะถูกลดเครดิตในหมู่บ้าน กล่าวคือ เวลาปฏิบัติงาน งานขึ้นบ้านใหม่ ก็จะไม่มีการไปช่วยงานเลยทั้งพระสงฆ์และคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือการตัดออกจากการเป็นสมาชิกเงินล้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวัฒน์ ดิงหงะ (2560) วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต” พบว่าด้านนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ส่วนด้านการติดตาม ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้แก่ถังขยะไม่เพียงพอ ยังมีขยะตกค้าง ไม่มีการคัดแยกขยะ ขาดจิตสำนึกที่ดีไม่มีนโยบายหรือกฎระเบียบ การจัดการขยะ แนวทางการ พัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต คือ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน ปลูกฝัง ทักษะคติที่ถูกต้อง กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคัดแยกขยะ ระบบการเก็บขนขยะ บริหารจัดการ กำจัดขยะด้วยวิธีที่เหมาะสม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลัย เขียวทอง (2562) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี”

แนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทยาที่สำคัญ ได้แก่ ควรใช้ วิธีกำจัดขยะโดยการเผา และแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้า ควรจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ และ ให้ความรู้ในการคัดแยกขยะ ที่ถูกวิธีแก่ชุมชน ควรเพิ่มรถขนขยะตามจำนวนรถที่เสีย หรือชำรุด และ ควรจัดซื้อจัดจ้างเอกชนที่มีความพร้อมเข้ามาจัดการขยะมูลฝอยร่วมกัน

4.2 ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียนรู้การจัดการ พบว่า ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 อยู่ในระดับมาก ควรปลูกจิตสำนึกของเยาวชนให้รู้จักการจัดการขยะติดเชื้อภายในครอบครัวของตนเองเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และควรมีการรวมกลุ่มของเยาวชนเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดเรื่องขยะในชุมชนของตนเอง มีการลงพื้นที่ไปในแต่ละโรงเรียน ผู้สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ เพราะ โรงเรียนถูกมองว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน ที่สำคัญ แต่ก็ยังไม่มีการให้ความรู้แบบเฉพาะเจาะจงกับคนกลุ่มนี้ ส่วนมากเป็นการจัดอบรมแบบทุกช่วงอายุ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวสุภาวดี อ่ำไพ (2560) วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของความรู้ต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร”การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาความรู้ของประชาชนในการบริหาร จัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร (2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร ด้านประโยชน์และโทษของขยะ เฉลี่ย 4.26 จาก คะแนนเต็ม 5 คิดเป็นร้อยละ 85.20 และประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร ด้านการกำจัดขยะ เฉลี่ย 3.61

4.3 ด้านการพัฒนาคนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของชุมชน พบว่า การพัฒนาคนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของชุมชน ส่วนมากอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.06 และ ควรมีการจัดตั้งโครงการ เช่น เยาวชนต้นกล้าพัฒนาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และควรมีการจัดอบรมกลุ่มคนรุ่นใหม่โดยมีวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐเข้ามาให้ความรู้เรื่องขยะกับสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อขับเคลื่อนโครงการของคนรุ่นใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 มีการเข้าไปในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนในเรื่องขยะมูลฝอย แต่ยังไม่มีการพูดในเรื่องของขยะติดเชื้อมีมาจากการระบาดของโควิด-19 รอสถานการณ์การแพร่เชื้อดีขึ้น น่าจะมีการเพิ่มเนื้อหาเรื่องขยะติดเชื้อที่มาจากโรคโควิด-19 เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ วารุณี ป้อมไธสง (2559) วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับมาก และ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผลการจัดการอยู่ในระดับ น้อย ส่วนด้านนอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา และสาเหตุของปัญหารองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานส่วน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผลการจัดการ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่มีจำนวนมากที่สุดคือ อยากให้มีถังขยะหน้าบ้านทุกหลังคาเรือน รองลงมาคืออยากให้เทศบาลมีรถเก็บขยะและอยากให้เทศบาลจัดให้มีธนาคารขยะตามลำดับ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อภิวัฒน์ เรืองพูล (2560) วิจัยเรื่อง “การร่วมกันผลิตในการบริหารจัดการขยะ กรณีศึกษา บ้านทุ่งศรี หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่” พบว่า ชุมชนบ้านทุ่งศรี ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันในการดำเนินงาน ในทุกขั้นตอนภายใต้การลงมติในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อสรุป แนวทางปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การร่วมกันวางแผนไปถึงการประเมินผล และการร่วมกันวางแผนเพื่อพัฒนาองค์กร ของตนเองในอนาคต ทุกคนจะมีส่วนร่วม

3. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรผลักดันเรื่องการรณรงค์และการจัดกิจกรรมโดยการขอความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อเพื่อเสริมสร้างและหล่อหลอมจนการเป็นวัฒนธรรมที่ยั่งยืน จนสามารถผลักดันเป็นชุมชนต้นแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะติดเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

1.2 ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการและวิทยากรประจำหมู่บ้านเพื่อคอยสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขยะติดเชื้อภายในชุมชนของตนเอง โดยอาศัยจิตอาสาและใช้หลักการประชาธิปไตย โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เองเป็นหลัก

1.3 ผู้นำควรเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยในการทำงานรวมถึงความมีคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้นำเอง อีกทั้งผู้นำควรเอาใจใส่ให้มากกว่าหน้าที่ ที่ตนรับผิดชอบ กล่าวคือ การทำงานด้วยใจรักที่จะทำงานเพื่อพี่น้องประชาชนของตนเองมากกว่าการรับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

2. ข้อเสนอแนะการปฏิบัติ

2.1 ควรประชุมและจัดตั้ง ข้อตกลง กฎระเบียบ ธรรมเนียมของหมู่บ้าน เพื่อให้การบริหารจัดการภายในชุมชนมีความสงบเรียบร้อย โดยมีการใช้บทลงโทษที่ไม่รุนแรงจนเกินไป แต่ควรใช้การทำความเข้าใจและการปลูกฝังในระบบญาติพี่น้องเป็นหลัก (ถ้อยทีถ้อยอาศัย) ตัวอย่างเช่น กรณีจากบทสัมภาษณ์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ภายในหมู่บ้านนี้ มีการจัดตั้งธรรมนูญหมู่บ้านให้ครบในทุกๆด้าน แต่จะขอยกตัวอย่างพอให้เห็นภาพ สมมติว่า ชาวบ้านทำผิดกฎธรรมนูญหมู่บ้าน คณะกรรมการของหมู่บ้านที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องนี้โดยตรง กล่าวคือ การทำผิดจะมีการตักเตือน 2 ครั้ง แต่หากยังมีการกระทำผิดครั้งที่ 2 ก็จะลงโทษตามกฎหมายที่ได้จัดทำไว้ เช่น การตัดสิทธิประโยชน์และสิทธิการช่วยเหลือภายในหมู่บ้านเอง ไม่ว่าจะเป็นการให้ออกจากการเป็นสมาชิกเงินล้าน สมาชิกงานปณิกสงเคราะห์ งดให้ความช่วยเหลือ ใช้งานมงคล และงานอวมงคล (งานศพ) เป็นต้น

2.2 ควรปลูกฝังจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมและการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อให้กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ จากการศึกษาพบว่า ยังมีการจัดอบรมให้ความรู้ในระดับน้อยถึงน้อยมาก ควรเพิ่มการจัดให้ความรู้แบบบูรณาการร่วมกันในชุมชนให้มากขึ้น โดยกลุ่มเป้าหมายหลักคือ กลุ่มเยาวชนและนักเรียนนักศึกษา เพราะกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สามารถรับรู้และถ่ายทอดได้ไว เพื่อเป็นการบอกต่อกันภายในครอบครัว ให้ได้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19

2.3 ควรมีการจัดหาแหล่งรายได้ในแต่ละชุมชนโดย เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของชุมชนนั้นๆ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและคณะกรรมการกันทั้งชุมชน เช่น การคัดแยกขยะแล้วนำไปขาย หรือการแปรรูปขยะและการนำมาใช้ใหม่ หรือการทำกิจกรรมเพื่อหารายได้ตามประเพณีพื้นถิ่น เช่น การทอดผ้าป่าสามัคคี การทอดกฐิน และการจัดสรรปันส่วนในชุมชน การจัดตั้งกองทุน การขอความอนุเคราะห์จาก ผู้ประกอบกิจการในชุมชน เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น คือ การปรับปรุงข้อถามให้มีความชัดเจน และเพิ่มปัจจัยส่วนบุคคลเพิ่มเติม ส่วนการแจกแบบสอบถามนั้น มองว่าการเดินแจกจะสามารถเก็บรายละเอียดได้ดีกว่าแบบอื่น แต่ถ้าไม่สามารถเดินแจกด้วยตัวเองได้เนื่องจากการเพิ่มเติมกลุ่มเป้าหมายหรือปัญหาที่เกิดจากปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง อาจเลือกใช้การใช้เครื่องมือหรือแบบสอบถามเป็นการใช้ Google ฟอร์มแทน และควรทำการศึกษา ตัวแปร อื่นๆที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่ชัดเจนมากขึ้น ที่นอกเหนือจาก การมีส่วนร่วม วัฒนธรรมชุมชน และภาวะผู้นำ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่องานวิจัยได้ในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย. (2564) เอกสารการสอน ชุดวิชาการพัฒนาระบบราชการและการบริหาร การเปลี่ยนแปลง. (หน่วยที่ 1 หน้า 30-31) (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จารุวัฒน์ ดิงหะ. (2560). *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัษฎาอำเภอเมืองจังหวัดภูเก็ต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- ไททัศน์ มาลา. (2561). “การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance: NPG): แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการจัดการปกครองท้องถิ่น” *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)* ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2561).
- นันทพร สุทธิประภา, อนุชา เพียรชนะ. (2563) *แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในพื้นที่เทศบาลตระการพิชผล อำเภอตระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี*. (อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- นราศักดิ์ ปิยานทร. (2561) *การประเมินโครงการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านปงพร้าว ตำบลปงพร้าว อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาประชาคมเมืองและชนบท. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- มาลัย เจียวทอง. (2562) *การพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเมืองพัทธยา จังหวัดชลบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ลลิตา กิ่งกัน. (2559). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว*. (งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วารุณี ป้อมไธสง. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขต เทศบาลตำบลยายแยมพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์*. (การศึกษาค้นคว้า อิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.

- สมคิด ยอดสาร. (2560). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- สุภาวดี อำไพ. (2560). *อิทธิพลของความรู้ต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- สุรสิทธิ์ เพชรปัดพงษ์. (2560). *การประเมินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบ้านวังหม้อในเขตเทศบาลตำบลร่องกวาง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- สืบค้น .(ออนไลน์). จาก <http://www.wiang.go.th/index.php> เมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2564.
- _____.(ออนไลน์). จาก <http://vip.co.th/index.php/vipreview/vipnews/71-2011-09-06-08-24-07.html> วันที่ 15 มีนาคม 2564.
- อภิวัฒน์ เรืองพูล. (2560). *การร่วมกันผลิตในการบริหารจัดการขยะ กรณีศึกษา บ้านทุ่งศรี หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- อนุกุล พัฒน์ทวีกิจ. (2560). *รูปแบบการบริหารจัดการขยะและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการลดปริมาณขยะของชุมชนบ้านศรีจอมแจ้ง ตำบลหงส์หิน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

ภาคผนวก

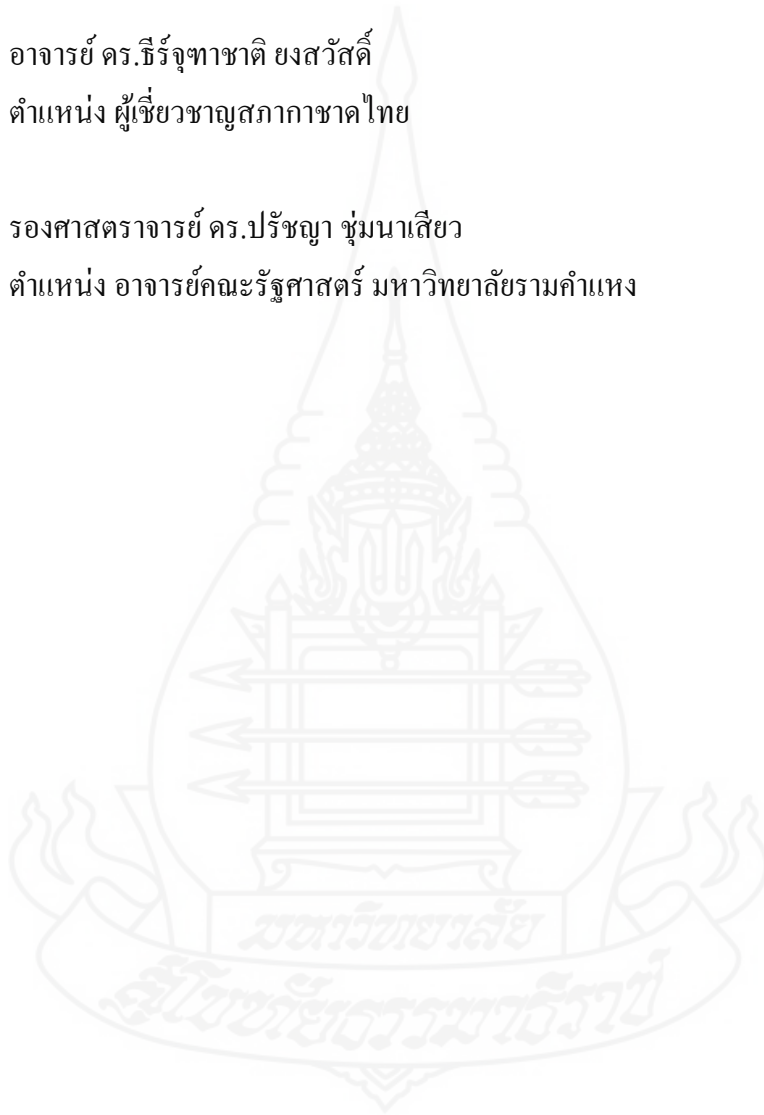
ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์
ตำแหน่ง ประธานหลักสูตร ปรัชญาคุณภิวัตน์จิต รัฐประศาสนศาสตร์
2. อาจารย์ ดร.ธีรจุฑาชาติ ยงสวัสดิ์
ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญสภาการศึกษาไทย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา ชุ่มนาเสียว
ตำแหน่ง อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๑๐๖๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสัมภาษณ์	จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายภาสกร ใจการ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ กรณีศึกษา เขตพื้นที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมา
พร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.
กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบ
การศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘๒-๓๑๗-๒๕๘๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
และขอขอบคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๘๑๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๒๐๒๔

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอยื่นเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ธีรจุฑาชาติ ยงสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสัมภาษณ์	จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายภาสกร ใจการ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่" ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒-๗๑๗-๒๕๘๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๕๘๘๘๓-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๑๐๖๕

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ชุ่มนาเสียว

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน ๓ ชุด
	๒. แบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสัมภาษณ์	จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายภาสกร โจ้การ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่" ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวีระชัย ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒-๗๑๗-๒๕๘๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๘๘๘๘๓-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๖๑๒๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๓๗/บ ๑๐๖๔

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน สำนักนางैया

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสัมภาษณ์	จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายภาสกร โจการ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ กรณีศึกษา เขตพื้นที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่" ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมา
พร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.
กิตติพงษ์ เกียรติวิชัยชัย ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบ
การศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘๒-๗๑๗-๒๕๘๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
และขอขอบคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๘๘๑-๖
โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๒๒

ขอหนังสือให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ระบุที่ต้องการ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
 การจัดส่ง ส่งไปรษณีย์ มารับด้วยตนเอง

ชื่อนักศึกษา นางสาวศก ใจกา
 รหัสประจำตัว 2683000274
 คณะวิชา บริหารธุรกิจ
 วิชาเอก บริหารการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 วิทยานิพนธ์ ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) _____

การศึกษาค้นคว้าอิสระ ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) การศึกษามรรคาของประชาชนกับการจัดทรงพระ
ประเพณีแห่เทียนเขตเมือง ภายใต้ศักราชการณ วิไล-มาด ไชยดี-1๙๖๑
กรณีศึกษา เขตเมืองของอเมริกา ส่วนที่ ๑ หน้า ๑-๑๖

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม-

- ชื่อ วิมลดา ศิริธารา อ.เทพศักดิ์ มนุษย์สัมพันธ์
 ตำแหน่ง ประธานหลักสูตร บริหารงานทั่วไป โรงเรียนพระเทพคุณ
- ชื่อ อาจารย์ ดร. อรุณรัตน์ ช่างศิริ
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
- ชื่อ วิมลดา ศิริธารา อ.ประจักษ์ โสมนาเกษม
 ตำแหน่ง อาจารย์สอนวิชา

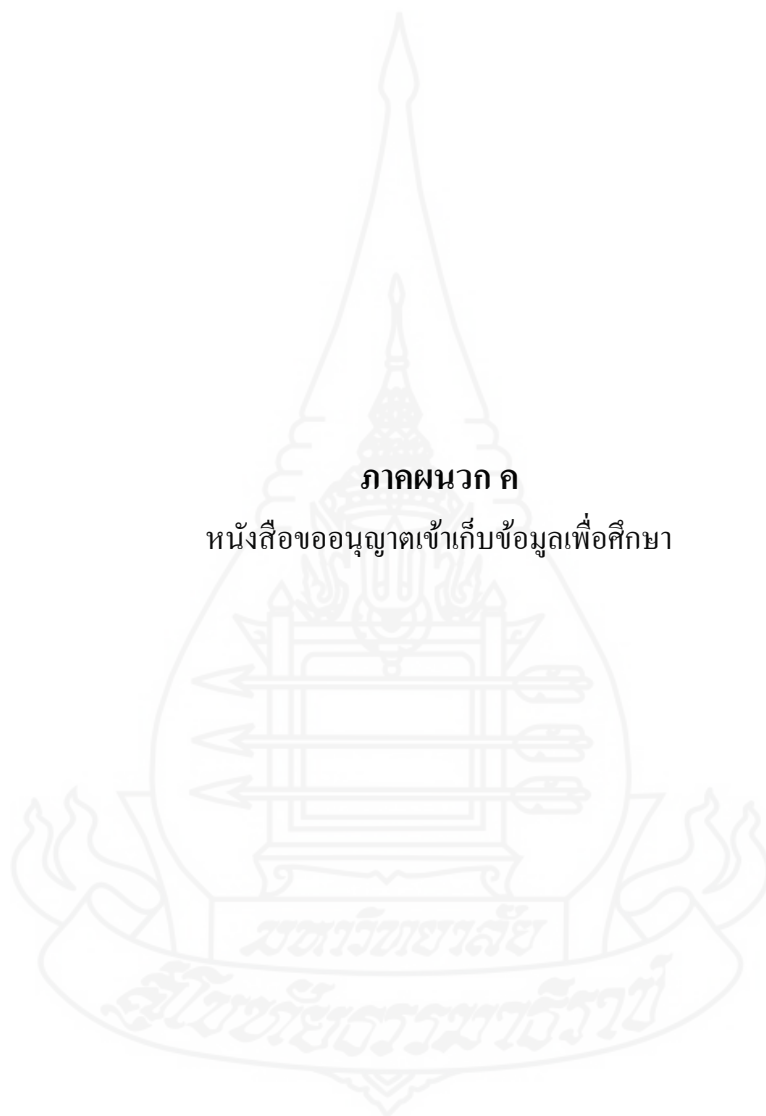
โทรศัพท์(นักศึกษา) ๐๘๒-๗๑๗๒๕๕๘
 ที่อยู่ (นักศึกษา) ๒๒๖ หมู่ ๘ ต.วังน้อย อ.วังน้อย จ.ลพบุรี
๕๐๑๑๐

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวิเศษ

ภาคผนวก ค

หนังสือขออนุญาตเข้าถึงข้อมูลเพื่อศึกษา

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๗๑

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเวียง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายภาสกร ไจกร นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ เขตพื้นที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวิชัยชัย
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงเรียนมา
เพื่อขออนุญาตจากท่านให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
โปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒-๗๑๗-๒๕๘๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๘๘๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๗๑

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายภาสกร ใจการ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ เขตพื้นที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวิเศษชัย
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงเรียนมา
เพื่อขออนุญาตจากท่านให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
โปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒-๗๑๗-๒๕๘๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๙/๑

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณประนอม เตชะนัง
(ผู้ใหญ่บ้านแม่ใจเหนือ หมู่ที่ ๘)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายภาสกร ใจการ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ เขตพื้นที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวิชรชัย
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงเรียนมา
เพื่อขออนุญาตจากท่านให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
โปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒-๗๑๗-๒๕๘๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๗๑

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน สำเนาแจ้งท้าย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายภาสกร ใจการ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ เขตพื้นที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงเรียนมา
เพื่อขออนุญาตจากท่านให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
โปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒-๗๑๗-๒๕๘๘๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๑-๖
โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ขอหนังสือทดลองเครื่องมือ / เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

☐	แบบสอบถาม	☒	แบบสัมภาษณ์
☒	ส่งไปรษณีย์	☐	มารับด้วยตนเอง

ชื่อนักศึกษา นายภาสกร ใจการ.....

รหัสประจำตัว 2633000274.....

แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ.....

วิชาเอก รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.....

วิทยานิพนธ์ ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

การศึกษาค้นคว้าอิสระ ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่.....

รายชื่อผู้บริหารในหน่วยงานในการทดลองเครื่องมือ

- ชื่อ นายวสันต์ พรหมสุวรรณ.....
ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง.....
- ชื่อ นายณัฐพงศ์ พุค้ำ.....
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม.....
- ชื่อ นายประนอม เตจ๊ะนัง.....
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านแม่ใจเหนือ หมู่ที่ 8.....

โทรศัพท์นักศึกษา 082-7172588.....

ที่อยู่ (นักศึกษา) 226 หมู่ที่ 8 ตำบลเวียง อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่ 50110.....

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

แบบสอบถาม

“การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน
ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง
อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”

คำชี้แจง

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาการจัดการ วิชาเอกบริหารรัฐกิจ แขนงวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชน
กับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19
กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” โดยที่การ
ศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อของชุมชน
ในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย
และขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย
และขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามมี 5 ตอนได้แก่

- ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลในชุมชน
- ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน
- ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
- ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน
- ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
และขยะติดเชื้อในชุมชน

ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้จะนำไปศึกษาวิเคราะห์ในภาพรวมไม่เปิดเผยข้อมูลของแต่ละท่านต่อสาธารณชน ผู้ศึกษาขอขอบคุณในความกรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างยิ่ง

นายภาสกร ใจการ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาวิทยาการจัดการ วิชาเอกบริหารรัฐกิจ
แขนงวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลในชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย x ลงใน โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1) เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2) อายุ

1. 18-30 ปี

2. 31-40 ปี

3. 41-50 ปี

4. 51-60 ปี

5. 61 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าประถมศึกษา

2. ประถมศึกษา

3. มัธยมศึกษาตอนต้น

4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

5. อนุปริญญา/ปวส.

6. ปริญญาตรี

7. สูงกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ.....)

4) อาชีพ

1. ค้าขาย

2. รับจ้างทั่วไป

3. นักเรียน/นักศึกษา

4. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

5. แม่บ้าน/พ่อบ้าน

6. เกษตรกร

7. อื่นๆ (ระบุ.....)

5) รายได้ส่วนต่อเดือน

1. ไม่เกิน 6,000 บาท

2. 6,001-12,000 บาท

3. 12,001-18,000 บาท

4. 18,001-24,000 บาท

5. มากกว่า 24,000 ขึ้นไป

6) หมู่บ้านที่อาศัย

1. หมู่บ้าน (โปรดระบุ.....)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่ ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ในประเด็นเหล่านี้อย่างไร

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน						
1	มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการจัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในครัวเรือน					
2	มีการจัดกิจกรรมหรือประชุมเพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับการคัดแยกขยะธรรมดาและขยะติดเชื้อภายในชุมชน					
3	การขอความร่วมมือในการกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน					
4	มีเอกสารและให้คำแนะนำเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน เช่น การคัดแยกขยะถุงบรรจุขยะ					
5	มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานในชุมชนคอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะในครัวเรือน					
2.2 ด้านกระบวนการจัดการของชุมชน						
6	ภายในชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7	มีการคัดแยกระหว่างขยะมูลฝอยธรรมดาและขยะติดเชื้อภายในชุมชน					
8	มีการจำแนกสีถังขยะตามประเภทของขยะ					
9	มีการแยกถังขยะติดเชื้อภายในชุมชน					
10	มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการแพร่เชื้อโรคของขยะติดเชื้อจากโรคโควิด-19 ภายในชุมชน					
2.3 ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน						
11	มีการใช้จารีตประเพณีพื้นถิ่น ในการสอดแทรกการรณรงค์การพัฒนาและการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน					
12	มีปราชญ์ชุมชนคอยให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการขยะในชุมชน					
13	มีแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการขยะภายในชุมชน					
14	มีการคิดริเริ่มภูมิปัญญาใหม่ ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชน					
15	มีการสร้างจิตสำนึกเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในช่วงโรคระบาดโควิด-19 ในชุมชน					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่ ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัด เชียงใหม่ ในประเด็นเหล่านี้อย่างไร

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน						
16	ผู้นำมีความเป็นระเบียบวินัยในการทำงานด้านการจัดการขยะเพื่อชุมชน					
17	ผู้นำมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ					
18	ผู้นำมีการมอบหมายแบ่งงานเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพ					
19	ผู้นำสามารถให้ทุกคนมีความร่วมมือร่วมใจกันในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อชุมชน					
20	ผู้นำชุมชนมีเหตุผล สามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีได้					
3.2 ด้านความมีจริยธรรมของผู้นำชุมชน						
21	ผู้นำชุมชนมีคุณธรรมจริยธรรมในระดับใด					
22	เป็นผู้นำที่ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา					
23	เป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างของการอยู่ร่วมกันในสังคม					
24	เป็นผู้นำที่ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เป็นแนวทางการปกครองชาวบ้านภายในชุมชน					
25	เป็นผู้นำที่ให้ความช่วยเหลือตามสมควร					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
26	ท่านคิดว่า การให้เกียรติ และให้ความสำคัญกับประชาชนทำให้เกิดความร่วมมือจากชุมชน					
27	เป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม					
3.3 ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้นำชุมชน						
28	ผู้นำของท่านมีความมุ่งมั่น ทุกุ่และมีความรับผิดชอบ ในการทำงานภายในชุมชน					
29	ตัวแทนในชุมชนของท่าน(ผู้ใหญ่บ้าน หรือ กรรมการหมู่บ้าน อสม.) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น ๆ					
30	ผู้นำของท่านเสนอโครงการต่างๆที่ดำเนินการในชุมชนมีการประชุมปรึกษาหารือกันก่อนดำเนินการเสมอ					
31	ผู้นำของท่านมีส่วนร่วมในการพูดคุยหาทางแก้ไขปัญหา ขยะของชุมชนร่วมกับผู้นำชุมชน อบต. และพี่น้องในหมู่บ้าน					
32	ผู้นำของท่านรับฟังเสียงจากและยอมรับมติภายในชุมชน					

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะ
มูลฝอยในชุมชนในเขตพื้นที่ของตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ในประเด็นเหล่านี้ได้อย่างไร

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน						
33	ชุมชนของท่านได้มีการรณรงค์ให้ ประชาชนลด การทิ้งบรรจุภัณฑ์เช่น ถุงพลาสติกขวดพลาสติก กล่องกระดาษ					
34	ชุมชนของท่านได้มีการรณรงค์ให้ ประชาชน เลือกซื้อสินค้าที่มีการบรรจุภัณฑ์หีบห่อห้อย					
35	ชุมชนของท่านได้มีการรณรงค์ ให้ประชาชน เลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพอายุการใช้งานนาน					
36	ชุมชนของท่านได้มีการรณรงค์ ให้ประชาชน หลีกเลี่ยงการใช้สินค้า ที่เป็นมลพิษ เช่น ถ่านไฟฉาย กระป๋องสเปรย์ เป็นต้น					
37	ชุมชนของท่าน ได้มีการรณรงค์ ให้ประชาชน หลีกเลี่ยงการใช้สินค้าที่ผลิต จากวัสดุที่กำจัดได้ ยากเช่น โฟม พลาสติกแก้ว เป็นต้น					
38	ชุมชนของท่าน ได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนรู้จัก การแยกขยะติดเชื่อมักกับขยะมูลฝอย					
39	ชุมชนของท่าน ได้มีการรณรงค์ให้ความรู้ ประชาชนเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยและ ขยะติดเชื่อมักที่ถูกต้อง					

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และขยะติดเชื้อในชุมชน

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนใน เขตพื้นที่ของตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็นเหล่านี้ได้อย่างไร

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5.1 ด้านการกำหนดข้อตกลงหรือกฎระเบียบของชุมชน						
40	ควรกำหนดข้อตกลงในชุมชนเรื่องการคัดแยกขยะแต่ละประเภทภายในครัวเรือน					
41	ควรกำหนดกฎระเบียบและบทลงโทษเรื่องการกำจัดขยะติดเชื้อไม่ถูกสุขลักษณะ					
42	ควรกำหนดให้มีการปรับปรุงกฎระเบียบเรื่อง การจัดการขยะให้ทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน					
5.2 ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อจาก สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ของชุมชน						
43	ควรปลูกจิตสำนึกของเยาวชนให้รู้จักการจัดการขยะติดเชื้อภายในครอบครัวของตนเองเป็นอันดับแรก					
44	ควรมีการรวมกลุ่มของเยาวชนเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดเรื่องขยะในชุมชนของตนเอง					
45	ควรมีการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ใกล้เคียงในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5.3 ด้านการพัฒนาคนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของชุมชน						
46	ควรมีการจัดอบรมกลุ่มคนรุ่นใหม่โดยมีวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐเข้ามาให้ความรู้เรื่องขยะกับสิ่งแวดล้อม					
47	ควรมีการจัดตั้งโครงการ เช่น เยาวชนต้นกล้าพัฒนาสิ่งแวดล้อม					
48	ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อขับเคลื่อนโครงการของคนรุ่นใหม่					

ภาคผนวก จ

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย, นาง, นางสาว).....

ตำแหน่ง.....

หน้าที่ความรับผิดชอบ.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

วันที่สัมภาษณ์.....

แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1. สภาพปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง

1.1 ปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อภายในชุมชนเป็นอย่างไรบ้าง

.....
.....

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลทำให้มีการทิ้งขยะติดเชื้อไม่เป็นที่เป็นทาง มีอะไรบ้าง

.....
.....

1.3 มีแนวทางการแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะติดเชื้อไม่ถูกสุขลักษณะอย่างไรบ้าง

.....
.....

2. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง

2.1 ชุมชนเองมีการขอความร่วมมือ ในการทิ้งขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออย่างไรบ้าง

.....

.....

2.2 ชุมชนเองมีการบอกกล่าวหรือประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการแพร่เชื้อโรคจากขยะ มูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายใต้อาณัติการณั้โรคระบาด โควิด-19 อย่างไรบ้าง

.....

.....

2.3 มีการรณรงค์เรื่องการสร้างจิตสำนึก เรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้ออย่างไรบ้าง

.....

.....

3. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ต่อการจัดการปัญหาขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วน ตำบลเวียง

3.1 ผู้นำในแต่ละชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะติดเชื้ออย่างไรบ้าง

.....

.....

3.2 ในฐานะที่เป็นผู้นำชุมชนมีการส่งเสริมหรือสนับสนุน การจัดการปัญหาขยะติดเชื้ออย่างไรบ้าง

.....

.....

4. แนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และขยะติดเชื้อ ในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง แบ่งออกเป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

4.1.1 มีการรณรงค์ ขอความร่วมมือจากประชาชน ไม่ให้ทิ้งขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อไม่เป็นที่ หรือไม่ว่างไร

.....
.....

4.1.2 มีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะติดเชื้อในครัวเรือนอย่างไรบ้าง

.....
.....

4.1.3 มีการกำหนดข้อตกลงหรือบทลงโทษเรื่อง การทิ้งขยะติดเชื้อ หรือ ไม่อย่างไร

.....
.....

4.2 ด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน

4.2.1 มีการจัดอบรมให้กับผู้นำชุมชน กรรมการ อสม เพื่อเสริมความรู้ เรื่องการบริหารจัดการขยะติดเชื้อบ้างหรือไม่อย่างไร

.....
.....

4.2.3 มีวิธีการประเมินหรือการสร้างแรงจูงใจ ให้กับผู้นำที่สามารถบริหารจัดการเรื่องขยะติดเชื้อ ภายในชุมชนของตนเองได้หรือไม่อย่างไร

.....
.....

4.3 ด้านการสร้างกลุ่มเยาวชนในการเรียน เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ภายใต้สถานการณ์ โครonavirus-19

4.3.1 มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ กับเยาวชนคนรุ่นใหม่จากสถานการณ์ โครonavirus-19

หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

4.3.2 มีการจัดอบรมหรือ จัดตั้งกลุ่มภายในชุมชนเพื่อให้เยาวชนเกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดเรื่องขยะติดเชื้อในชุมชนอย่างไร

.....
.....
.....

4.3.3 มีการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในโครงการของเยาวชนหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณที่ให้สัมภาษณ์

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายภาสกร ใจการ
วัน เดือน ปีเกิด	2 กันยายน 2525
สถานที่เกิด	อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) พ.ศ. 2561
สถานที่ทำงาน	หุ้นส่วนผู้จัดการ หจก.แม่ใจเหนือศิลป์ 258 หมู่ 8 ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเลขานุการในองค์หม่อมเจ้าอุทัยกาญจนา ภาณุพันธุ์

